

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTAN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV., Vármegye-utca 11.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 783. Kiadóhivatal 708.

A szerelem nem erőszakolható.

Budapest, május 10.

Szerelmet erőszakolni nem lehet. Ez a kopott igazság közkézen forog ugyan, mégis tisztelettel láthatóbb helyre illesztjük, amikor minden oldalról arra nőgatnak bennünket, hogy június nyolczadikán öltük föl az ünnepi öltönyt, szívünket pedig töltjük meg túladó lelkeseccsel. Június nyolczadikán lesz negyven esztendeje, hogy Ferenc Józsefet magyar királyllyá koronázták. Ferenc József még él és így életének mérlegét nem lehet pontossággal fölállítani. Ha tehát érzéseinket matematikailag irányítanók, azt kellene felelnünk az ünnepélyt rendező bizottságnak: pardon, nem tudjuk, sirnunk vagy örülnünk kell-e azon, hogy Ferenc József negyven év óta koronás király Magyarországnak? De hát a magyar lelket nem lehet léniával szabályozni; a magyar lélek impulzív, elég egy szikra, lobot vet és lángba borul.

Nos, tisztelt ünnepélyt rendező bizottság, hol az a szikra? Önök fölszólitották a nemzetet, hogy június nyolczadikán hajnalban kezdjen el ujongani, mert ez a nap ezért meg ezért nevezetes évfordulója a magyarnak? Vettek-e észre valamit? Lehetséges, hogy a mi szemünk hibás; de mi azt látjuk, hogy valahány megnyilatkozó szerve van a nemzetnek, mind nyugodt és érzéktelen maradt az

érintésre. Sehol semmi nyoma annak a spontán lelkesedésnek, amely a szívek közepéből szokott feltörni, mint ahogy a gejzer szokik föl a föld forró gyomrából. Most negyven esztendeje koronázták meg Ferenc Józsefet? Eh bien . . . végre valahára kisütött a nap; a termési kilátások mégis csak megjavulnak. A nemzetnek ez a gondolkodása olyan tény, amelyet semmiféle hivatalos rózsacsokrétákkal eltakarni nem lehet.

Meg vagyok róla győződve, hogy június nyolczadikán „a trikolórok erdejét fogja lobogtatni a nyári fuvallat.” Ez azonban csak annyit fog jelenteni, hogy néhány kereskedő, akinek boltjában nemzetiszínű szövetek voltak fölhalmozva, jó vásárt csapott, noha nincsenek képviselőválasztások. A nemzet zömének az officiózus szívdobogáshoz semmi köze nincsen. Most szerelmet erőszakolni nem lehet. Habsburgi Ferenc Józsefet tiszteljük, — de rosszul tolmácsolná a nemzeti érzést az, ki mást vagy többet mondana.

A letűnt törvénytelen korszak által fakasztott sebek még elevenen sajognak. Még látjuk, amint a vármegyék házaiba csendőrszuronyokon viszik be a kinevezett főispánokat és királyi biztosokat. Kipróbált tisztviselőket elkergettek és mindazokat, kik ellentállani merészkedtek, irgalmatlanul eltiporták. Ott, ahol azelőtt a nemzet katonái állottak őrt,

szedett-vedett szegénylegények ütöttek tanyát. Még azt is látjuk, hogy egy februári reggelen hadsereg fogja körül a parlamentet. A képviselők csak manlicherek között juthattak a tanácskozó terembe, amelyet később honvédek szálltak meg. Történelmünknek ezek a mondatai még ott égne minden szívben; csak egy szót kell belőlük kiejteni, hogy nyomán a keserűség áradata induljon meg.

S amikor azt kérdezzük, hogy hát tulajdonképpen ki volt mindennek az oka? . . . sereg kisebb-nagyobb ember rajzik előttünk; de ezek lassanként mind eltűnnek. Hogy helyet adjanak egy komor, mogorva, összehuzott szemöldökű öreg embernek, az osztrák császárnak. Ő volt az, ki megindította a lavinát, amely dübörögve, utjában mindent szétszaggatva omlott le reánk? A magyar nemzet arra kérte a magyar királyt, hogy a nemzet által fizetett hadsereg legyen . . . nem magyar; nem, ilyen vakmerőségre nem vetemedtünk, — hanem ne legyen olyan nagyon osztrák. És erre a kérésre, amelynél természetesebb nincs semmi: még az sem természetesebb, hogy tavaszszal kivirít az almafa és őszszel megsárgulnak a falevelek; — erre kaptuk azt a rideg, fagyos *sohá-t*. Nos, az a *sohá* még itt cseng a fülünkben. Még látjuk azt az embert, aki katonaköpenyegét a mellén összegombolva, kezével kardja marko-

A számár.

Irtá: Benda Jenő.

1. (Clánnomás tilos.)

Egy nagyon szép asszonypéldány állt a tűkör előtt is csinosította magát. Telt testű, gyönyörű nő volt abból a fajtából, amelynek szerelemre föltette éhes filozopterek szokták álmodni a hónapos szobába eljövendő ideált. Félig öltözötten, dus, vörös-szöke haját igazgatta új rendbe, telt piros ajka majd kicsit a vértől, bársonyos tekintetű fekete szeme pedig szeretettel és meglepődéssel simogatta végig a szemközti álló tűkörképet. Selyemszallagos, rózsaszínű fűző karsura szorította nyulánk alakját, féloldalt lecsuszott róla az ingváll s látni lehetett telt keblét, bársonyos bőrét, mely alatt melegen, rózsaszínűen lüktetett a fiatal, hevületes, alig husz esztendő vér. Szerelmére teremtdött ez az asszony, arra, hogy ilyes szórakozást kedvelő férfiaknak legyen becézett, selymesen simuló, játékos kis macska módjára hízogó kedvence. Nézte az asszony saját gyönyörű, tökéletes testét s eközben élénk felindulást érzett, bizsergő melegség töltötte el tagjait s csókváró vérpáros ajaka megvonaglott. Eszébe jutott a férfi, akihez most készülődik. A férfi, aki máramost remegő izgalommal várja. És mosolygott. Mert arra gondolt, milyen örült lesz az a bomlott, szerelmes fiu, ha mindezek az észbontó szépségek kibontakoznak előtte. Először. Mert most először készült ahhoz a férfhez az asszony.

2.

Már fején volt a kalap, kezében a csipkés napernyő. Keztyűjét is fölhuza s talpig könnyű hóféhr ruhában, habozva és önmagát bátorítva úgy állt ott a szoba közepén, mint egy áldozásra készülő iskolásleány. Ártatlan, szép, hőtiszta volt ebben a perczen az asszony és erősen dobogott a szíve, mert még soha sem csalta meg az urát, de most elhatározta és előre biztosan tudta, hogy megcsalja. Önmagát korholta és biztatta, szégyelvé, hogy a döntő lépés előtt így habozik. Majd hirtelen elhatározással megemelvén szoknyáját, hogy a földet ne sorolja, átszaladt a szobán, benyitott a másikba, lábujjhegyen lopózott a következő ajtóhoz s óvatosan lekuporodott, hogy keresztüllásson egy széles ajtóhasadékon.

Az urát leste meg.

Az ura — mint a nap javarészeben — munkájába mélyen elmerülve foglalatzkodott a laboratóriumában. Három hosszú asztal állt ott összetolva, rajtuk temérdek üveg, műszer, lombik, spirítuszban uszó husdarab. A férfi komoly gondolatokba elmélyedve járkált közöttük. Szép ember volt: szöke szakálás arcán jószág, üszta, égszínkék szemében értelem. Hosszu vászon köpenyeg volt rajta s a megszokott munka nyugalmával tett-vett az asztalokon szétszórt zürzavarban. Fényes csipeszekkel kotorászott a spirítuszban uszó metszetek között, nyolcz-tíz üvegből töltött a kémlo csöbe össze mindenféle szert, rázta, megnézte, új szert öntött hozzá.

Az asszony idegesen harapta össze duzzadt vérpáros ajkát odakünn az ajtó előtt.

— Hogy lehet ilyenhez türelme egy férfinak! — mondta.

3.

Ez az asszony tudniillik piczi madár-agyvelejjével úgy képzelte az igazi férfit, hogy az vállas atléta, akárcsak egy vérbeli henteslegény, heves és szenvedelmes, csókra vagy vérontó gyilkolásra bármikor kész.

A legtöbb asszony ilyennek képzei az igazi férfit.

S ezt az asszonyt ebben az órában, valahol a nagyváros garzon lakásán már várta is egy ilyen vagy ehhez hasonló himember. Várta s fölgerjedt szenvedelemmel csodálkozott rajta, hol késik ilyen sokáig?

Az ajtónyílás mögött pedig a vászonkabátos tudós nagyszerű elszánt csatát vivott a Halállal.

Ő támadott és nem a Halál.

Ha a halál támad, nekünk, szegény, tehetetlen földi férgeknek alig marad egyéb teendők, mint az alázatos meghódolás. Megtörtött erővel vergődünk a csontos rém kézzorítása alatt, szorongunk, vagy átkozódunk jellemünk és elménk természete szerint.

A vászonkabátos tudós nem várta be ezt a végső, reménytelen találkozást. Önként, jószántából ő kereste föl páros viaskodásra a rémet, ő támadta meg a Halált. És pedig a Halál legfélelmezből, legveszedelmesebb fajtáját támadta meg. Azt, amelyik gonosz verszomjas ravaszsgal láthatatlanul, lappangva les áldozatok után. Benne rejtőzik a levegőben, a szélben, a porban, a vízben, az anyai csókban, az apától örökölt vérben. Kedvvel, szenvedélyvel kaszálja a virágzó, ifjú életet, gyilkos fojtogató hálóját könyörtelenül terjeszt

latját megfogva, fejét folszegve, haragos tekintettel kiáltotta: *soha*. Még ma is halljuk hangját, még sokáig fogjuk hallani, még június nyolczadikán is. Igen tisztelt ünnepélyt rendező bizottság, még június nyolczadikán is!

A kormány megteheti, hogy június nyolczadikán diszmagyart ránt magára és elmegy a Mátyás-templomba áhitatoskodni az új orgona bugó hangjai mellett; mert a kormány politizál, a kormány előre néz, hátra néz, oldalt néz, talán még a piros bársonyszékre is néz. A nemzetnek azonban nem kötelessége az opportunitás. Ami egy kormány számláján lehet erény, a nemzetén bűn. Egy ország szeretetén nem lehet erőszakot elkövetni és az ország nem prostituálhatja magát. Meg kell ezt végre magyarul mondani; a nép és a király között ma nem az a viszony, a mi régen volt.

Rége az a nép azt hitte, hogy a király az ő apja, aki őt hébe-hóba elnás-págholhatja; de ez a verés nem menti föl az alól, hogy ő felsége születésnapján vagy másmilyen évfordulón illatos bokrétát ne prezentáljon neki. Papa és fiu között azóta megváltozott a viszony. Ma a nép azt mondja, hogy a király annyit ér, amennyi hasznát hajt, amennyi szolgálatot tesz a nemzetnek.

Ma a nép egyenrangú a királyal — legalább azt hiszi a nép. Ha a királynak joga van duzzogni vagy neheztelni, a népnek is joga van. Ha a király lehet rossz hangulatban, a nép is lehet és egyáltalában semmiféle etiket nem parancsolhatja le az arczáról a rosszkedvűséget. Semmi ok nincs arra, hogy június nyolczadikán tánczra kerekedjünk. Hiszen amiért a nemzeti küzdelmet megindították, most sincs meg; a nemzeti követelések közül egyetlenegy sem kaptunk meg. Igaz, hogy van nemzeti kormányunk, de ez a kormány messziről nézve, veszedelmesen hasonlít az előbbi

családról-családra, halott nemzedékről élő nemzedékre. Mint az örökkévalóság, független a tértől, független az időtől. Felbukkan s megfagyasztja az emberek szívét akkor, amidőn senki sem várja. Borzalmas, ijesztő, minden sorscsapásnál rettenetesebb ez a hatalmas, alattomos, kiirthatatlan rém!

S a vászonkabátos tudós mégis vállalkozott arra, hogy kiírta. Hadat üzent neki. Hónapok óta viaskodtak ebben a szobában. A rém bujkált, ravaszkodott. De a tudós merészen utána nyomult. Felkereste a levegőben, a porban, a vízben, beteg apák vérében. Felkereste, napvilágra vonszolta s kutatta az eszközöket, hogyan végezzen vele? Ma viték a döntő csatát. A csapongó, kalandos rém összerörve, leigázva ott lappangott egy kémli cső fenekén. A tudós nagyító üvegen át nézte. Tanulmányozta a természetét. Megvizsgálta minden mozdulatát. S hevesen dobogott a szive, mert érezte, hogy a vég nincs messze.

Eközben pedig az ajtóhasadék elől eltűnt az asszony.

4.

Akkor csudolt föl, mikor kinyitották a szorosan csukott ablakablakot s látta, hogy sötét van oda künn, egészen sötét.

Az edes bűn közt hamar telt el az idő. Röpültek az órák, mert az a széles vállu, erőteljes ember, akihez a fehérbeöltözött asszony sietett, értett a szerelem nyelvén. Így lepte meg őket alattomosan, váratlanul a sötétség, a sötétséggel együtt pedig a kétségbeesés.

— Elvesztem! — mondta elfehéredett arczeal az asszony. Már kilencz óra. Az uram biztosan keresett. Uram Isten! mit mondok neki!

Es reszkedő, kapkodó kézzel szedte ma-

kormányokhoz; a hangja a Kossuth-nóta dallamára van hangolva, a keze azonban a hatvanhetes Ezsaué. Miért örülünk hát? Miért vigadjunk hát? Azért, hogy Ferencz József élettrajzában egy évszám zérussal végződik? . . . Eh, a szerelmet nem lehet erőszakolni.

Budapest, május 10.

A képviselőház május 13-án, hétfőn, délelőtt tíz órakor ülést tart.

Minisztertanács. A kormány holnap délután tartja meg az e heti miniszteri tanácskozását. *Wekerle* Sándor miniszterelnök és gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter ekkor számolnak be bécsi utjokról és a királynak tett előterjesztésekről. A miniszterelnök a negyven éves koronázási évforduló ünnepségeiről is jelentést tesz.

A szövetkezett pártok együttes értekezése. A koalíciós pártok és pedig az országgyűlési függetlenségi párt, az országos alkotmánypárt és a néppárt holnap, szombaton délután hat órakor közös értekezlet tartanak az országgyűlési függetlenségi- és negyvennyolczas párt Royal-szállóbeli körhelyiségében. Az értekezlet tárgya: A földmivelésügyi miniszter törvényjavaslata a munkás-hazak állami támogatásáról.

A horvátok mozgolódása. *Zagorac*, *Lurkovic* és *Kraszolyevics* horvát képviselők tegnap óta Budapesten tartózkodnak s ma több ízben tanácskoztak *Josipovich* Géza horvát miniszterrel. A képviselők a kormánnyal keresik ismét több aktuális kérdés miatt az érintkezést. Egy h iradás szerint a horvát képviselők a vasutasok szolgálati pragmatikájának Horvátországra vonatkozó részét óhajtják tanulmányozni és a horvát miniszter közvetítését is kérték, hogy a javaslatba ők is beletekinthessenek, mielőtt még a Ház elé kerülne. De a tanácskozások tárgya volt *Brankovic* György szerb patriárka ügye is. A horvát képviselők legfőbbje különben hétfőn érkezik Budapestre, hogy az országgyűlésen tárgyalásra kerülő ügyek feletti tanácskozásban részt vegyenek. Itt említjük meg, hogy félhivatalosan megczafolják azt a hirt, mintha a horvát osztályfőnökök miniszteri rangra törekednének.

Zágrábról jelentik, hogy a horvát-szerb koalíció végrehajtó bizottsága holnap Budapesten

gára a ruhát, a másik, a büntárs hasonló megdöbbenéssel segített neki.

— Elvesztem! . . . elvesztem! — gondolta az asszony. És forgott vele a világ, amikor a sötét mellékutczákon hazafelé szaladt.

Remegve nyitott az első szobába. Üres. Sötét. Fölgyújtotta a villanyt. Szanaszét hevernek a ruhadarabok. Ugy, ahogy délután itt hagyta őket.

Benyitott a másik szobába. Ez is üres. Sötét. De szemközt a laboratórium ajtóhasadékán vastag fénypásztá ömlik be.

Hirtelen támadó reménységgel odasiet, benéz és megdöbben a szive. Az ura a hosszu vászonkabátban ugyanugy ül az egyik asztal mellett, mint délután, kezében szürkés folyadékkal telt üvegcső, arczán a munkába elmerült ember önfelédit buzgalma.

Az asszonyt rohamban lepi meg egy ujongó, diadalmas érzés. Nem tud semmit! Nem sejt semmit! Ugy éri, mintha a sikeresen elítelt csinytevés hatalmat, bűvös erőt adna neki, jogot arra, hogy azt ott odabenn lenézze. És kaczagó, tapsoló örömmel félhangon folsóhajt:

— Nem tudja! A számár!

5.

A számár agyát pedig ugyanebben a pillanatban előnti egy hatalmas vérhullám. Elpirul a fölindulástól, reszkető kezéből majd elejt a kémli csövet. Mint egy hangos, messzehalló győzelmi harsona veti föl helyéről egy gondolat:

— Sikerült!

A terhes, nehéz harcz, mely hetek óta elrabolt tőle éjjel és napot, eldőlt! A félelmes, rettenetes Halál, a tértől, időtől függetlenül pusztító alattomos rém legyőzött!

konferenciát tart, amelyen a horvát képviselőknek az országgyűlés jelen ülészaka folyamán elfoglalható álláspontja tárgyában fognak tanácskozni. Teljesen alaptalan az a hír, hogy a képviselők akcióit szándékoznának indítani.

A trónörökös szeret bennünket. *Ferencz Ferdinánd* trónörökös csakugyan szeret bennünket. Másodszor adják már ezt ugyszólván félhivatalosan Magyarország népének tudtára. Az első megnyilatkozása ennek a hirtelen nagy szeretetnek *József* főhercegnek a Nemzeti Kaszinóban tett kijelentése volt, amely miatt — mint bécsi tudósítónk feltűnést keltő értesítése már hírül adta — a király maga elé idézte. Előre látható volt, hogy ezt a híradást megczafolni igyekeznek, a pusztá letagadással szemben azonban csak arra szorítkozunk, hogy jelentésünket egész terjedelmében fenntartjuk, mert információinkat föltétlenül kitűnően értesült udvari körökből kaptuk. De ez a második megnyilatkozása a trónörökös szeretetnek, amelyet ma félhivatalosan publikálnak, sem tekinthető egyébként a mi hírünk megerősítésénél. Ez a félhivatalosnak tekinthető kommuniké ugyanis így hangzik:

„Bécsbe érkezett hírek szerint *József* főherceg tényleg megtette a trónörökös felhatalmazása alapján ezt a nyilatkozatot. A trónörökös sulyt fektet arra, hogy azt a nagy tartózkodást, amelyet minden politikai dologban tanusit, ne magyarázzák oda, mintha a Magyarországon történők iránt nem érdeklődnek, vagy részvétlenül állana ezekkel szemben. Erről nincs szó. Tény csak az, hogy *Ferencz Ferdinánd* trónörökös különös tartózkodást erőszakol magára minden nyilvános szerepléssel szemben és gondosan kerül, hogy a nyilvánosság előtt szerepeljen — annyira meg ez a tartózkodás, hogy még magyarországi vadászkirándulásokra is inkognitó utazik, amint ez legutóbb is megtörtént. De hogy ebből a tartózkodásból érdekeltenséget, sőt ellenszenvet következtessenek, nemcsak igazi tévedés, hanem határozott igazságtalanság is a főherceggel szemben.”

A trónörökös tehát nagyon szeret bennünket. Másodszor is tudomásunkra adta ezt. Kötelességünk elhinni, hogy ennek a szeretetnek kifejezésére egy trónörökösnek talán más módok és eszközök is állanak rendelkezésére, mint félhivatalos hírlapi kommunikék . . .

Megszemélyített mandátum. A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága ma délután 5 órakor ülést tartott, a melyen tárgyalás alá vette *Udvarly* Ferencz képviselő összeférhetlenségi ügyét. A bizottság *Udvarly* Ferencznek a zirczi kerülettől az 1906—1911. évi országgyűlési ciklusra nyert megbízó levelét *ítéletileg megszüntnek mondotta ki*. Az ülésen jelen voltak *Gál* Sándor helyettes elnök, *Hellebronth* Géza jegyző, gróf *Batthyány* Lajos, *Leszkay* Gyula és *Issekutz* Győző.

Az ítélettel kapcsolatosan *Issekutz* Győző felhívta a bizottság figyelmét azon körülményre, hogy az összeférhetlenségi törvény hiányos és annak sürgős módosítása szükséges. Az összeférhetlenség fenforgása megállapítandó azon esetekben is, ha a képviselő az összeférhetlenségi törvény 12. §-ában körülírt büncselekmény miatt ellene alapos gyanu alapján megindított hatósági eljárás elől megszökik és az ellene kiadott körözölevél közéletétől számítandó záros határidő alatt nem jelentkezik. Az ilyen összeférhetlenségi esetekben az összeférhetlenségi ítélőbiróság határozzon. A bizottság *Issekutz* véleményét magáévá tette és egyben felkérte, hogy az indítványt a Házban terjeszse elő.

Máramaros vármegye küldöttsége. Máramaros vármegye legutóbbi közgyűlésén tárgyalta a Husztdolhai helyiérdekű vasút kiépítésének ügyét és egyhangulag elhatározta, hogy a vasút kiépítését a maga részéről támogatni fogja úgy anyagilag, mint erkölcsileg s a kormányt küldöttség útján kéri fel az ügy támogatására. A vármegye küldöttsége ma délelőtt tisztelgett dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnöknel és *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszternél. A küldöttséget *Perényi* Zsigmond báró főispán vezette s tagjai voltak *Nagy* Ferencz, *Nyegre* László, *Kökényesdy* Mihály és *Dudits* Endre országgyűlési képviselők, *Szabó* Sándor alispán, *Lator* Sándor nyugalmazott alispán, *Pogány* Zsigmond ásvaszeiki ülnök, *Toma* Jenő főszolgabíró, *Ercsényi* József főerdész, *Tököl*

Endre huszti főbíró, továbbá *Sziliply Zoltán, dr. Hamvay Lajos, dr. Barna Fülöp, Schmid Kálmán, Krausz Béla, Harstein Bernát, Kurtyák József, Tóth Zsigmond és Szenderovits Bernát* megyebizottsági tagok. A miniszterelnök a küldöttséget a miniszterelnöki palotában fogadta. A küldöttség nevében *Szabó Sándor* alispán kérte a miniszterelnök jóindulatu támogatását a vasut kiépítése iránt. *Wekerle Sándor* dr. miniszterelnök a küldöttséget szívesen fogadta s megígérte, hogy a maga részéről pártolni fogja kérelmüket. A küldöttség a miniszterelnök választás zajos éljenzéssel vette tudomásul. A küldöttség ezután *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszternél tiszteleggett a kereskedelemügyi miniszteriumban. *Szabó Sándor* alispán, a küldöttség szónokája tolmácsolta a vasut kiépítésének nagyfontosságát. *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter a küldöttséget szívesen fogadta, megnyugtatta, hogy ügyüket a legnagyobb jóakarral fogja tanulmányozni s amit megtehet, szívesen teszi meg a hazafias máramosi nép érdekében. A küldöttség a minisztert lelkesen megéljenzelte.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter ezután a huszti függetlenségi párt küldöttségének tiszteleggett fogadta. A küldöttség szónokája üdvözölve a minisztert, mint az országos függetlenségi párt elnökét, szintén jóindulatu támogatását kérte a Huszti-dolhai vasut kiépítése ügyében. *Kossuth* Ferencz a küldöttséget igen szívesen fogadta s hivatkozva előbbi szavaira, amelyekben jóindulatu támogatását a vármegye küldöttségének már megígérte, a küldöttség tagjaival hosszabban elbeszélgetett.

A vasutasok szolgálati pragmatikája. A kereskedelmi minisztériumba tegnap visszaérkezett a *vasutasok szolgálati pragmatikájáról* szóló törvényjavaslat a kabinetirodából. A törvényjavaslatot a képviselőház hétfői ülésén tárgyalta *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter. A javaslatot a Ház a szabályok szerint a bizottságokhoz utasítja. Az ügy sürgősségére való tekintettel ma a közlekedésügyi bizottságot ugyancsak már hétfőn a déli szünet idejére (vagyis 12 órára) hívták össze, hogy a javaslat előadóját azonnal megválaszolja. Mindenestre nagyon érdekes, hogy a szolgálati rendtartás megkapta az előzetes szankciót, de már a *vasutasok fizetésrendezéséről* szóló törvényjavaslat benyújtását nem jelentik be.

Küldöttség Kossuth Ferenczénél. *Sarkad* község küldöttsége tiszteleggett ma délelőtt *Balogh Mihály* orsz. képviselő vezetésével *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszternél a kereskedelmi miniszteriumban, a Nagyszalonta—Sarkad határszéli törvényhatósági közút kiépítése tárgyában. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget és biztosította őket jóindulatról. A küldöttség a miniszter választás éljenzéssel vette tudomásul.

Függetlenségi pártalakulás. *Mária-Radnán* a 48-as párt ma tartotta alakuló gyűlését. A gyűlésen *Barabás Béla* és *Lázár Zóárd* képviselők a nagyszámúban megjelent polgárokat a függetlenségi eszmékhez való ragaszkodásra hívták fel. Elnökké *Hunyady Lászlót* választották. *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszterhez, mint a függetlenségi párt elnökéhez, üdvözlő táviratot intéztek.

Oszták miniszter a kiegyezésről. *Reichenbergben* *Práde* miniszter ma tartotta programbeszédét, amelyben a Magyarországgal való kiegyezésről szólván, utalt február 6-án tett kijelentésére, amely szerint Ausztria csak az olyan kiegyezésnek veheti hasznát, amely *közös vámterület mellett* tartós garanciát nyújt az oszták érdekeknek. Ellenkező esetben előnyösebbnek tartom a különválást, amely mindenesetre csak békés elválás lesz, de a mely után a mi érdekeink lesznek irányadók az új rend létesítésében. Konstataálja, hogy az oszták kormány mindmáig szabad kézzel rendelkezik. Ha — ugymond — a vámközösség helyébe kereskedelmi és vám-szerződés lépne, akkor természetesen megszűnnének a közös vámbevételek és mi nem leszünk többé abban a helyzetben, hogy a vámbevételek egy részét Magyarország katonai terheinek törlesztésére rendelkezésre bocsáthassuk. Már eleve figyelmezteti a gyárosokat és iparosokat, hogy valószínűleg 1910-ben különválnak az oszták-magyar bank és 1917-ben esetleg felállítják a közbelső vámvonalat. Csatlakozik *Derschatárhoz*, aki azt mondotta, hogy a kiegyezés csakis a nép segítségével, nem pedig anélkül, vagy annak ellenére jöhet létre.

Elkészült a tanító-törvény.

— A főrendiház ülése. —

A nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat ma tető alá került. Az utolsó szegzéseket a főrendiház végezte rajta és így általánosságban, mint részleteiben megszavazta a képviselőházban elfogadott javaslatot.

Az általános vitánál *Mihályi* Viktor balázsfalvi érsek ott folytatta, ahol *Vlad, Maniu* és *Polit Mihály* a képviselőházban elhagyták. *Panaszolta*, hogy a törvényjavaslat sérti a nem magyar ajku honpolgárok érdekeit.

Samassa József egri bíboros érsek elfogadta a javaslatot, legfőbb támogató érvül azt hozván fel, hogy jó, ha az általános választói jog behozatalának küszöbén szélesebb népretegek előtt nyitják meg a művelődés forrásait.

Apponyi Albert még összegezte a javaslat mellett szóló indokokat, amire a méltóságos főrendek hét papi szavazat ellenére elfogadták a javaslatot.

A részletes tárgyalás után *Antal* Gábor; dunántúli református püspök kifogásolta a 35-ik paragrafust. A maga részéről épen magyar nemzeti nevelés szempontjából nem hajlandó megszavazni azt, hogy kivételt tegyenek az apácákkal s hogy a segélyt kérő szerzetesrendi iskolák ne legyenek kénytelenek igazolni szegénységüket. Annál kevésbé hajlandó erre, mert a tanítással foglalkozó apácák között nagyon sok nem is tud magyarul s nem részese a nemzeti kulturmunkának.

Apponyi Albert azonban erélyesen megvédelmezte a maga apácáit, amire a főrendiház a többi szakasszal együtt változatlanul fogadta el ezt a paragrafust is.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: *Dessewffy* Aurél gróf. A kormány részéről jelen vannak: *Apponyi* Albert gróf, *Jekelfalussy* Lajos.

Elnök: Az ülést megnyitja és hitelesíteli a múlt évi jegyzőkönyvét. Bemutatja az Országos Képzőművészeti Társulat meghívó levelét néhai gróf *Andrássy* Tivadar festményeinek kiállítására. A kiállítás megnyitására a főrendiház képviselíteli magát. Napirend szerint következik a nem állami elemi tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat általános vitájának folytatása.

Mihályi Viktor balázsfalvai görög-katholikus érsek: Annak kijelentésével kezdi, hogy a tárgyalás alatt levő javaslatot nem fogadja el; nem fogadhatja el azért, mert ez sérti a nem magyarajkúak s a felekezeti autonómiáját. Az államhatalom azon czimen, hogy az iskolákat segítyezi, legfontosabb jogaikat elveszi tőlük. Ez az eljárás ellenkezik a törvényben lefektetett alapelvekkel. A törvényjavaslatban levő sérelmes intézkedések következtében a részleteket sem fogadhatja el. Kifogásolja azt a rendelkezést is, mely a tanítói lakásra, a tanteremre és általában az iskolaépület építésére vonatkozik.

Egyháza érdekét szolgálja, midőn fölemeli szavát a törvényjavaslat ellen.

Samassa József egri bíboros-érsek: Nem az a fontos ennél a javaslatnál, hogy az oktatás melyik fokán, az elemi, középiskolai vagy felsőbb oktatás ügyében intézkedik-e? A fontos az, hogy figyelemmel van-e a javaslat az oktatás két sarkalatos elvére: a tanítás szabadságára és az állam érdekére. Sem a családnak, sem az egyesnek, így az iskolának vagy a tanítónak sem szabad föllázadnia az állam érdekeivel szemben és nem szabad megátolnia a nemzeti szellem erősödését. (Helyeslés.) Ezek oly elvek, amelyek az oktatás minden fokán igazak és követendők, de főképen az elemi iskolában, mert minden állam sorsának legfőbb tényezője a népoktatás. Különösen oly országokban, ahol vagy áttértek, vagy át akarnak térni a demokratikus fejlődés útján az általános szavazati jogra. Óriási veszedelem, ha az általános választói jog birtokába jutó elemek nem elég műveltek s így szenvedélyek és tulzolt eszmék által a választói jogot visszásan használják. Ha azonban az elemi iskola padjain már ránevelték a népet a valláserkölcös és hazafias szellemű életre, akkor az általános választói jog veszedelme nagy mértékben csökkenthető. Csodálkozik, hogy egyesek szemrehányást tettek a kormánynak, amiért a tanítói javaslatot a törvényhozás elé terjesztette. Csaknem lehetetlen fel nem fedezni, hogy milyen szoros kapcsolat van a népoktatás és a szavazati jog reformja között.

tennivalója éppen a nevelés. Már a pogányok megállapították azt az igazságot, hogy az oktatás kellő nevelés, vagyis karakter nélkül veszedelmes lehet. Hálátlanság volna eltagadni, hogy hazánk legnagyobb részében önfeláldozó férfiak, a tanítók, nevelik az ifjúságot. Amde annak, akinek szeme van, lehetetlen meg nem látni, hogy igen sok tanító nagyon is rászolgált a jogos kritikára. Ez azonban csak muló bajnak látszik, amely bajon már ez a javaslat is nagy mértékben van hivatva segíteni. Egyik legfontosabb része a javaslatnak az, amely a tanítószágról állásának, képzettségének megfelelően gondoskodik. Helyes ez, mert a tanítók valóban érdemesek az egész ország jóindulatára. Olyan pályára lépnek ők, amely pályá egyhangu munkában telik el s olykor még a tudatlan hálátlanságával is találkozunk. A tanító a nép javára dolgozik, a népert áldozza föl önmagát, jutalmát pedig csak az égtől nyerheti. A tanítószágról függ az ifju nemzedék sorsa, a tanító egyénisége pedig ott csiszolódik ki a tanítóképzőben. Erre kell tehát a legfőbb gondot vetni, az állami preparandiákban éppen úgy, mint a felekezetiekben és ott tapasztalása arra a kijelentésre indítja, hogy az állami tanítóképzőt ne helyezze fölibe a felezetnek. Nem fejezheti be másként beszédét, mint annak a hangsúlyozásával, hogy vigyáznai kell arra, hogy helytelenül képzett tanítókkal ne kerüljön az iskolákba a fölforgató szellem. (Helyeslés.)

Gróf *Apponyi* Albert, vallás- és közoktatásügyi miniszter: Kéri a főrendeket, hogy emlékezzenek vissza a minap elfogadott s az állami tanítókról szóló törvényjavaslatra, mert ez a kettő egymással szorosán összefügg. A népoktatás terén mutatkozó óriási hiányok orvoslása közben elengedhetetlenül el kell jutni az államotitások fokozatos megvalósításához. Van ily irányu haladás ebben a javaslatban is, de azt be fogja bizonyítani, hogy ez a javaslat teljesen épségben hagyja a felekezeti autonómiát, megőrzi, sőt növeli a tanítás szabadságát, mindent azonban úgy, hogy a nemzeti szellem erősségét is fokozza. Mind azzal a kifogással, amit a javaslat ellen fölhoztak, külön-külön nem foglalkozhatik, egy kérdés azonban megkívánja a feleletet, s ez a tanítóképzők kérdése. Késztelen, hogy a népoktatás egész jövőjére, sikerére döntő fontosságú a preparandák kérdése, de amily fontos ez a kérdés, épp oly bonyolult és nehezen megoldható is. Abban egyetértenek a legkülönbözőbb frakciók, hogy a tanítóképzés reformra szorul. De azt még nem lehetett elérni, hogy ugyanezek a tényezők legalább a főalapelvekben megegyeztek volna. Ó régtóta foglalkozik ennek az ügynek a megoldásával és kéri a törvényhozás türelmét és azt, hogy engedjenek neki kellő időt nagy pedagógiai ujtásának s ezek között a preparandiák reformjának a megvalósítására. Fölhozták a görög-keleti egyház főpapjai, hogy ez a javaslat tönkreteszi a nem magyarajkúak anyanyelvének a jogait, sőt lehetetlenné teszi azt is, hogy a nemzetiségi a keresztény evangélium szellemében oktassák és neveljék gyermekeiket. Minderről azonban szó sem lehet. A javaslat kijelölt határok között csupán arra törekszik, hogy maguknak a nemzetiségieknek az érdekekben, törvényes eszközökkel és az etikai alapelvek figyelembe tartásával tegye közkeletűbbé a magyar nyelvet s ezzel a magyar nemzeti szellemet növelje. Megállapítható, hogy a felekezeti autonómia jogkörében meghagyja a javaslat az oktatás teljes megszabását, a tananyag kilencztedrészének a megállapítását s a miniszter csupán a tananyag egy részének a jóváhagyását tartja fönn magának. Nem akarja a saját jogául kimondani a közoktatásügyi kormány a tanítók kinevezését, csupán elismerte, hogy az államnak joga van és kötelessége megvédeni az iskolákkal kapcsolatban a saját érdekeit. Ó sem tett egyebet, mint hogy ezt a tételt átvitte a gyakorlatba és meggyőződése, hogy a dolgot másképpen nem csinálhatta, mint azt ez a javaslat tartalmazza. Czélja volt ennek a javaslatnak a tanítószágról való lendítés, a tanítás szabadságának megóvása s a nemzeti szellem erősítése. Ezen az alapon alkotta meg törvényjavaslatát, ezen a czimen kéri annak elfogadását. (Helyeslés.)

Rákosi Jenő: A kultuszminiszter nagyszabásu beszéde után, amely egyedül méltó ennek a tárgynak a fontosságához, nem tartja szükségesnek, hogy a saját eszméit kifejtse s ezért, annak kijelentésével, hogy a javaslatot elfogadja, a szótól eláll.

A főrendiház a javaslatot általánosságban elfogadta. A részletes tárgyalás folyamán.

Antal Gábor ev. ref. püspök: A 35-ik szakasznál szólal fel. Nem szívesen teszi ezt, mert könnyen azzal vádolhatják, hogy módosításának beadásánál felekezeti szempont vezet. Az általa kifogásolt szakasz ellenkezésben van az egész javaslat szellemével. Ennek rendelkezése szerint a szerzetesrendi tanítókra és tanítóknak nevezve a javaslat szakaszainak nagy része nem vonatkozik. Ezen szakasz szerint a szerzetesrendi iskola, ha

államsegélyt kér, nem köteles szegénységét bizonyítani. Tiltakozik az ellen, hogy kivételt csináltak az apácákkal. Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatnak azt az eredeti szakaszt, melyet Apponyi nyújtott be a képviselőházhoz.

Gr. Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter: Azért szólal fel, mert elosztani igyekszik Antal Gábor aggodalmait. Kijelenti, hogy ő érett megfontolás után járult a módosításhoz, melyet neki előzőleg megmutattak. Megmagyarázza a szakasz intenczióit. Ami nemzeti és állami garancia a javaslatban van, az kiterjed a szerzetesrendi tanítókra és tanítónőkre is. Kéri a főrendeket, hogy felvilágosításai után fogadják el a szakaszt úgy, amint van.

Antal Gábor: A 35-ik szakasz fogalmazása öt egyáltalában nem elégti ki és kívánna, hogy a törvényjavaslatot küldjék vissza a képviselőháznak.

Mailáth József gróf erdélyi róm. kat. püspök: Elismeréssel emlékezik meg a szerzetesrendekről, legkivált az apácákról, akik hazafias, magyar szellemben nevelik a gyermekeket. Bár vannak a javaslatnak kifogásolható részei, minthogy azonban elismeri, hogy az egyházaknak joguk van iskolákat fenntartani és vezetni, ő elfogadja az egész javaslatot. Kéri a főrendeket, hogy a benyújtott módosítást ne fogadják el.

A módosítást, mely ellen öten szavaztak, a Ház többsége elvetette.

Ezzel megszavazták részleteiben is a javaslatot.

Elnök: Egyéb tárgy nem lévén, az ülést beárja.

Az ülés fél két órakor végződött.

KÜLFÖLD.

Az angol kormány a felsőház ellen. Az angol miniszterelnök Manchesterben beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy a kormány el van határozva arra, hogy a szociális reformprogramot keresztülviszi és ebben nem akadályoztatja magát a felsőháztól, mint eddig. A kormány nem akarja a túrt kormány szerepét játszani és *kellő időben megfelelően el fog járni a felsőházzal szemben.*

A pán-orosz kongresszus. A moszkvai pán-orosz kongresszus, melyet az ugynevezett fekete százak azért hívtak össze, hogy az orosz nép monarchista szervezetét megbeszéljék, tegnap megnyitott. Az orosz népszövetség küldöttei zászlókkal, jelvényekkel és szentképekkel nagy menetben vonultak fel és mindenekelőtt az érseki palota elé mentek, hol zászlóikat és szentképeiket nagy ünnepélyességek között beszentelték. A pán-orosz kongresszust ezután ünnepélyes istentisztelettel nyitották meg, mire a menet Herschmann kormányzó palotája elé vonult. A kormányzó megjelent az erkélyen, fogadta a fekete bandák viharos ovációit és megígérte, hogy a nép érzelmeit a czár tudomására juttatja.

A czár az orosz terrorizisták ellen. A czár Golovinnak a Duma elnökének legutóbbi kihallgatása alkalmával azt kérdezte, hogy mikor fog a дума végre a terrorista gyilkosságokkal szemben állást foglalni, hogy azokat elítélje? Golovin azt felelte, hogy ezt a nehéz kérdést szándékosan halogatják, mire a czár erélyesen így szólt: — *Ne feledje, hogy velem együtt az egész orosz nép várja, hogy a дума ebben a kérdésben megszólaljon.* Golovin erre megígérte a czárnak, hogy a kérdést, mihelyt a дума üléseit újra kezdik, napirendre tűzi.

Olaszország és a Vatikán. Az Egyetértés mai számában röviden már jelentettük, hogy az olasz parlamentben heves vita volt a miatt, mert a luccai érsek bevonulására a katonaságot is kirendelték s hogy a csapatok ott sorfalat állottak. Erről a parlament vitáról most bővebb jelentés is érkezett. E szerint Barzilai képviselő hevesen megtámadta a kormányt és szemére vetette, hogy az államot meg akarja alázni a Vatikán előtt, jöllehet a pápa a nemzeti államot nem ismeri el. A szónok az 1903. évi francia fehérvényből felolvasta Lorenzelli bíbornoknak Dallacchéhoz intézett szóbeli jegyzékét, amelynek az a tartalma, hogy a szentszék nem itéli el a francia-olasz ententét, de ragaszkodnia kell ahhoz, hogy az 1870-ik év szomorú eseményei után s míg ezek az események illő módon megtorolva nincsenek és amíg a pápa függetlensége minden laikus hatalom ellen kellőképpen biztosítva nincs, időszerűtlen egy katolikus államfőnek látogatása az olasz királynál, mert ezáltal ünnepélyesen elismertetnék a szentszéken ejtett rablás jogossága. Barzilai azt ajánlja a kormánynak, hogy lépéseit a jövőben jól fontolja meg. A

szentszék az olyan kormányt, amelyik a klerikalizmus érdekében dolgozik, örömmel üdvözlőné, anélkül azonban, hogy utjáról egy hajszálnyira is letérne. Lorenzelli vetője ma is fennáll. *Achrenthal báró a német császárt és a német birodalmi kancellárt Berlinben látogatta meg, az olasz királyt és annak külügyminiszterét azonban nem Rómában, hanem Felső-Olaszországban fogja meglátogatni. Ezek olyan emberek és olyan dolgok, amelyek előtt a király kormánya jónak látta meghajolni.*

Giolitti miniszterelnök röviden válaszolt: Az úgyről én is úgy gondolkozom, mint éppen Barzilai, (Gulyos nevetés a szélsőbaloldalon) de éppen azért, mert az állam előjogait sértetlenül akarom megővni, kötelességem, hogy a bíbornokokat katonai tiszteletadásban részesítsem. Tagadom, hogy a törvény tiltja ezt a tiszteletadást. Barzilai azt mondja nekem, hogy én megtszítottam azt a bíbornokot, aki a királyságot nem ismerte el. Ez engem egyáltalán nem érint. A bíbornok e részben való nézetei reám nézve teljesen közömbösek. A királyság nem érzi szükségét annak, hogy magát valaki által elismertesse. Barzilai a Vatikánnal való kibékülési kísérletről beszél. Téved. Ez a kormány nem gondolt erre sohasem és soha nem is fog erre gondolni. Az állam jogait sem meg nem rövidítették, sem nem becsültek. Az állam ment minden idegen befolyástól. Az állam és egyház párhuzamos pályákon mozognak, melyek egymást sohasem fogják érinteni, vagy keresztezni.

Anglia és Franciaország. Hivatalosan azt jelentik Londonból, hogy Pichon francia külügyminiszter a legközelebbi napokban Londonba érkezik, hol az angol külügyminiszterrel fontos politikai kérdésekről fog tárgyalni.

Az indiai zendülés. Az indiai helyzetről azt jelentik a Daily Express-nek, hogy Bengália összes részeiből jelentik, hogy a benszültöttek fölkelése egyre nagyobb mértéket ölt. Kelet-Bengáliában szintén kiütött a forradalom s hindu és mohamedán rablók ezer számra csatangolnak mindenfelé, kifosztják és elégetik a falvakat, bántalmazzák a benszültötteket s mindenkit meggyilkolnak, aki ellenük szegül. Eddig harminczhét izgatót fogtak el. A kormány nagyon energikus intézkedéseket tesz a mozgalom elnyomására. Kelet-Bengáliában óriás mértékben terjesztenek lázító irásokat. Az a körülmény, hogy mohamedánok is részt vesznek a rabló vállalkozásokban, azt bizonyítja, hogy a mozgalom a brit uralom ellen irányul, s hogy nincs szó mohamedánok és hinduk között való harcról. A „Standard” kalkulái jelentése szerint ott attól tartanak, hogy azok az intézkedések, amelyeket a kormány a fölkelés elnyomására tett, erre nem alkalmasak és India ezen részét csak még inkább fölizgatják. Hindu és mohamedán rablóbandák gyujtogatnak, rabolnak és már eddig is sok gyilkosságot követtek el.

Kuroki amerikai útja. A Morning Post washingtoni jelentése szerint Kuroki japán tábornokot, aki tegnap érkezett oda, az Egyesült Államokban rendkívüli tiszteességgel fogadták s valósággal ünnepelték. San-Franciskóban Mac Arthur tábornok, az amerikai hadsereg főparancsnoka egész vezérkarával fogadta s Washingtonig kíséerte. Washingtonba való megérkezése után lovas csapat kísérte szállójáig. Oly megtisztelés ez, amely csak az Egyesült-Államok elnökét illeti meg, amikor mint legfőbb katonai parancsnok valamely katonai szertartásban részt vesz.

EGYHÁZAK.

A hatalmas konvent.

Budapest, május 10.

A konventet az öt református egyházkerület megteremtette azzal a célzattal, hogy egy olyan szervezet alkosson, amelyik az egymástól független szuperintendenciák közt érintkezési kapocs legyen. Érezte az egyház, hogy ilyen összefoglaló egyetemes faktor nélkül ereje szétforgácsolódik s hogy ez a szétforgácsolódás a mai korban, amikor minden intézménynek kemény, erőszakos harcot kell vívnia minden taipalatnyi tért az egyházi élet erősségeinek szétforgácsolódására vezet. Az az egyház, amelyikkel szemben a protestantizmus megalakulása óta évszázados konkurrens versenyt visel, a legszigorubb, nemzetközi centralizációval egy értelem, egy akarat szerint igazgatja összes szerveit. Ehez hasonló szervezet nem lehetett a protestantizmus ideálja, mert a protestáns egyházak nem ismerik a hierarchiát, az abszolút egyházi kormányzásnak enged-

meskedő külön papi kasztot. A protestáns egyházak a paritás alapján állanak: egyházi és világi elem befolyását egyformán elfogadják, sőt egyik legfőbb erősségük éppen az hogy ilyenformán a világiakat is bevonják az egyházi élet érdekszférájába. Az egyházi elemben pedig nincs rangfokozati különbség, valamennyien egyenlők, csak állásuk különbözősége szerint más-más hivatás betöltésére hivatottak. A leghatalmasabb köztük csak primus inter pares, első a különben egyelők között.

De ez a demokratikus és szabadelvű szervezet nem felelt meg többé a kor igényeinek s ellentétbe került a fejlődő szükségletekkel. A decentralizáció szó veszteséget jelentett, teljes föntartása az egyház kárával járt volna. A centralizálás és egy hierarchia megteremtése pedig veszélyeztette volna a megszokott sokra becsült demokratikus alapvetést s az egyház épületének eddig bevált fundamentumát.

Az öt református egyházkerület megalkuvással oldotta meg ezt a nehéz kérdést.

Füntartotta a zsinatpresbiteri elvet — elméletben, de megcsontította a gyakorlatban. Az egyházkerületek delegátusából megalkotta a konventet, bizonyos ügyekben kapcsolatot teremtett az egyes egyházkerületek között, de úgy emlétte, hogy e mellett megőrizheti az egyházkerületeknek ama jellegét, hogy a ref. egyházban azok a legmagasabb közhatóságok

Ez a felemás intézkedés már most a következő gyümölcsökkel járt:

A konvent hatásköre a viszonyok hatása alatt folytonosan bővült. A fejlődő élet új és új problémákat teremtett, amelyek fölött a döntés ismételtelen a konventnek jutott. Felebbezési fórum lett. Az egyház legfőbb, legéletbevágóbb ügyeinek intézője. Kifelé a konvent reprezentálta a református egyház egyetemét. Itt csak egy példát említnék, mely ennek a cikknek megírásához a tulajdonképeni impulzust megadta.

A zsinat megalkotta az egyházi adózásról szóló törvényt. A tulterhelt egyházközségek anyagi viszonyain lényegesen javító államsegélyt attól tette függővé, hogy a segélyért folyamodó egyházközségek bizonyos feltételeket kimutatásának. A folyamodványok ügyében döntő fórumokat sorba kijelölték s ezek között a legfőbb, felebbezések fölötti határozó hatósággá újra csak a konventet tette. Ilyenformán, bár nem annak tervezetett, gyakorlatban a legfőbb közhatóság lett a konvent. Azzá tette a fejlődés kényszerű szüksége.

Ez még nem lenne baj. A konvent, mint legfőbb közhatóság összefér a zsinatpresbiteri elvvel. A zsinatpresbiteri elv folyamánya csak az, hogy minden közhatalom a presbiteriumokban, mint alapegységekben gyökerezzen s a zsinatban mint legfőbb törvényhozó testületben tetőződjék. A konvent még összeférne ezzel az elvvel, mint ahogy összefér a megye s a kerület, ha — s ez itt a lényeg — *nem az egyházkerületek külön szerve lenne, de visszanyújtaná gyökereit egészen a presbiteriumokig* s a presbiteriumok akaratmegnyilatkozása közvetlen befolyást gyakorolna a megalakulására.

A mai helyzetből mi származik?

Az, hogy egyházmegyén, egyházkerületen, konventen ugyanazok az emberek ülnek s az egyházközségeknek, amelyek legéletbevágóbb ügyei kerülnek tárgyalás alá semmiféle közvetlen befolyásuk nincsen arra, hogy milyen összetételű legyen a konvent. Eredménye ennek, hogy a közpapak és kongruás lelkészek tömegével szemben az uzus megteremti a nagyobb ekleziája, nagyobb befolyásu nagy-papak kasztját. Mindenféle fajta egyházi és közgazgatási ügyekben csaknem ugyanazok az emberek itélnek első, második, harmadik fokon. S a lelkekben megszületik az a bizalmatlanság, amelyik ilyen körülmények között szinte elkerülhetetlen. Meg van a zsinatpresbiteri elv, nincs is. Csupa kár, tévova, iránytalanság származik az egyháza.

Am maradjon meg a konvent, mert szükség van rá. De térjen vissza minden közhatalom egyetlen forrásához, a presbiteriumokkal való közvetlen érintkezéshez!

— (Angol istentisztelet.) F. hó 12-én, vasárnap, d. e. negyed 12 órakor a hold-utcai ref. templomban (a kultuszminiszterium mellett) dr. Drummond R. edinburghi lelkész fog prédikálni.

A t. Házból.

I. Szent beszéd a főrendeknek.

A szerdai gyűlés benyomásait egy nap alatt ki lehetett pihenni s a méltóságos főrendek ma ismét összegyűlekeztek. Mindössze három régi urral esett meg, hogy a Muzeumba ment, mivelhogy az egyházpoltikai vitákra emlékezett és úgy tudta, hogy a főrendek, ha szavazni kell, ott szavaznak. Szerencsére Wekerle falusi birtokáról érkezvén, arra felé hajtatott és utbaigazitotta az eltévedt főrendi törvényhozókat. A kerülő uttal sem késtek el, mert a márványos teremben már hajnal óta Mihályi Viktor beszél és a társalgó puha pamlagjain az illedelmes, szalonélethez szokott, finom eleganciájú urak, megbotránkozva sugnak össze.

— Obstruál, obstruál . . . Csak valahogy meg ne tudják ezt a szégyent az újságírók.

Titokban is maradt elég hosszú ideig. Mihályi Viktor tudniillik már nyolcz óraker ott volt a teremben és beszélt, míg Dessewffy Aurél elnök a jegyzőkkel együtt csak tíz óraker érkezett, akkor nyitotta meg az ülést és az újságírók is csak akkor jöttek. Beszélt még vagy másfél óráig a balászfalvi Mihályi érsek, de még akkor sem voltak hajlandók obstrukciónak minősíteni a szereplését, amikor észrevették, hogy papírlapokról olvas.

Ellenben békés nyugalom honolt a teremben. Apponyi, akit csak imént hozott haza a temesvári vonat, szeliden nézte az oláh érseket. Mind szelidebben nézte s egyszerre csak a vonat egyhangú zakatolását hallja s ebbe belevegyl a Blaskovics temesvári csendes miséje, a minisztráns gyermekek vékony hangja, az éljenzugás az állomásokon és a svábok német tószója . . . klapp . . . klapp . . . a vonat megy . . . a vonat jön . . . a zöld függönyökön áttörve, szivárványt vetít a napsugár a püspökök lila sapkáira . . .

A főrendek úgy ülnek a körben, mintha vonaton utaznának. Szintugy szeliden nézegetik egymást, miként az ismeretlen, de jóindulatu utasok. A szakálatat tanulmányozzák. Metianu nincs itt, hát Popea Miklósé az elsőség az ő nagy, bozontos, fehér szakáltömegével. Az orthodox papok mind szakállasak, hagyomány az náluk, hogy borotvának nem szabad érintenie az ékességet, melyet a teremtés adott. Ők mégis inkább a katolikus püspökök sima arcát irigylik. Ezeknek nincs annyi vesződsük a leves kanalazásával és senki sem mondhatja meg a szakáluokról délután, hogy miféle főzeléket találunk fel déiben. A világi soron hiányzik a báró Prónay Dezső kurucz szakála, de észreveszik Harkányi bárót, az egyetlen Kossuth-szakállas főrendet. (Az író-karzatra is nagy szakála érdemeiért küldte Veigelsberget a Lloyd?) A szakállak mozdulnak egyet-egyét, amint a vonat átsiklik a sínek váltóján; a Mihályi míg olvas . . . beszél . . . boldog szender költőzködik az öreg urak pilláira . . . Budapest! . . . kiáltja a kalauz . . . Hamar, hamar . . . ki kell szállani . . . Erős mozgás keletkezik . . . Dehogy is Budapest . . . Azaz, hogy Budapest főrendiház, de nem kell kiszállani, hanem fel kell ébredni, mert Dessewffy elnök kihirdette:

Samassa József egri érsek ő eminenciáját illeti a szó.

A folyosón is mozognak:

— Tegyük le a szivart méltóságos urak, Samassa beszél.

A szolgál most magyarázza egy vidéki iparosnak, a ki a leányával nézegeti a nevezetességeket:

— Ez itt a főbejárat, arra épült, hogy a király ő felsége itt fog bejönni.

Ők is megtudják a hirt, hogy a szomszéd-ban az egri érsek beszél.

— Ha hallhatnánk egy ilyen szent beszédet. Mily boldogság a hívő lelkeknek, csakugyan hallhatják.

Samassa beszél . . . A teremben ünnepies csend van. Wekerle is halkán lép a terembe. Apponyi egy ujjára támasztja a fejét, tulfelől Josipovich támaszkodik a miniszteri asztalhoz és közbül Jekelfalussy a honvédelmi miniszter két kezét az asztal alatt összekulcsolva úgy ül, mintha templomban lenne. Katonásan szólva: haptákban ül. A fejét egy kissé lehajtja, de olykor áhítatosan feltekint a beszélő főpapra.

Samassa az első sorban a kis asztal mellett áll és oldalt fordul délkelet felé. Arra vannak a tudomány férfiai, akik leginkább bonczolgtatják az igazságokat és akikkel érdemes versenyre kelni.

Piros sapkája egy kissé hátracsuszik a fején, szikár alakja mintha megnőne, beszéd közben kiegyenesedik. A balkezét hátra szoritja, nehogy véletlenül még ezzel is gesztikuláljon, ami egy előkelő méltóságú beszédhez nem pászolna.

A jobb kezét azonban felhasználta. De egyszer sem emelte feljebb, mint az állág. A szónoki gyakorlathoz tartozik, hogy a hangot ne gyengítse a kéz. Tisztán, erőteljesen beszél, hogy a távolabbi karzaton is érteni minden szavát, hangsúlyát és árnyalatát. Kisebb-nagyobb szüneteket tart a mondatok közt, de még a mondatrészek között is, akárcsak az írásjelet is diktálná a gyórsíróknak. (Egy ilyen főpap annyira kegyesszívű, hogy még a gyórsíróknak a munkáját is könnyűvé teszi.)

Rermészetesen mindenki tudja, hogy a néptanítói javaslat van napirenden. Samassa támogatja a kormány javaslatát. Ezt már első mondataiból konstatálni lehet. De igen nagy érdeklődést keltett, amikor a kérdést összekapcsolta az általános választói jog dolgával. Az általános választói jog, hogyha a nép tudatlan, veszedelmes. A főrendek megmozdulnak. Talán Samassa a népoktatás érdekében szólván, az általános választói jog ellen fog beszélni. Nem. Azonban arra ügyelni kell, hogy a jog birtokában a nép tulságos tudatlansága miatt ne legyen vak eszköze a hatalomnak vagy a pártoknak. A szocializmus ellen védelmezni szeretné a munka jutalmát: a tulajdonjogot.

Általános bölcs igazságokat állapított meg és reprodukált világos mondataiban és a gyűlésnek meg kellett értenie a kiváló szellemet akkor is, amikor e legkevésbé köztársasági irányu összejövetelet Washingtonra hivatkozott. Így aztán nem is látszott sablonosnak, hogy vallás-erkölcsi igazságokat is propagált és ezekkel együtt dicsérte a kormány javaslatát.

Akik aképpen hallgatták a javaslatot, hogy már előre szentbeszédre készültek, azoknak áhítatát nem zavarták a modern színek. Egy-némely dolgot idealizált. Például az ő hirdetése szerint elhallgatni a rosszat annyi, mint cizinkostársnak lenni. (Hát bizony gyönyörűen festene közéletünk, ha mindenki kikiáltaná a rosszat, amiről tudomása van.)

Egy hang sem zavarta az egri érsek elméledését. Valóban, mintha csak templomban beszélne és mintha meg lenne ígérve, hogyha megszivlelik, amiket hallanak, mindannyiuknak itt a földön és az égiek közt boldogság leszen osztályrészüik. Bogdanovics Lucian, a javaslat ellenzője, épugy figyelemmel hallgatta, mint Apponyi. Látszatra leginkább Jekelfalussy Lajosra hatott a beszéd. A honvédelmi miniszter csak úgy nyelte a bölcseségeket és amikor

időnként felemelte a fejét és a szónok felé nézett, mély tisztelet sugárzott a tekintetéről.

Szerették volna, hogy tovább beszéljen, de Samassa egy fél óra alatt bevégezte.

— Éljen! Éljen! — hallatszott a liberális sorokból, sőt a karzatról is, ahol a vidéki iparos visszatartotta a leányát, nehogy leszaladjon áldást kérni.

Bizony ez, szent beszéd volt és mégis magyar beszéd volt. Meggyőzte bizonynyal Bogdanovics Luciánt is úgy belsőleg, Luciánt, aki a püspökök közt azzal képviselte a demokratizmust, hogy jelvényeit otthon hagyta. És meggyőzte gróf Zichy Tivadart is, az egyetlen oly főrendet, aki szürke ruhában jelent meg, a demokratizmus színében.

Észre lehetett venni, hogy az idegen püspökök sora ritkul. Elvégre szavazni nem éppen muszáj.

* * *

A bokréták.

Az oláhok kihirdethették a világnak, hogy a tanítói javaslatokkal a magyar kormány nyomja a nemzetiségeket és az oláh és szerb papokat sem zavarta senki, hogy mérsékeltbb hangon bár, ugyanezt prédikálják a főrendiházban. De már a mai vita alatt, az egri biboros érsek beszéde után senki sem kételkedhetett benne, hogy a javaslatot többé támadni nem lehet. Valjon ki emlegethet még obstrukciót? És hová tűnnek az ijesztgetések, meg az agitátorok bujtogatásai? Ki gondol még arra, hogy a főrendiház nem szavazza meg a javaslatot?

Gróf Apponyi Albert kultuszminiszternek az jutott feladatául, hogy megköszönje a Samassa József beszédét s vele a nemzeti ügy támogatását. És míg rámutatott a javaslat hasznosságára, ezt aképpen tehette, hogy érveit hozzáfűzhette a Samassa kijelentéseihez eképpen:

— Mint az egri érsek ő eminenciája imént konstatálta . . . Mint ő eminenciája hangoztatta . . . Mint ő eminenciája méltóztatott megjegyezni . . .

Ezekből a vonatkoztatásokból bokrétát formált gróf Apponyi Albert, s úgy nyujtotta át Samassának.

A méltóságos főrendek gyűlésén az udvariassági ténykedések elsőrangú fontosságuk. Itt még a régi tradíciók vannak érvényben, hogy minden véleményt türelemmel kell hallgatni és parlamentáris módon reflektálni rá. Ezért Apponyi a javaslat ellenzőinek is választ sima udvariassággal. A kifogásokra nem azt mondotta, hogy azok államellenes és nemzetellenes tendenciájúak, hanem a kifogásokat felemlítve, ezekkel szemben állandóan azt hangoztatta, hogy a javaslatra az állam érdekében és a nemzet érdekében szükség van. Nem mondotta, hogy a nemzetiségeket vadítani akarják, amikor a javaslat ellen egyházi és nemzetiségi jelszavakkal izgatnak, hanem azt mondta, hogy a javaslattal az egyháznak szolgálatot tesz és a nemzetiségek boldogulását elősegíti.

Ugy-e bár, a lényeges értelme mind a kettőnek ugyanaz. Ha Apponyi hevesen támadva kirohant volna ellenük, ugyanazt mondtotta volna, mint amit így mondott simán, udvariassan. De amiképpen mondotta, az méltóbb volt az állam képviselőéhez és az igazság kétségbevonhatatlan erejéhez.

Számított-e erre Rákosi Jenő, az irodalmi főrend, vagy nem, az az ő titka. Az Apponyi beszéde közben meg kellett tudnia, hogy a dolog aképpen van elintézve, amiképpen Samassa és Apponyi elintézték. De ő már feliratkozott volt, hogy beszédet mondjon, hát mit

tegyen. Mi hatása lehet az ő felszólalásának a két előbbi beszéd után?

Töprengése alatt megtalálta a helyes megoldást. A javaslat munkája be van fejezve, a tanítók dolga tető alatt van, így papiroson meg van a nemzeti iskola. Most már a bokrétaünnepélyig érkeztek. Amint mondtuk, Apponyi már átnyújtott egy bokréta Samassa Józsefnek. Hát a Rákosi Jenő feladata az lesz, hogy ő meg Apponyinak adjon át bokréta. Ezt tette. És pedig aképpen tette, hogy megdicsérte Apponyi beszédét és kijelentette, hogy ennek hatása alatt eláll a szótól. Ezzel ő is sikert szerzett, mivelhogy néha azokkal a beszédekkel lehet sikert aratni, amelyeket nem mondanak el. És a tanítói javaslatot megszavazták.

* * *

III. Utóirat.

Az ülés után egy felebarátunk megállított a folyosón:

— Hallotta — mondotta — a legújabb gavallérságot? A szerdai ülésen egy püspök panaszkodott, hogy az ajtó, amelyen benyitott, nyírog. Erre nyomban tizenegyezer koronát utalványoztak ki, hogy hájat vegyenek rajta és a főrendiházi részen lévő összes ajtókat beolajozzák. . .

Egy kissé túlzottnak látszott az eset, hát megkérdeztem:

— Hol van a kutya eitemve?

A főrendiház telefonszobájában van a kutya eitemve. Tudniillik a főrendiház telefonszobájában három esztendő óta van. Olajra ki tudnak utalványozni tizenegyezer koronát, ha egy püspök nyikorgást hall, de portörítésre nem mernek kiadni egy koronát.

Tanulságos a dolog. Nehogy félreértés keletkezzék, csak azért tanulságos, mert meg lehet tudni belőle, hogy por van a főrendek telefonszobájában.

De ki telefonál a főrendiházban?

A sajtóánkét.

Budapest, május 10.

A sajtótörvény revíziója ügyében összehívott szaktanácskozmány ma délután öt órakor folytatta tanácskozási és országgyűlési delegációk termében. Az értekezleten Günther Antal igazságügyminiszter elnököt és kivételesen jelen voltak Meskó László és Imling Konrád államtitkárok is.

Günther Antal igazságügyminiszter megnyitja a folytatódó tanácskozást.

Szemecz Emil nem barátja a korlátlan sajtószabadságnak, különös tekintettel arra, hogy a sajtó ma nem az ideálokért küzd, hanem elsősorban üzleti vállalkozás. Így a közelmúlt küzdelmeiben is mindig akad ujságíró, aki a törvénytelen hatalmat támogatja. És ezek ellen az ujságírói egyesületek akkor nem jártak el. (Ellentmondás.) Kétségszövegbevonhatatlan tény, hogy a Fejérváry-kormány volt sajtója.

Seress László: Voltak miniszterei, volt igazgatói, voltak képviselői, volt sajtója.

Szemecz Emil: Lássék bár ez reakcionáriusnak, mégis az állam és jogrend érdekeit a sajtóval szemben is meg kell védelmezni. Husz év előtt elképzelhetetlen lett volna az, hogy emberek nyilvánosan megtagadják a haza fogalmát. Veszélyeztetette a múltban a sajtószabadságot a lefoglalás, de veszélyeztetette még sokkal inkább a munkások terrorizmusa is. Ez utóbbira nézve több példát hoz fel. A maga részéről nem tartaná a sajtószabadságra valami nagy bajnak, ha büntetőcselekményt tartalmazó cikkek, lappeldényok elszállítását egy bizonyos rövid időre felfüggesztenék, természetesen azonban, hogy amennyiben a deliktum nem bizonyulna be, a lap anyagi kárpótlásra tarthatna számot. A tizenkét esküdtzéki bíró „polgár” ítéletében sem lehet szerinte feltétlenül megbízni. Elmond egy konkrét esetet.

1884-ben Herman Ottóval volt egy ügye, amiért ellene gyilkosság címén tettek a rendőrségen feljelentést, letartóztatták akkor és alig akad lap, amely védelmébe vette volna.

Seress László: Pedig akkor még ideális volt a sajtó.

Szemecz Emil: Hét napig tartották fogva és csak esztendő múlva kapott ítéletet, amely harmincz forint pénzbírsággal sújtotta.

Halász Lajos: Ez nem sajtó, hanem stilet utján elkövetett vétség volt.

Szemecz Emil: Ha a sajtó az állam érdekei ellen tör, ha alkotmányából, ősi szabadságából és nemzeti jellegéből akarja kiforgatni ezt az országot, akkor az állam éreztesse erejét a sajtóval szemben is.

Halász Lajos: Mindenekelőtt visszautasítja azt a bántó hangot, amelyvel az előtte szóló ujságíró kollégáikról szólt. Szemecz ama megjegyzésére, hogy a sajtó ma üzlet, azzal a kérdéssel válaszolt, vajjon akkor nem hasonló üzlet-e a Magyar Állam című lapján IX. Pius pápa ajánlása.

Zsitvay Leó: Ez nem tartozik ide.

Günther Antal igazságügyminiszter: Ez a hasonlat csakugyan nem illik be a tanácskozási keretbe.

Halász Lajos: Ha visszatekintünk a közelmúltban a hatalom visszaéléseire és erőszakosságaira, arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy a sajtót biztosítékokkal kell körülbástyázni, hogy tehát a sajtóreformra igenis szükség van. A felelősség rendszerének tekintetében helyesnek tartja a mostani rendszert és azt teljesen fentartandónak véli. Vargha Ferencz koronaujságíróval szemben, aki az általános büntetőjogi felelősség mellett foglalt állást, szóló azt vitatja, hogy ez a rendszer teljesen azonos eredményekre vezetne, mint amilyenekre az 1874-iki német törvény vezetett a gyakorlatban. Ennek a törvénynek következménye lett a német szitredaktör intézménye, amelynél a szerkesztő mindig rendbíróságot fizet, vagy bírságot ül le. Tehát semmi más mint stromann szerző helyett stromann felelős szerkesztő rendszere. Az általános büntetőjogi felelősség behozatala esetén, ha keresik a részeseket, akkor eljutnak a szedőig és a terjesztőig is, már pedig ha ezekre is ki akarjuk terjeszteni a büntetőjogi felelősséget, akkor meg kell adnunk nekik a cikkek felülbizárlásának jogát is. De ha a tettest keresik, akkor keresik a sugalmazót, a felbujtót is, keresik kávéházakban, keresik politikai klubokban és kifejlődik így a zaklatásnak egy egész rendszere, egy spiczi rendszer. A nyomozás is átjászódna a közgazgatási hatóság kezébe. Hivatkozik a Zeisig-ügyre, amelynek szálait elvezették Bánffyig és amelyben letartóztatták magát a védőt is. A lefoglalás kérdésében is dimetriális ellentétben áll Vargha koronaujságíróval. Ajánlatosnak tartja, hogy a vizsgálóbíró ne időről-időre küldessék ki, hanem hosszabb időtartamra rendelje ki a törvényeséki tanács titkos szavazással, vagy pedig nevezze ki az igazságügyminiszter. Fentartja azt a jogot, hogy a továbbiakról a részletes tárgyalások során elmondhassa nézetét.

Szeffer László Hoitsy Pállal szemben a kauczió fentartása mellett foglalt állást, Kenedi Gézával szemben pedig a kolportázs szükséges és helyes voltát vitatja. Szerinte a kolportázs az, amely a műveltséget terjeszti és nagy szolgálatot tett a hazának az alkotmányellenes kormány uralkodása idején is. Ami azt a kifogást illeti, hogy a hírlapkolportázs által durvul a sajtó hangja s ennek révén durvulnak az erkölcsök, ezt a nézetet nem oszthatja, mert sohasem tapasztalta még, hogy bizonyos lapok mielőtt a kolportált lapok közé tartoztak volna, finomabb hangot és modort használtak volna, mint kolportázsuk idején. A sajtótörvény revízióját szükségesnek és időszerűnek tartja, mert bizalommal viseltetik a mai kormány iránt s mert nem akarja a sajtót kitenni annak a veszedelemnek, hogy ebben a vitális érdekeit érintő dologban akkor történjen felette döntés, amikor esetleg egy másik kormány kerül uralomra.

Vásonyi Vilmos szerint a sajtóreform kezdeményezése hamis jelszavakkal indult meg. Az első ilyen hamis jelszó a családi élet megtámadott szentségének és a női becsületnek megvédelmzése volt, holott a család szentsége és a nő becsülete éppen a magyar jogrendszer által részestül a leg-erősebb védelemben, a magyar jog kizárja a valódiság bizonyítását, ilyen esetekben elrendelhető a zárt tárgyalás is, sőt a zárt tárgyalás eredményének a sajtó által való közlése is büntetendő cselekményt alkot. A másik hamis jelszó a fokozottabb védekezés szükségessége az állami rend szempontjából. Akik ebből a szempontból kiindulva a szigorítás mellett foglalnak állást, ne felejtsek el, hogy amíg a társadalmi felfogás meg nem változik, ezzel nem fognak elérni semmit. Hangoztatják is ezt pl. a párbaj deliktumánál, de politikai deliktumoknál mindig a szigorítás javító és reformáló hatását hangoztatják. — Szerinte a sajtóellenes áramlat a parlamentből jutott be a társadalomba és ha ezt megállapítjuk, megállapíthatjuk már azt a lélektani indokot is, amiből táplálkozik: a közvélemény egyik tényezője féltékeny a közvélemény másik tényezőjével szemben. A felelősség rendszerére nézve igazat ad Zsitvaynak, aki azt mondotta, hogy amíg valaki a fokozatos felelősség

helyet jobbat csinálni nem tud, addig ahhoz hozzányulni nem szabad. A közös felelősség csak oda vezetne, hogy stromann-szerző helyett stromann-szerkesztő lenne állandóan. A sajtószabadságnak bevált rendszere a fokozatos felelősség, amely nem a hírlapírók kiváltsága, hanem privilégiuma az írás szabadságának. Feltétlenül kimondandónak tartja a helyreigazítás kényszerét, ezenkívül azonban az ugynevezett sajtó-visszaélések ellen semmiféle remédiót nem tart szükségesnek. A stromannok ellen való harcot a társadalom idegességének tartja. Stromannok mindig voltak, csak az a kérdés, hogy milyen társadalmi áramlatot szolgálnak. Különböző büntetőjogilag sem ártatlant ítélnék el a stromann elítélésével, mert büntetőjogilag büntetőjogilag követ el a stromann. Hogy a sajtószabadság védelmére szükség van, azt megmutatta a letűnt korszak, amelyből le kell vonni azt a következtetést, hogy az alkotmányos kinzókamarának minden sajtó ellen fenálló rendelkezését meg kell semmisíteni. A sajtószabadságot meg kell védeni közvetett és közvetlen úton. A közvetett ut az ügyészségnek és a bíróságok teljes függetlenítése, mert a mai ügyészségtől, amely a törvény betűje szerint is függ a kormány utasításaitól és a mai bíróságtól, amely csak a papiroson független, nem lehet várni a sajtószabadságnak védelmét. A bírák automatikus előmenetelét törvényben kell biztosítani. A közelmúltban a bíróság teljesen kikapcsolta magát az alkotmányos küzdelemből és amíg a főispánok esküjét a megyék nem vették ki, addig alig jutott valakinek eszébe, a bírák kinevezését törvénytelennek tartani és azoktól az eskü kivételét megtagadni.

Szemecz Emil: A bírákat törvényes hatáskörben, a főispánokat törvénytelen hatáskörben neveztek ki.

Vásonyi Vilmos: Ez a felfogás ötven százalékra egyezkedő alkotmányosság. Mert valamint csak parlamenti kormány ellenjegyzése mellett nevezhető ki a főispán, úgy az alkotmányosság igazi értelmezése mellett csakis ugyanily kormány ellenjegyzése mellett nevezhető ki a bírák is. Ki kell zárni az előzetes letartóztatást sajtóvétségként. Kivételes időkben úgy is kivételes eszközökhöz nyul a hatalom, akár van arra alapja a törvényekben, akár nincs. Ot éven aluli szabadságvesztés büntetéssel sújtható deliktumoknál is alkalmazták az előzetes letartóztatást. A terjesztés szabadságát törvényben kell biztosítani. A kolportázs jogát ki kell emelni a kapkodó és váltakozó törvényhatósági praksziszból. A szemérem elleni vétségek dolgát nem tartja sem a sajtószabadság, sem általában a nemzeti szemleletéhez tartozónak és azzal szemben teljesen jogosultnak tart minden megtorlást.

A sajtókamara megalkotását, Farkasházy Zsigmondal szemben, teljes lehetetlenségnek tartja. A sajtókamara egy lucus a non lucendo. A sajtószabadságot nem szabad pusztán a hírlapirodalom szempontjából felfogni. Altalában lehetetlen a gondolatterjesztésnek ezt a szabad foglalkozást cseh keretbe beleszorítani. Nem fogadhatja el ennek a kamarának fegyelmi jogát, mert akkor inkább megy az ügyész, vagy az esküdtzék elé, mint ide. Egészen más az ügyvédi kamara, amely zárt testület és amelynek tagjai bizonyos minősítést kell, hogy kötelezőleg felmutassanak. Az iparkamarának egyáltalában nincs fegyelmi joguk. Itt nem foglalkozásról, hanem mindenki által gyakorolható hivatásról van szó, melyet szakszervezetbe szorítani nem lehet. Hozzá kell szokni ahhoz a filozófiai felfogáshoz, hogy az ember becsülete nem attól függ, hogy mások mit mondanak és mit írnak róla és hogy mindenki addig becsületes, amíg nem követ el becsütelenséget. Beszédét azzal fejezi be, hogy a sajtóvisszaélések szempontjából semmi szükségét nem látja a sajtóreformnak, ellenben a sajtószabadság nagyobb mértékű biztosítását örömmel üdvözölné.

Simonyi-Semadam Sándor időszerűnek tartja a sajtóreformot egyrészt, mert alig hiszi, hogy akadjon a közeljövőben kormány, amely ennyi liberálizmussal és tudással karolná fel ezt a kérdést, másrészt mert talán sohasem találkozta a sajtó terén annyi visszaéléssel, mint éppen a legutóbbi időben. A 48-as törvény a gondolatközségnek szabadságáról beszél. A sajtószabadság lényege éppen az, hogy az új gondolatok hódításának szabad teret biztosítson; azonban mint minden jognak, ennek is megvannak a maga korlátai. Minden jog bizonyos célt szolgál; mihelyt azt szem elől tévesztjük, visszaéléssé fajul. A sajtóreform kérdésében nemcsak a hírlapírókat és jogászokat kell megkérdezni, hanem a közönséget is, amelynek kívánságával számolni kell.

Seress László: A tömeg földet kíván, adjunk neki földet.

Simonyi-Semadam Sándor: Tisztelet mindenkinek meggyőződését, elismeri az agitáció és izgatás teljes szabadságát, csak azt a korlátot állítja fel, hogy valótlanságot nem szabad mondani semmiről.

Purjesz Lajos: A szószékről sem.

Simonyi-Semadam Sándor: A legtöbb sajtóvétségnek semmi köze sincs a sajtószabadság kérdéséhez és nem egyebek egyszerű kriminalitásoknál, amelyeknek csakis elkövetési módja a sajtó. Az ókori pogánytemplomoknak meg volt az a privilégiumuk, hogyha bármilyen gonosztevő menekült oda, azt nem lehetett büntetéssel sújtani. A sajtószabadság oltárát nem szabad a hívtárság refugiumává súlyosítani. Különbséget kell tenni a magánérdek és a közérdek ellen elkövetett sajtóvétségek között. A határvonal megállapítása igen nehéz, különösen akkor, ha a hivatalos hatalom szembekerül a nemzeti akarattal. Ilyenkor vár a legnagyobb feladat a sajtóra. A hatalom ilyenkor semmiféle biztosítékot nem respektál.

Lukács Gusztáv: Ilyen esetekre már nem lehet provideálni, ez már forradalom.

Simonyi-Semadam Sándor: Nagy hiány az, hogy a kormány egyszerű rendelettel megakadályozhatja a vasuti és postai szállítást.

Rákosi Jenő: A postának nem szabad ilyenkor engedelmességet adni.

Simonyi-Semadam Sándor: A berni egyezményre nem lehet hivatkozni, mert annak nincsen semmi szankciója. Nem érti, hogy a felszólalók legfőbbje a bíróságtól félti a sajtószabadságot, de nem félti a felelős szerkesztőtől és kiadótól, akik a cikkeket zsarnok módon megírják. Ez is korlátozza a sajtószabadságnak. Tapasztalatból tudja, hogy egy igen kiváló publicistának egyetlen egy cikkét sem adta ki a szerkesztő hónapokon át.

Rákosi Jenő: Összetéveszt mindenféle fogalmat. **Simonyi-Semadam Sándor:** Más intézkedéseket tart alkalmazandónak a könyvalakban, más a napilapokban és más a plakátokon megjelent sajtóközleményre vonatkozólag. Egészen más mértéket kell alkalmazni egy pamflettel szemben, mert ott a bűnös könnyen megállapítható.

Rákosi Jenő: Például a Zeysig-ügyben. **Simonyi-Semadam Sándor:** Nem osztja azt a nézetet, hogy az előzetes lefoglalásnak nincsen helye addig, amíg a terjesztés meg nem történt. Maga az a körülmény, hogy több példányban készül a lap, arra váll, hogy terjeszteni öhajítják. Érthetetlennek tartja azt a felfogást, hogy az állam maga köteles támogatni azokat, akik az állam egysége ellen törnek.

Rákosi Jenő: Az állam mint vállalkozó szállító köteles elvinni a lapot a lefizetett bérért, azután jöhet mint megtorló és büntetett.

Simonyi-Semadam Sándor: Az állam nem fogadja el az olyan tárgyak szállítását, amelyek megromlással járnak a vasuti kocsik. Ha jogosult a vasuti kocsi védelme, akkor talán jogosult a nemzeti egység és hasonló közkezesek védelme is.

Seress László: Tessék különbséget tenni állam és kormány között.

Simonyi-Semadam Sándor: Egyáltalán nem látja be annak fontosságát, hogy valamely cikk ma jelenik meg, vagy másnap, illetve harmadnap.

Rákosi Jenő: Holnap második és holnapután már a harmadik cikk jelenik meg.

Simonyi-Semadam Sándor: Lehet vállalati érdek, de semmiesetre sem nemzeti érdek, hogy ez a cikk ma jelenik meg. Megjelenhetik az másnap.

Baracs Marcell: Szellemi magzatelhajtás. **Simonyi-Semadam Sándor:** Megjelenhetik könyv alakjában.

Rákosi Jenő: Az újságnak az a törvénye, hogy megjelenik minden nap és minden nap elmondja a magáét.

Simonyi-Semadam Sándor: Bocsánatot kérek, az újság nem nemzeti érdek. (Ellentmondás.) Nagyrabecsülöm az újságírók működését, de állítom, hogy nem megy tönkre az ország, ha két napig nem jelenik meg az újság.

Purjesz Lajos: A nemzeti kitűzdelem alatt is ez volt a véleménye?

Simonyi-Semadam Sándor: Az újságok mindenestre támogatták a nemzeti küzdelmet, de meggyőződésem szerint nem az újságok mentették meg az alkotmányt, hanem a királynak vallásos érzülete, amely nem engedte meg, hogy esküjét megszegje.

Purjesz Lajos: Készen volt a manifesztum.

Simonyi-Semadam Sándor: A királyi eskü az egyetlen alkotmánybiztosíték. Ismételt hangsúlyozza új sajtótörvény alkotásának szükségét.

Günther Antal igazságügyminiszter a tanácskozást nyolcz órákor berekesztette. A legközelebbi ülést 13-án, hétfőn, este öt órákor tartják meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest

IV., Vármegye-utca II. sz.

A szerkesztőség telefonszáma: 788.

A kiadóhivatal telefonszáma: 706.

A hágai konferencia.

Rudapest, május 10.

A Manchester Liberal Federation tegnapi ünnepi ebédjén Campbell-Bannermann angol miniszterelnök beszédet mondott, amelyben Bülow herceg német birodalmi kancellárnak a leszerelés kérdéséről mondott beszédével is foglalkozott. Az angol miniszterelnök beszédében többek közt a következőket mondta:

— Nehéz, — ugymond — sőt valószínűleg lehetetlen volt olyan formulát találni, amelyek általános helyesléssel találkozhattak volna. Mindazonáltal azt reméltem, hogy a kölcsönös bizalom olyan mértékben állott helyre, amely később gyümölcsöket hozott volna és a konferencia alkalmából a többi nemzeteket abba a helyzetbe hozta volna, hogy a felszerelések aránytalan és elviselhetetlen terhet csökkentsék.

Nem kételkedik abban, hogy még most is el lehet valamit érni, ez azonban sokkal nehezebb akkor, ha az összes nagyhatalmak nem fogadják el előzetesen azt az alapelvet, hogy a felszerelések csökkentése kívánatos. Igen jól tudja, hogy Anglia abba a gyanuba keveredett, hogy Németországot kérdésének felvetésével zavarba akarta ejteni. Ez a gyanu teljesen alaptalan. Ha Németország csak egy bevezető lépést tett volna, úgy Anglia barátságos, utógondlattól ment előzékenységgel találkozott volna. Anglia nem kísérelt meg mást, mint amit más, kevésbé kedvező pozícióban lévő államok kormányai szintén meg ne kíséreltek volna. A német kormány úgy látszik azt hiszi, hogy az ily eljárás hiábavaló, illuzórius és hogy épp azért nem vehet részt abban. Tisztelettel elismeri azt a nyíltságot, amelylyel Bülow herceg azon elhatározásának ad kifejezést, hogy a kérdés tárgyalásától távol akar maradni. Bár az angol kormány öszintén sajnálja e távolmaradást, kellőképpen becsüli a német politikának a német álláspont kifejtésében követett teljes nyíltságot.

Ami a hágai konferenciát illeti, most már megjelent a résztvevő államok képviselőinek teljes névsora. Ez a névsor a következő:

Ausztria-Magyarország: Mérey Kajetan rendkívüli nagykövet és meghatalmazott miniszter, báró Macchio Károly követ és meghatalmazott miniszter, Lammasch udvari tanácsos, Hans Antal ellentengernagy, báró Giesl Wladimir vezérőrnagy, lovas Weill Ottó udvari tanácsos, pilisi Szilassy Gyula követségi tanácsos.

Németország: Báró Marschall von Bieberstein nagykövet, Zorn titkos tanácsos, dr. Krieger titkos követségi tanácsos, Gündell Erich vezérőrnagy a vezérkarból.

Nagy-Britannia: Sir Edward Foy, sir Ernest Satow, lord Reay, sir Henry Howard.

Oroszország: Nelidov nagykövet, Csarikov követ, Martens államtanácsos.

Franciaország: Léon Bourgeois, Decrais, báró d'Estournelles de Constant, Louis Renault.

Olaszország: gróf Torielli nagykövet, Fusinato volt miniszter, Pompili államtitkár.

Spanyolország: de Villa Morulia nagykövet, José Rica követ, Maura képviselő.

Svédország: Hammerskjöld követ, Hedengren ezredes, Klent kapitány.

Dánországi: Bruun követ, Vedel miniszteri tanácsos, Zahle követségi titkár, Scheller ellentengernagy.

Norvégia: Hagerup követ.

Görögország: Streit tanár.

Románia: dr. Beldiman.

Törökország: Turkhan pasa, Hakki bey, Perlen pasa tábornok.

Egyesült-Államok: Chvate nagykövet, Horace Porter tábornok, David Jayre Hill követ, M. M. Rose bíró, Davis hadosztályparancsnok, Sperry tengernagy, Buchanan Vilmos, Choudler Hale, James Brown Scott, Charles Henry Butler.

Brazília: Nabuco de Aranyo, Ruy Barbarosa, Eduardo Lisboa.

Argentína: Roque Saenz Pena, Carlos Rodriguez, Louis Maria Drago.

Columbia: Holguin tábornok, Col pénzügyi tanácsos, Vargas tábornok, Perez író.

Salvador: Perez Triana chargé d'affaires, Pedro F. Matheu chargé d'affaires.

Kína: Lu-Czing-Cziang hágai követ, John W. Foster volt amerikai követ.

Japán: Czuzuki marquis.

Van különben egy érdekes kulissza-titka is a konferenciának. Mikor Carnegie hat milliót aján-

dékozott, hogy azon Hágában egy békepalota építtessék, a hágai községtanács bölcsei teljes két évig vitatkoztak azon, hogy adjanak-e vagy sem telket a palota számára. Néhány hét múlva összeül a második békekonferencia s az egész világ szeme Hágára irányul. A hollandiai külügyminiszter 70.000 forintot kért, hogy a fényes gyülekezetet méltóan fogadhassa. A parlamentben azonban vannak, akik ezt a 70.000 koronát kifogásolják. „Miért kerüljön ez a konferencia többre, mint a többi? Kérdezték egészen komolyan a parlamenti bizottságban.

A 70.000 koronát az ellenzék meg akarja tagadni.

Mozgó képek.

Egy körüti ház előtt.

Vidékről jött fel egyik ismerősöm, aki csak ritkán jut el Budapestre és így érzékeny az olyan utcai jelenetek iránt, amelyek mellett mi már fásult egykedvűséggel haladunk el.

Megkérdeztem, mi ragadta meg leginkább az érdeklődését; illetőleg mi hatott rá legjobban. És ő a következőkben mondta el benyomásait:

Voltam a színházakban, megnéztem a képkiallításokat, bejártam az újabb építkezéseket, végighallgattam egy képviselőházi ülést... egyszóval „kitapasztaltam“ mindazt, amire a lapok figyelmessé tettek. Mindez azonban nem elégitette ki a várakozásomat.

Csalódoztam, unatkozva, majdnem boszusan bandukoltam a nagy köruton és nagyon sajnáltam, hogy elintézendő ügyeim miatt még nem mehetek haza.

Azon tanakodtam: kávéházban öljem-e el a délutánt, vagy pedig üljek-e a villamosra, s vitessem ki magamat a Svábhegyre... amikor népcsődületet vettem észre. Egy négyemeletes ház előtt a közlekedés teljesen megakadt: Nemcsak a gyalogjárót, hanem a kocsit is előzönlötte a sokaság. A villamos kocsik hosszú sárga csíkot képezve, vesztegeltek a sinek hosszában; lovasrendőr iparkodott széljelkergetni a tömeget; gyalogos pajtasainak lószőr-kócsagja izgatottan himbálózott a kalapjuk oldalán, amint „intézkedés“ czéljából ide-oda furakodtak.

Jobb szórakozás híjján, ökieim és könyökeim segítségével utat törtem magamnak a ház csukott kapujáig, ahol különösen nagy volt a tolongás és szinte lázas az izgatottság.

Egy fogatlan anyóka állt a küszöbön. Meglátszott az önéretes tartásán, hogy a házhoz való: őt nem kergethetik el a rendőrök. A mély üregeikből kivillogó szemek pedig azt árulták el, hogy szívesen mondja el a történeteket, csak kérdezni tessék.

— Mi történt, néni? — kérdeztem.

Tüstént megeredt a szóáradat, mint a víz, amikor a vezeték csapján fordítunk egyet.

— Nagy szerencsétlenség, édes jó uram! — sápirozott a vén asszony, — a bank-pénztáros leugrott a negyedik emeletről. Azt mondják, hogy sok pénz vezett el a kezén. Nem csoda, leltem; mindig traktá, mindig vendégség! Az asszonynak a sok pénz! A gyerekeknek gubernantos! Amellett lóverseny, kártya, cigány, pezsgő, gummirádlis... Tisztességes keresetből még még a Rocsild se győzte volna!

— Hát ezért áll ott a mentők kocsija?

— Őn, drága Jézusom! Nem kellene annak már mentők! Szörnyet halt; szétloccsant az agyveleje! A tüzeset miatt gyűttek a mentők.

— Égett a házban?

— Igenis! Boltitűz volt a fűszeresnél. Felrobbant a benzín, vagy ligroin. vagy mi a csuda! Az egész bolt kiégett, a portékák czakkumpakk odavannak és amit a tűz meghagyott, azt a tüzőltők tették tönkre... nem tetszett találkozni velük? De a szegény Jancsi — a boltitűzöge — járt legrosszabbul: mind a két szemvilágát elvesztette és a mellén, kezén, lábán is összeégett. Most kötözzetik a mentők a bárók lakásán.

— Derék emberek. Megkönyörültek a szegényen.

— Noná, megkönyörültek! Iszen ők okozták a nagy bajt!

— Ugyan no; mit beszél!

— No már pedig ez így van. A bárókasszony. az Edithke, férjhez megy. Egy fertályóra múlva lesz az esküvője. Az öreg báró éppen föl akarja venni a frakkját, amikor észre veszi, hogy nagy pecsét van rajta. Leszalajtják az első emeletről Zsuzsit, hogy hamar, hamar hozzon benzint. Az a bolond Jancsi égő gertyával ment a raktárba, a benzín meggyuladt... a többi már elmondtam. No hát, nem könyörületességből, hanem babonáságból vitették föl a nyomorultat. Edithke el akarta halasztatni az esküvőt, de a vőlegény nem

hagy békét (alig várja már a hozományt!) a pap is vár a vacsora is meg van rendelve...

— A sok fiakkor is ott ácsorog...

— Ejh, dehogya sok; mindössze négy... iszen a menyasszony rokonsága nem akar elmenni, de a vőlegény rokonságának pedig nem lehet elmenni...

— Nem értem!

— A báró rokonsága még nem keresztény, a vőlegény rokonsága pedig orrol, hogy egy volt... Nagyságos urnak is talán zsidónak tetszik lenni?

— Az mindegy!

— Persze, hogy mindegy. Dehát...

— De én itt harmincz kocsi is látok.

— Hjah, kérem alásan, azok a Kipfelmaierék patiztája miatt vannak itt.

— Keresztelő is van e házban?

— Igenis, lelkeim naccságos uram; a második emeleten, a gazdag pékmesteréknél. Már tizenhat éves házasság és most született az első baba... fiu! Nagy az öröm, mert már attól féltek, hogy nem lesz kire hagyni azt a menkü sok pénzt, amit a pirinyó zemlyékből és veknikből dagasztottak össze.

Ebben a pillanatban felpattant a kapu, egy fésületlen cselédleány jelent meg és torkaszakadtából kiabálta:

— Rendőr! rendőr! segítség! gyilkos! tolvaj!

— Mi baj van, Malcsikám? tudakolta az én koros barátom. De a leány két rendőrt tuszkolva maga előtt, visszasietett a házba.

A vicziné — aki szintén megjelent a küszöbön — adta meg helyette a felvilágosítást:

— Jaj, édes nénémasszony, képzelje csak! Meggyilkolták a Meier Francziskát!

— A harmadik emeletbeli öreg kisasszony?

— Azt, azt! Iszen ismerte! Ebben a mai nagy rumliban belopózott hozzá valami betörő és fessegetni kezdte a nappali szoba sifőnját. A zőrejre kigyűtt a kisasszony, lármát csapott... A gazember torkonragadta... és amikor az a szegény vén leány még mindig kajabált, addig ütötte a feszítővassal a fejét, amíg oda nem lett.

Az én nénikém most már a legújabb szenzációra elfordult tőlem és újabb részletek beszerzése céljából becsoszogott a házba.

... Hát édes barátom, az amit ama körüli ház kapuja előtt hallottam, minden egyébnél mélyebben hatott rám.

Rosia.

Olvasóinkhoz.

A magyar zsunalisztika termelésének színe-javát adjuk napról-napra olvasóinknak. Az *Egyetértés* új, formájában, tartalmában megváltozva a legnagyobb, legértelmesebb és legnívósabb magyar napilap, mely régi tradícióihoz híven a legelőkelőbb pozíciót foglalja el a magyar hírlapírás ranglétráján.

Az *Egyetértés* megújított alakjában folytatja négy évtizedes hagyományait: az ernyedetlen, alkut nem ismerő harcot Magyarország függetlenségeért. Ugy mint eddig, követeli a 48-as eszmék teljes diadalát, a szabad nemzeti állam kiépítését s küzd egy hatalmas önálló Magyarország megteremtéséért.

Erre a célra, programja megteremtésére lelkes újságíró-gárdát csoportosított maga köré. Vezércikkírói gárdájából megemlítjük a következőket: *Mezei Ernő*, dr. *Kmetz Károly* (egyetemi tanár), *Hentaller Lajos*, dr. *Benedek János*, *Burgán Aladár*, dr. *Pap Zoltán* (országgyűlési képviselő), *Balogh Pál*, *Herczegh Mihály* (egyetemi tanár), *Purjesz Lajos*, dr. *Bernát Ottó* és annyian mások, a 48-as eszmék törhetetlen harcosai közül.

A szerkesztőség dr. *Pap Zoltán* főszerkesztő és *Purjesz Lajos* felelős szerkesztő vezetésével a legrészletesebben, a legjobban informáltan és a legváltozatosabb irodalmi alakban dolgozza fel a politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági eseményeket. Kiki a maga helyén tehetsége, ambíciója és munkaeje teljes kifejtésével áll olvasóink szolgálatában, hogy mindenkor a szíve-lelke legjavát adja.

A t. *Házból* és *Politikai hangulatok* címmel napról-napra *Bede Jób* ötletes és elismerten keresett politikai karcolatai fogják olvasóinkat változatosságukkal és sziporkázó szellemességükkel gyönyörködtetni, míg a többi eseményeket a legaprólékosabb gond-
dal és legválasztékosabb módon a magyar

zsunalisztika legjava dolgozza fel. A szerkesztőség tagjai:

Miklós Jenő (segédszerkesztő), *Lukács Gusztáv* (politika), *Zsádányi Henrik* (Országgyűlés), *Hevesi József* (a Tárczarovat vezetője), *Timár Szaniszló* (Nemzeti Színház, Ujdonság), *Erdős Armánd* (Opera), dr. *Antal Károly* (Zene, hangverseny), dr. *Bernát Ottó* (Külföld), *Kürthy Emil* (Népszínház, Magyar Színház, színházi rovat), dr. *Hódy Lajos* (Főváros), dr. *Bokor József* (Tanügy), dr. *Bárdos Artur* (Szépművészet, Királysínház), *Déri Gyula* (Közigazgatás), dr. *Benda Jenő* (Ujdonság, egyház, társadalmi cikkek), *Garvay Andor* (riport), *Simon Vilmos* (Törvényszék, Ujdonság), *Balla Miklós* (Különfélék), *Balla Károly* (cikkirás), *Sárosi Bella* (Divat), *Réthy Pál* (Sport), *Kármán Aladár*, *Hegedüs András*, *Sonnenfeld J.* (Közigazdaság, Tőzsde) *Gajdos János* (Sakk.) Ezen a gárdán kívül a vidéki és külföldi tudósítók és a külső munkatársak sokasága áll a lap szolgálatában.

Igazgató: *Erdős Armánd*.

A tárczarovat *Hevesi József* vezetésével, *Eötvös Károly* mint szépirodalmi főmunkatárs, országosan annyira népszerű nevén kívül magába foglalja a magyar litteratura legkiválóbbjait. A szerkesztőség belső tárczaíróin kívül még megemlítjük:

Palágyi Lajos, *Krudy Gyula*, *Sas Ede*, *Zöldi Márton*, *Vétesy Gyula*, *Várkonyi Mariska*, *Jakab Ödön*, *Nagyiványi Fekete Gyula*, *Makay Béla*, *Alba Nevis*, báró *Nyáry Albert*, dr. *Falk Zsigmond*, *Nógrádi Pap Dezső* és *Gyula*, *Ritók Emma*, *Pakots József*, *Nil*, Sz. *Szigeti Vilmos*, *Nógrádi László*, *Fabula János*, *Balla Ignác*, *Peterdy Sándor*, *Farkas Emőd* közismert neveit, akik szebbnél-szebb dolgozatokkal élelnek az *Egyetértés* tárczarovatát.

Kéthetenként minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a *Hevesi József* szerkesztésében megjelenő *Magyar Szalon* folyóiratot, mely szépirodalmi és aktuális dolgozatainak gazdagsága és illusztrációi változatossága révén mindenkor a magyar család legkedveltebb vendége.

Ilyen lelkesült gárdával, alakjában megújodva indul az *Egyetértés* új útjára. Nagy munkájához az erőt és kitartást olvasóinknak növekvő szeretetében fogja keresni és megtalálni.

Az *Egyetértés*, hogy minél jobban és eredményesebben harcolhasson elveiért és hogy a lapot mindenki részére hozzáférhetővé tegye, régi előfizetési árát leszállította.

Az *Egyetértés* előfizetési ára ezentul:

Egész évre 40 korona helyett 28 korona, félévre 20 korona helyett 14 korona, negyedévre 10 korona helyett 7 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV., Vármezei-utca 11. szám, ahová az előfizetési pénzek küldendők.

TÁVIRATOK.

Az osztrák választások.

Bécs, május 10. Értesülésünk szerint a közös hadügyminiszter rendeletet intézett a katonai parancsnokságokhoz, amelyekben kijelenti, hogy az ideiglenesen tényleges katonai szolgálatot teljesítő, így esetleg fegyvergyakorlatra bevonult katonai személyek az aktív reichsrati választási jog gyakorlása végett nem szabadságolhatók. Minthogy e személyek a január 26-án kelt törvény 7. §-a alapján az aktív választó jog élvezetéből ki vannak zárva reájuk nem is terjed ki a választási kötelezettségi

A francia kamara ülése.

Páris, május 10. Wilm egyesült szocialistapárt képviselő interpellációt intéz a kormányhoz több személynek május 1-én történt előzetes elfogatása tárgyában.

Jaures nézete szerint a kormány súlyos hibát követett el, amidőn a hivatalnokokat a szindikátus

alapítására való törekvésük miatt megbüntette, még mielőtt a kamara véleményét meghallgatta volna. A hivatalnokok pszichológiája más, mint a munkásoké. A sztrájktól a hivatalnokok borzadnának és ahhoz csak végső kétségbeesésükben nyulnának. Lehetőséget kell tehát nekik nyújtani a szervezkedésre, nehogy ezen végső eszközhöz nyuljanak. A vitát ezután holnapra halasztják.

Bulgáriából menekülő Görögök.

Athén, május 10. Bulgáriából még mindig menekülnek a görögök. Legutóbb újabb 1050 menekülő utazott keresztül Dedeagacson. A menekülők száma eddig összesen 15.000. A mozgalmat azzal akarják magyarázni, hogy állítólag görög ügyönkök izgatják a görög lakosságot arra, hogy Bulgáriából távozzanak. Ez a magyarázat azonban helytelen. A görög kormányt e mozgalom igen nyugtalanítja, minthogy ezer és ezer, teljesen szegénysorsu személy érkezik Görögországba, ahol az államnak avagy a közjótékonyágnak esnek terhére. Jellemző esetkép emlegetik, hogy egy Stanimakában élő görög házat 40 frankért adta el, csakhogy Kukle-nibe utazhassék. A görögöket hivatalos formában arról értesítették, hogy egy legutóbb hozott törvény alapján ingatlan tulajdont nem bírhatnak.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, május 10. *Gabonatőzsde*. Zárlat. Buza szilárd, májusra 86.25 (83.39) K., júliusra 88.50 (86.—) K., — Tengeri szilárd, májusra 50.— (49.81) K.

New-York, május 10. *Terménytőzsde*. *Gyapot*. New-Yorkban 11.90 máj.-ra 10.66, aug.-ra 10.50. New-Orleansban 11.—. *Petroleum* stand withe. New-Yorkban 8.20. Filadelfiában 8.15, raffined in cases 10.65, Credit Balances of oil City 178.—, *Zsir*, Vestern Steam 9.55. Rohe testvérek 9.65. *Óu* 43.35—44.—. *Réz* 25.75—25.50.

New-York, május 10. *Czukor- és kávépiacz*. Czukor fair refining Muscovado 3.37. Czukor finomítva 1. sz. —. Kávé Rio 7. sz. helyben 6.50, ápr.-ra —.—, máj.-ra 5.50.

Csikagó, május 10. *Terménytőzsde*. *Zsir* máj.-ra 9.10, júliusra 9.22. Szalonna shor clear 9.12. Sertés-hus júliusra 16.45.

UJDONSÁGOK.

Napirend. Naptár: Szombat, május 11. — Római katolikus: Buzáth. — Protestáns: Arvéd. — Görög-orosz: (apellis 28.) — Zsidó Ijar 27. 5 Perék S. Beh. Bekh. — A nap két reggel 4 óra 30 perczkor, nyugszik este 7 óra 22 perczkor. — A hold két reggel 4 óra 7 perczkor, nyugszik d. u. 5 óra 13 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — Közös pártértekezlet d. u. 6 órakor a függetlenségi pártkörben. — Bemutató a Nemzeti Színházban. Színpad körül. Sabrier Artonelle. — A Képzőművészeti Társulat tav. sz. kiállítása a Múcsarnokban nyitva 9—6-ig. — Az Andrássy-kiállítás Bemutása a saitonak. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatának ünnepélyes megnyitása d. n. 11 órakor. A tárlat nyitva este 7-ig. Belépődíj 2 korona. — A Budai pesti lövészklub ötödik napja. Kezddik d. u. 3 órakor. — A Magyar Jogszegységi társaság teljes ülése este 6 órakor. Szemere-u. 10. — A cseh filharmonikusok hangversenye este 8 órakor Baross-utca 2. sz. — Köber Leo gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán múntézetben (Nagymezei-utca 37—39. szám) szalonjában, nyitva egész nap, belépődíj nincs. — Beardsley-kiállítás az Iparművészeti Múzeumban nyitva 10 óráltól 6 óráig. Belépő díj nincs. — A magyar festők általános kiállítása az Uránia Kigő-téri Szalonjában. Nyitva délelőtt 9 óráltól este 8 óráig. Belépődíj 20 fillér. — Az Új művészeti szalon (Kecskeméti-utca 8. sz. alatt) nyitva egész nap, belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2 óráig. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Szechenyi Múzeum az Akadémiában nyitva délelőtt 10 óráltól déli 12 óráig, megtekinthető 1 koronáért. — A Göthe-szoba az Akadémiában: nyitva 9—12-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—6 óráig. — Közlekedési Múzeum nyitva délelőtt 9 óráltól 12-ig és délután 2 óráltól 5 óráig. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9—1 óráig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 2—7 óráig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9—12 és 3—8-ig. — A Keresk. Múzeum Könyvtára nyitva 9—2 óráig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 3—6 óráig.

Indexre vele!

— Róma a klerikalizmus védője. —

Méltóztatnak tudni, mi az az index és mi az indexkongregáció?

Az indexkongregáció nagyképű és nagyragu papok gyülekezete. Rómában székelnék ők a szent szék számolyánál s hivatásuk, hogy minden szellemi föztet ők kóstoljanak meg először, jó-e, egészséges-e, a nép gyomrának való-e? Ami arra való, az approbáltatott. Hadd olvassa a tömeg, olvassa és okuljon belőle! Ami ellenben károsnak és veszedelmesnek találtatott, alkalmasnak arra, hogy az emberek gondolkozását önálló és szabadelvű téveszmékkel megfertőztesse, az indexre kerül. Az index, az a szellemi tabu. Az Óceánia szigetvilágán otthonos félmeztelen népek között szokásos, hogy a főpap bizonyos dolgokat „tabu”-nak nyilvánít. Ettől kezdve az ilyen dolog megközelíthetetlen szentség. Aki bántani vagy érinteni merészeli, az csufos, gyalázatos halálnak halálával hal meg. Ha a főpapnak megtetszik más ökre, sza-

mara, felesége vagy kaori kagylókincse, kinyilatkoztatja rá, hogy az „tabu“ s viszi a maga udvarára. Így cselekedik a Rómában székelő magasrangú szent kongregáció is. Renan? tabu! Zola? tabu! Nietzsche? tabu! Az utolsó két-háromszáz esztendő valamennyi értékes szellemi terméke, valamennyi merész, újat mondó zsenije s korát előbbre vivő, korszakot alkotó kiváló agyveleje ott szerepel ezen az indexen. Olvasásuk tilos! Aki mégis forgatja, kezébe veszi őket, azt kiközösíti magából a szent anyaszentegyház.

Bizony mondom, a világ fejlődése, haladása szempontjából mivel sem jelentősebb ez, mint az ujjeländi esőcsináló bűvész hókusz-pókusza. Az ember mosolyog vagy boszankodik fölötté temperamentuma és gondolkodásmódja különbözősége szerint, de a világ zavartalanul halad és fejlődik és ezideig még sem Zolának, sem Renannak, sem Nitzschének, sem a többiek nagyságának nem ártott meg az index. Sőt ellenkezőleg. A jó öreg index még szolgálatot tesz az ügynek azzal, hogy minden olyan műről, mely új gondolattal, új irányulással gazdagítja az emberi szocietást, szigorú pontossággal jegyzéket vezet.

Ezzel tisztában van minden józan eszű ember, ezért kár is rá sok szót vesztegetni. Hogy ezuttal mégis beszélek a dologról, annak egy az oka: le akarok szögezni egy fölötté jellemző súlyos jelentőségű tény, mely az indexre vezetett legújabb numerussal kapcsolatos.

Az indexkongregáció legutóbb elítélte és indexre tette a reformkatolikusok hivatalos folyóiratát, az *Il Rinnovamento*-t.

A reformkatolicizmus teljesen a katolicizmus alapján áll. Vallja, hogy kutatásainak természetes alapja a katolicizmus; hogy azt mindig kiindulási pont gyanánt tekinti. A dogmákat nem sérti, meri a dogmák határain belül kívánja kiépíteni a hitbéli meggyőződés alapjait. De nem is akar megcsontosodott dogmák rabja lenni. Vallja, hogy a kereszténységet nem lehet belefoglalni bizonyos szellemi rendszerekbe, mert igen helyesen úgy véli, hogy tévedés lenne azt hinni, hogy ezek a rendszerek már a fejlődés végleges kifejezései. A reformkatolikusok ismerik a fejlődés törvényét, mely szétvári a régi kereteket, átalakítja a formákat, hogy folytonosan újakat teremtsen helyükbe s ezért változandónak és megváltoztathatónak ismerve, a külsőségeket kívánja föntartani a keresztény hit örökbecsű lényegét.

Addig, amíg a reformkatolicizmus s az *Il Rinnovamento* csak itt tartott, a hivatalos egyház gyűlöletén kívül nem ére őket semmi különösebb veszedelem. De megessett az, hogy Romolo *Murri*, az olasz keresztény demokraták feje egy, az *Il Rinnovamento*-ba írt cikk keretében merészebb hurokat kezdett pengeni. Hirdette azt, hogy ő jó katolikus, de antiklerikális. És éleselméjűleg disztíngvált a hit és a klérus között. Kifogásolta azt, hogy a főpapság mindenfelé, minden országban a reakzionárius és konzervatív politikuskokkal szövetkezik s a lelkiek fölött gyakorolt hatalommal és vezérkedéssel be nem érve, akarja biztosítani a maga világi hatalmát, hogy kerékkötője a haladásnak és a demokrácia diadalának.

Ezt a cikket nyomon követte először az, hogy X-ik Pius szokatlanul heves kirohanást intézett a reformkatolicizmus ellen, eltiltotta *Murri*-t a misézéstől s minden egyéb papi funkciótól, végezetül pedig, hogy a veszedelmes irányzatot öltött reformkatolicizmusnak is kijusson, az index-kongregáció a tiltott és káros olvasmányok közé írtatta az *Il Rinnovamento*-t.

Nincs mit csodálkozni ezen a szigorúságon és azon sincs mit csodálkozni, hogy ez a szigorúság akkor támadt föl, amikor *Murri* a klérus hatalmi bázisát támadta. *Murri*, amikor disztíngvált a hit és a klérus között, az ortodox-katolicizmus léte alapjait támadta meg. Az ortodox fölfogás szerint a hit és klérus egy. A püspökök egyenesen a szent Lélektől nyerik a hatalmat arra, hogy egyházi funkciókat gyakoroljanak, a papszenteléssel tőlük származik át ez a hatalom az alsóbb rangú klérikusokra, de püspökök, közpapok ezt a hatalmat csak a pápával összhangban gyakorolhatják

mert a pápáról zsinati végzés állapítja meg, hogy hitbéli dolgokban csalahatatlans ezért az, aki ellenkezésbe kerül vele, eretnek, aki ridegen kiközösítettik az anyaszentegyházból. Ezért a hivatalos egyház katolicizmusa az egyedül üdvözítő, a hivatalos egyház pedig nem akceptálja a reformakcióit, nemcsak az örök lényeghez, hanem a formákhoz is ragaszkodik. Ez az álláspont a logika kényszerű, vaserejével hajsolja bele a hivatalos egyházat abba, hogy a retrográd, reakzionárius elemekkel szövetkezzék. Azokkal, akik kerékkötői minden haladásnak. Remegnek a fejlődéstől mely minden megcsontosodott formának ellensége s nem gondolják meg, hogy amikor a vallásos hit lényegét a formával azonosítják s a maradi, világi intézmények érdekével hozzák kapcsolatba, a materialista, vallásellenes irányzatok malmára hajtják a vizet. Mert a fejlődés mindig erősebb, mint a csökönyös mult s a formával és a reakzionárius világi hatalmakkal szövetkező klérussal egyetemben el fogja seperni magát a hitet is.

Ben.

— **Főhercegek Zárában.** Zárában *Lipót Salvátor* és *Ferenc Salvátor* főhercegek tegnap a Sando-raio Múzeumot tekintették meg. *Lipót Salvátor* főherceg a tüzérségi raktárt is megtekintette és azután látogatásokat tett a helytartónál, az érseknél, valamint a görög-keleti püspöknél. A főhercegek délután Sebenicóba utaztak.

— **Új udvari tanácsos.** *Ajtay K.* Sándornak, a budapesti magyar királyi tudomány-egyetem ezidei rektorának ő felsége a király az udvari tanácsosi címet adományozta.

— **Luitpold regens Bécsben.** *Luitpold* bajor régensherceg, jövő szerdán, május 15-én oda érkezik s körülbelül két hétig ott marad. A bajor régensherceg bécsi tartózkodásának ideje alatt testvérénél, *Adelgunda* királyi hercegnőnél fog lakni.

— **A szász király vadásszik.** A szász király ma este Crieger altábornagy, kamarás és Alitz őrnagy szárnysegéd kíséretében Tarvisba vadászatra utazik. A király e hó 18-án Sibillenhortba érkezik, hol gyermekeivel e hó 24-ikéig fog időzni.

— **Csodálatos gyógyítás hipnozissal.** Az orvosi tudomány már sok csodát mivelt a hipnozissal, ezzel a lényegben még meg nem fejtett magnetikusnak mondott álommal. De ha a hírek, mely Ber-linből érkezik, hinni lehet, akkor olyan gyógyítási eredménnyel állunk szemben, amilyenről az orvosi tudomány eddig álmodni sem mert. *Magnin* nevű hipnotiseur, a magnetizmus tanintézetének professzora s vele együtt *Lt. Martin* és *Graneljean* orvosok közlik a gyógyítási esetet. Egy huszonnyolc éves tuberkulotikus leányon, akinek anyja ugyancsak tuberkulózisban halt el, az 1905. év januárjában paralyzist konstataáltak a hátgerincz egyidejű elgörbülésével. A fiatal hölgy nevelőanyja a folyó év márczius havában több oldalról történt biztatásra *Magnin* tanárhoz fordult tanácsért. *Magnin* a már említett két orvos jelenlétében a hipnotikus álomba merült hölgygel elhitette, hogy ő voltaképpen csak ápolója egy tuberkulotikus gyermeknek, akinek hátgerincze szintén elgörbült. Az beteg az időszakonként megismételt elaltatások idején a hátgerincz fokozatosan növekedő érzékenységét jelentette az orvosnak, míg tegnap végre először kísérelte meg az egyenes járást. A betegség javulását a hölgy mindenkor már előre bejelentette, míg a teljes gyógyulást a tegnapi elaltatás idején végre a jövő szerdára helyezte kilátásba. A járópróba teljesen sikerült és a tudóvizsgálat alkalmával megállapították, hogy a fűdő belső felületén új szövődék képződött. *Magnin* a bámulatos gyógyulási folyamatot tisztára a hipnotizmus eredmények tulajdonítja.

— **Szaktudósítói kinevezés.** *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter *Gáspárdy Géza* nyugalmazott követési tanácsost, Spanyolország és Portugália területére kiterjedő hatáskörrel, szaktudósítói megbízással kiküldötte Barcelonába.

— **A sziámi király Európában.** Nemsokára érdekes exotikus fenség vendége lesz Európa földjének. A sziámi király május 16-án a mükiaállítás megtekintésére Velenczébe utazik s onnan Svájcba megy. A király Velenczéből Berlinbe utazik.

— **A spanyol trónörökös megszületett.** Várva vár-ták már április közepén. Az orvosok egész bizonyosra vették, hogy akkor fog megszületni, de a golya csak késett, egyre csak késett s lomhán elkerülte a spanyol király háza tájékát. S most végre megérkezett. Madridból azt a hirt hozza a táviró, hogy *Viktória* királyné *fiugyermeknek adott életet.* Az öröm olyan nagy a spanyol királyi családban, hogy a félhivatalosok tobzódnak, túlradnak örömmükben. Egész komolyan híresztelik, hogy az emberek Madrid utcáin egymás nyakába borulnak és örömmükben sírnak. Pedig nyilván úgy van ott is, mint máshol; a mesterember végzi tovább a dolgát; a varga készíti a sarut, a takács ott ül a szövőszék előtt; a hámorokban tovább zug a gőzkalapács s a munkás nem feledkezik meg nyomoráról. Tudomásul veszi mindenki, hogy a királyné fiugyermekkel ajándékozta meg a férjét s hogy az országnak trónörököse van. De az obligát felfogás az udvarokon még most is az, hogy a hir hallatára az emberek az utcán egymás nyakába borulnak és örömmükben sírnak. Huszonegy ágyulövés hirdetem a spanyol népnek, hogy trónörökös született. A Madridban egybegyűlt püspöki kar már ma elrendelte, hogy az egész országban hálaadó istentiszteletet tartsanak. Sok zavartól menekülnek meg ezen az uton a spanyolok, mert tudvalevő, hogy a Bourbon-család spanyol uralkodó-ágának máig XIII. Alfonz király volt az egyetlen élő férfi tagja, s az ő halála esetén joggal támadtak volna fel a remények a karlistáknak. A karlisták tudvalevőleg a VII. Ferdinánd király önkényes intézkedése folytán az örökösödési törvény megváltoztatásával joguktól megfosztott idősebb karlista-ág mellett foglalnak állást. Az új trónörökös a kereszttségben az Alfonz nevet fogja kapni. A király pedig valószínűleg egy ezredet fog örömeiben ajándékozni a csecsemő trónörökösnek s hirdetni fogják a félhivatalosok, hogy az ezred tisztikara oda van a nagy örömtől.

A királyné betegsége egyébként rendes lefo-lyású volt. A szerencsés esemény megtörténte után a főudvarmester haladéktalanul értesítette *Maura* miniszterelnököt, aki a hirt az alabárdosok főkapitányával közölte. Ez haladéktalanul kitézette a királyi palotára a spanyol lobogót és huszonegy ágyulövés adta hirtül Madrid lakosságának a herczeg születését. A királyi palotában egybegyűlt személyiségek a királyi pár életésével fogadták *Maura* miniszterelnöknek a trónörökös születésére vonatkozó jelentését. Déli egy órakor megjelent az egybegyűlt személyiségek előtt a király Eulália infánsnő kíséretében, hogy a diplomáciai karnak megmutassa az újszülöttet. A palota előtt egybegyűlt néptömeg lelkes éltetéssel fogadta a királyt. Ezután az igazságügyminiszter okmányba foglalta a herczeg születését. — *Fallieres* elnök táviratilag gratulált Alfonz spanyol királynak fia születése alkalmából.

Az újszülött herczeg szöke és erőteljes gyermek. A király az örvendetes esemény alkalmából a spanyol grandok közül többeket *kitüntettet.*

A mikor a pápa hírül vette a spanyol trónörökös születését, szívélyes hangu táviratot intézett Alfonz királyhoz, örömeinek adott kifejezést a szerencsés esemény felett és meleg szerencsekívánatait tolmácsolva isten áldását kéri az újszülöttre és szülcire. Mery de Val bíboros államtitkár szintén táviratilag üdvözölte a spanyol királyt.

— **A „hatvanas bizottság“ ünnepe.** Az 1877-iki ifjusági hatvanas bizottság harmincz éves jubileumi ünnepe ma ért véget. Délelőtt a kerepesi-uti temetőben megkoszorúzták a kardotvivő küldöttség vezetőjének, *Lukáts* Gyulának és tagjának *Tóth* Bélának sírjait. Az előbbinek sírjánál *Szűts* Gyula, *Tóth* Bélánál pedig *Orbók* Mór adtak kifejezést a tagtársak kegyeletes megemlékezésének. Felkeresték *Szemere* Attila sírját is, aki szintén tagja volt a 60-as bizottságnak. Délben a Hungáriában jöttek össze bucsubanketre a bizottság tagjai. Itt *Rácz* Pali eljátszotta Szabady híres török indulóját s a harmincz év előtti magyar nótákat. Azok között, akik kimentették a bizottság tagjai közül elmaradásukat, volt ma *Josipovich* Géza horvát miniszter is. —

— **A szász udvar rejtelméből.** Nagy bűnnek minősítették annak idejében Lujza szász trónörökösnek, a mostani szász király elvált feleségének megtévelyedését. Mikor *Giron* nyelvmesterrel megszökött, a botrány valósággal világosodott. Persze a régi érvényben levő, elfogadott bourgeois erkölcsbírak nemcsak az európai udvarokban, de mindenhol az előkelő társaságokban pálcát törtek Lujza fölött. Pedig mint a legtöbb bűnnek, úgy ennek is meg van a magyarázata. Lujza nem is volt annyira bűnös, mint nagymértékben boldogtalan. A bűnbe, amelyet annak stipuláltak, egyszerűen belesodorták azok a hővérű, szenvedélyes asszonyok elviselhetlenül rettenetes viszonyok, amelyek a szász udvarban uralkodtak. Ezt bizonyítja *Wölfling* Lipót, az egykori *Lipót Ferdinánd* főherceg és szász királyi herceg, akinek könyvéből lapunk legutóbbi számában már közöltük a *Rudolf* trónörökös halálára vonatkozó részletet. De a könyv többi részlete is a legnagyobb mértékben érdekfeszítő. Nevezetesen az a részlet vet éles, szomorú világlátást a szász udvarra, amely Lujza hercegnő bukására és szökésére vonatkozik. *Wölfling* Lipót maga beszéli el, hogy ő maga segédkezett hugának a szökésben, mert ő — aki maga is akkor szerelmes volt a rangján aluli *Adamovics* Vilmába — az egyetlen volt, aki megértette és éppen ezért megszánta a boldogtalan asszonyt.

Lujza hercegnő szive hajlama ellenére ment férjhez *Fülöp Agost* szász királyhoz, az akkori szász trónörököshez — így írja ezt a részlet *Wölfling* Lipót. — A toszkánai hercegi pár szegényes viszonyai kényszerítették erre a házasságra. De az udvarban hiába kereste a boldogságot. A király elaggott anyja és leány-nővére elkésztették az életét. Meg is kínózták, el is gyötörték. Mikor első gyermeke született, elvették tőle a csecsemőt. Pedig a forró vérű asszony vágyódott gyermeke után s egy őrizetlen pillanatban kigugrott ágyából, hogy gyermekét láthassa. Ennek az volt a következménye, hogy gyermekágyi lázba esett. Betegágyához orvost hívtak, akit *Wölfling Raszpelweilernek* nevez. Az orvos emberien bánt a szerencsétlen nővel, aki szintén érdeklődni kezdett iránta. Szerelmi viszony is fejlődött köztük, de a liaison plátói maradt, mert az orvost kitiltották az udvarból. *Raszpelweilern* Keletre utazott a pestis tanulmányozására, mely betegséget megkapta és meghalt. Később Lujza megismerkedett *Nikolajevics Miklós* nagyherceggel, aki szintén viszonyt kötött Lujzával s házasságot is ígért neki, ha elvált férjétől. De a herceg íaképnél hagyta Lujzát s ezután bekerült *Giron* francia nyelvmester a szász királyi udvarba. Sima modorával, nagy irodalmi műveltségével mindenkit meghódított. Végre Miklós nagyherceg meghívta Lujzát Monte-Carloba, hogy házasságuk részleteit megbeszéljék. Lujza el is utazott csak egy udvarhölgyet, kis fiát és *Giron* vitte magával. Napokig várta Monte-Carloban a nagyherceget, aki — nem jött el. A királyné ekkori zilált lelki állapotát használta ki *Giron*; csábító beszédével, erős férfiasságával félre tudta vezetni a királynét, aki szállodában bukkott el, mint egy varrónő, mint egy házasságtörő kispolgári asszony. A királyné elfeledte férjét, méltóságát, gyermekét és Monte-Carlo szállójában bujkálva szerette a nyelvmesterrel. Aztán hazautazott és megdöbbenve vette észre, hogy a főudvarmesterné, aki eleitől fogva esküdt ellensége volt, mert a királyné gunyúval pulykának keresztelte el, már tud a bukásáról. *Giron elárulta a trónörökösnek.* Lujza megrémülten igyekezett szabadulni a francziától, aki azonban nem hagyta magát lerázni. Napról napra arcátlanabb lett s szinte az volt a látszata, hogy nyilvánosan kompromittálni akarja a boldogtalan asszonyt. Lujza ekkor magához hívatta *Giron* és szemérettel vetette viselkedését. De a francia el tudta hitetni a királynéval, hogy nem árulta el, hogy szereti, hogy imádja, sőt annyira megszárdította, hogy őt, a királyi palotában, a királyné szobájában mámoros szerelmi jelenet fejlődött... S a főudvarmesterné tetten érte a királynét, mint egy szerelmes szobalányt a lakájával... S szemérettel is vágta Lujzának:

— Most már a szanatorium következik, amely a Mattasics szeretője számára is az következett! Lujza tudta, hogy a főudvarmesternő szavai valóra válnak, ha azonnal nem menekülhet. Pénzt hajszolt fel és azonnal elutazott Drezdából. Táviratozott *Lipót Szalvatorért* (*Wölfling* Lipót), akit egy közbeeső állomáson várt meg. És a herceg megszkötötte a hugát abból az országból, amelynek trónörökösje volt. Anyjukhoz utaztak, aki azonban eltaszította magától, mert tudta, hogy a botrány következtében nem ad-

hatja magukhoz méltóan férjhez másik két leányát. Lujza és *Lipót* Svájcba menekültek. Ekkor bukkant fel *Giron* a látóhatáron. Hivatkozva arra, hogy a királyné születendő gyermekének ő az apja, azt követelte Lujzától, hogy a felesége legyen. De Lujza utálta már a francziát. Bátyja segítségével igyekezett megszabadulni tőle. Nehezen ment, mert *Giron* egész családját a hercegnőre zudította, aki kénytelen volt fél Európát bejárni, tolakodó kedvessé elől menekülve. Közben megszülte leányát — *Monika* hercegnőt, aki most a szász udvarban nevelkedik — s hosszas küzdelem után rávette *Giron*ot, hogy fél millió márkát fogadjon el tőle és menjen Amerikába. *Giron* csakugyan el is ment, Amerikában megkapta a pénzt. Itt befejeződik Lujza hercegnő drámája, amelyhez bátyjé, *Wölfling* Lipóté kapcsolódik.

A bécsi *Tageblatt* zürichi levelezője ma főkereste *Wölfling* Lipót feleségét, aki egy francia családnál albérletben lakik, rendkívül szerényen, visszavonultan él és semmi különözködés nem látszik rajta. *Adamovics* Vilma elbeszélte, hogy a genfi törvényszékre francia nyelven fogalmazott meghívót kapott, amelyet nem a törvényszék, hanem *Lachenal* ügyvéd egy embere kézbesített neki. Mivel ő nem vallott ügyvédet, tehát óvatos akart lenni és nem fogadta el az idézést. Néhány nappal a genfi törvényszék német nyelvű idézést kézbesített neki a zürichi törvényszék útján; ezen a meghívón az a megjegyzés van, hogy ha nem jelenik meg a tárgyaláson, akkor távollétében fognak ítéletet hozni a felperes kívánságára. *Wölfling* azt mondta, hogy ítélet előtt nem akar beszélni a válóper megindításának okairól és férjével való mostani viszonyáról, de majd az ítélet után kell nyilatkozni, nehogy a világ rosszat gondoljon felőle. Bizonyos feltételek alatt beleegyezett a válásba, de még nem tudja, vajon visszaköltözik-e Ausztriába, ha házassága felbomlik. A hírlapírónak arra a kérdésére, nem lehetséges-e, hogy férje vissza akarja nyerni főhercegi rangját és ennek elérése céljából az első lépés a válás, *Wölfling* Lipótné így felelt:

— Nem tartom lehetetlennek, hogy *Wölfling* vissza fog térni Ausztriába.

— **A délvideki tanítók Apponyinál.** Lovrinban a pángermán-mozgalom ellen rendezett népgyűlés után, mint megirtuk, gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszter a tisztelgések során fogadta a délvideki tanítók küldöttségét is, amelyet *Vértesy* Gyula tanfelügyelő, az ismert író vezetett. Az üdvözlőbeszédre a miniszter nagy melegséggel válaszolta, hogy ő a délvideki nemzetiségek között működő tanítók munkája iránt a legnagyobb elismeréssel van. Ennek az elismerésnek kifejezése volt az is hogy *Torontál* vármegyébe *Vértesy* Gyulát, a tanfelügyelői karnak ezt a büszkeségét küldte a tanítók élére. Hiszi és reméli, hogy a kitünő írónak vezetése alatt ezen a nemzetiségi vidéken mind jobban meg fog erősödni az ifjabb nemzedékekben is a hazafias érzés és a hazának szeretete. A küldöttség a miniszternek igazán meleg elismerését lelkes éljenzéssel fogadta.

— **Politikai pártvacsorák.** A VII. kerületi függetlenségi és negyvennyolczas-párt holnap estétől kezdve minden szombaton rendes heti pártvacsorát tart, Nagy Géza vendéglőjében (Aréna-ut 58. sz.).

— **Egy püspök halála.** *Sevics* Mitrofan az újvidéki görög-keleti püspök, a ki a főrendiház ülései alkalmából a fővárosban időzik és Budán *Bogdanovics* Lucian püspöktársánál szállott meg, tegnap este dr. *Létus* György temesvári püspök társaságában lakására igyekezvén, a Döbrentei-utczában a nedves járdán oly szerencsétlenül csuszolt el, hogy balkarján csonttörést szenvedett és a heves fájdalomtól elájult. A szerencsétlenül járt püspököt lakására, a szerb püspöki palotába vitték, a hol neki dr. *Bogdanovics* és dr. *Wein* orvosok nyújtották az első segítyt. *Sevics* püspök ma jobban érzi magát és pár nap múlva székelyhelyére, Újvidékre térhet vissza.

— **Vilmos császárt beidesték.** A Münchner Post felelős szerkesztője abban a pörben, amelyet Peter Károly indított ellene, Vilmos császárt idéztette be tanuként. A tárgyalás május 23-án lesz.

— **Temetik a magyar generálist.** A vöröskereszt-kórház egyik külön szobájában meghalt tegnap egy nyugalmazott honvéd generális, aki valamikor egy ragyogó pályát tört össze maga előtt csupán csak azért, mert lovagias becsületes lelke meggyőződését nem tudta alája rendelni főlebbvalója boszuálló parancsának. Igazságtalanságot követeltek tőle, amelylyel egyszersmind nemzete kegyeletét is meg kellett volna gyaláznia. És erre a büszke magyar katona képtelen volt. Inkább lemondott a fényes karrierről, amely még előtte volt, inkább magára vonta főlebbvalói és a legmagasabb körök haragját, de megvédte meggyőződését és hazafiságát.

Ez az ember *Hubert* Andor nyugalmazott honvédtábornok volt, aki most még halálában is dokumentálni akarta, hogy élete utolsó pillanatáig megmaradt annak, aki volt: jó hazafinak és erős következetességű, kemény férfinak. Mert *Hubert* Andor élete gyönyörű példája a férfias következetességnek, és valamikor az egész ország az ő dicsőségét zengette. Ő volt ugyanis az igazi hőse vagy tizenöt esztendővel ez előtt az országos szenzációju *Szemnicz*-ügynek. *Szemnicz* Emil ugyanis mint tartalékos honvédhadnagy, lapjában *Kossuth*-cikket írt, amely annyira nem tetszett a vezető katonai köröknek, hogy *Szemniczet* azonnal katonai becsületbírság elé állították. A bíróságra ráüzent báró *Fejérváry* Géza, az akkori honvédelmi miniszter, hogy a hadnagyot meg kell fosztani tisztirangjától. *Hubert* Andor, a katonai becsületbírság elnöke erre a parancsra egy rövid, de igen kifejező szóval válaszolt és *Szemniczet* felmentette. *Fejérváry* erre nyomban nyugalomba helyeztette *Hubert*-t. A tábornok ezután visszavonult a világtól és vidéken éldegélt. Amíg élt, azt a sok keserűséget és fájdalmat, a mit neki a közös hadsereg magyarfaló szelleme szerzett, magába fojtotta. De megtalálta azt a módot, amelylyel mindent visszafizethet annak az intézménynek és annak a szellemnek, a mely ezen a szegény országon elősködik, s amely derékben törte ketté az ő szép pályáját, tette tönkre életét, csak azért, mert magyar mert lenni. És a *Hubert* Andor bosszúja igazán méltó volt az ő életéhez. Amikor érezte, hogy halála közeledik, magához hívatta fiát és utolsó kívánságul arra kérte, hogy a temetésén énekeljék el a *Kossuth*-nótát és a *Szózatot*. Kevéssel ezután örökre lehunyta szemét.

és a fiu teljesítette édesapja utolsó kívánságát. Ma reggel megjelent a polgáriskolai tanárképző-intézetben és a tanárjelöltekkel közölte az elhalt vezérőrnagy utolsó kívánságát, aztán felkérte őket, hogy teljesítsék atyja utolsó kérését, jöjjenek el a temetésére és énekeljék a hazafias dalokat. A tanárjelöltek készséggel engedtek az ifjabb *Hubert* kérésének és megjelentek a Vöröskereszt-kórház halottas házában, ahol a vezérőrnagy fel volt ravatalozva. A ravatal mellett talpig gyászban ott állott a vezérőrnagy özvegye, aki egy szót sem tud magyarul, mert idegen születésű asszony. Hanem azért hálás tekintettel fogadta az ifjakat, s mikor azok a *Szózatot* és a *Himnusz* elénekelték, hangosan, görcsösen zokogott. A polgári egyszerűséggel rendezett temetésen a *Kossuth*-nótát éneklő lelkes ifjúságon kívül csak az elhunyt legközelebbi hozzátartozói jelentek meg. A felesége, a leánya, aki férjhez ment egy német mérnökhöz és mérnök fia.

Hubert Béla eszéki folyammérnök, az elhunyt tábornok egyetlen fia, a következőket mondja édesatyjáról.

— Boldogult apám emlékének tartozom, hogy közöljem önökkel mindazt, amiről szerettem halottnak oly sokat és oly sok ízben beszélni. Édesapám a *Szemnicz* Emil-féle ügyből kifolyólag nyugdíjazták. Apám ugyanis felmentette *Szemniczet*, miert azután *Fejérváry* nyugdíjaztatta ez előtt nyolcz évvel, pedig akkor még erős, egészséges ember volt. Ugyanebben az időben még tíz előkelő honvédtisztet nyugdíjaztak és a képviselőházban *Tóth* Ernő függetlenségi követ interpellálta ez ügyben *Fejérváry* honvédelmi minisztert.

— Azok a katonatisztek mind betegek, hasznavehetetlenek! — felelte *Fejérváry*.

— *Hubert* Andor is? — kérdezte *Tóth* Ernő.

— *Hubert* Andor is! — felelte *Fejérváry*.

— Az lehetetlen, — felelte *Tóth* Ernő. —

Tegnap kaptam levelet *Hubert* Andortól, azt írja

benne, hogy teljességgel egészséges, semmi baja sincs!

És felolvasta Hubert levelét.

Fejérváry ekkor magánkívül felpattant:

— Ha Hubert Andor azt állítja, hogy egészséges, akkor ő hazudik!

— Másnap édesapám már Pestre utazott és Tóth Ernő, továbbá Bolgár Ferencz utján provokáltatta a minisztert. Fejérváry azonban megtagadta az elégtételt. Nem fogadta el a kihívást, azt válaszolta a segédeknek, hogy képviselőházi sértésekért se szóban, se írásban, se más módon nem ad elégtételt.

— Apám ekkor azt üzenté, hogy megkorbácsolja a minisztert, de Fejérváry követeket küldött hozzá, akik addig kérték, míg megkötötték a békét. Apám is azt üzenté, hogy nem tesz semmit Fejérváry ellen, a miniszter is megígérte, hogy nem bántja apámat.

— Ez azonban csak ígért volt. Egy hónap múlva tizenhárom tábornok tisztgyűlésre gyűlt össze Budapesten és apámat renitenkedés miatt megfosztotta rangjától. Azzal okolták meg a megfosztást, hogy apám ellent mert mondani a miniszternek.

— „Hogy merte ön azt mondani, hogy egészséges, ha a miniszter azt állítja, hogy beteg?”

— Megfosztották a rangjától, de meghagyták a nyugdíját. Apám azóta Rajecz-fürdőn élt csendesen, mint honvédyugdíjas, soha nem vette fel az uniformisát, polgári emberekkel érintkezett csak és a katonasággal megszüntetett minden érintkezést.

— Egy hónap előtt nagyon rosszul lett és súlyos betegen hoztuk fel a fővárosba, elhelyeztük a Vörös Kereszt-kórházban. Hogy mennyire igaz magyar ember volt, abból is megállapítható, hogy súlyos betegségében is folyton a Kossuth-nótát és a Szózatot énekelte a kórházi betegágyon. Pár nap óta pedig folyton azt hangoztatta, hogy egyszerűen temessék el, koporsójánál a Kossuth-nótát és a Szózatot énekeljék. Hirtelen történt az elhunyt és én másképpen nem intézkedhettem, átmentem a szomszédos polgári iskolai tanárképzőbe s az intézet dérek igazgatója rendelkezésemre bocsájtotta az intézet egész ifjúságát akik egytől-egyig hazafias ifjak. Ezzel azt hiszem, eleget tettem édesapám szent emlékének, akinek utolsó szava is a haza volt, továbbá az, hogy ne értesítsük haláláról a katonaságot és polgári ruhában temessük el. Legutolsó politikai tevékenysége az volt, hogy Rajeczen, a függetlenségi programmu dr. Ság Manót választotta meg képviselőnek.

Ezeket mondja a fiu. Érdekesnek tartjuk még megemlíteni, hogy a tábornok koporsóját mindössze egy koszoru díszítette. Az özvegye fonta azokból a babérlevelekből, amelyeket Kossuth Lajos temetése óta őrzött a tábornok ágya fölött.

— **A pécsi püspök betegsége.** Gróf Zichy Gyula pécsi püspök legutóbbi kénytelen volt súlyos fülbaja miatt a Hercz-féle szanatóriumban magát operációnak alávetni. A műtétet Krepuska egyetemi tanár végezte. Azóta a püspök hallása javult és fájdalmai is csökkentek, sőt a Reviczky-utcai palotában látogatókat is fogad. Allapota aggodalomra egyáltalában nem ad okot, azonban a püspök fülbaja mégis folytonos kezelést igényel, miért is alig van kilátás arra, hogy a püspök a pécsi kiállítás alkalmával székhelyére utazhassék, hogy Frigyes főherceget és családját fogadhassa.

— **Elgázolt egyetemi tanár.** Berlinben Döring tanárt, az egyetem filozófiai fakultásának szeniorát, ma egy automobil elgázolta. A professor sebesülései súlyosak.

— **Új utazási iroda a fővárosban.** A magyar utazóközönség örömmel veheti tudomásul, hogy a fővárosban egy minden kellekkel felszerelt, külföldi összeköttetésekkel bíró utazási irodavállalat alakult, részvénytársasági alapon, melynek igazgatóságában előkelő neveket és kipróbált szakembereket találunk. — A vállalat működési körében felöllel mindent, ami az utazási szakmába vág s kiadéppugy egyes utra szóló menetjegyeket, mint körutazási jegyeket, s különösen a társasutazásoknak modern színvonalra fejlesztését tűzi ki főcéljá gyanánt. — Elsőnek május hó 31-én indítja társas kirándulását Velence, Róma és Nápolyba s annak környékére. Ezen utra vonatkozólag programját is kiadta. Az új vállalat nevében is magyar, mert címe „Magyar utazási vállalat részvénytársaság”. Az új vállalatnak kívánjuk, hogy mielőbb megtalálja az utat a magyar közönség bizalmához, s a magyar közönségnek azt, hogy az új vállalat működéséhez fűzött várakozásai teljes mértékben találjanak kielégítést. A vállalat irodája IV. ker., Eskü-ut 3. szám alatt működik.

— **Felfüggesztett városi tisztviselők.** Pécs város mai közgyűlésén *Mutnyánszky Béla* bizottsági tag meginterpellálta az elnöklő polgármestert, mi igaz azokból a városzerte elterjedt hírekből, hogy a főispán felfüggesztette állásuktól *Vaszary Gyula* rendőrfőkapitányt, dr. *Sárkány Ármin* tb. rendőrfőkapitányt, *Tóth Béla* rendőrbizost, *Nendtwich Andor* polgármester kijelentette, hogy a hír megfelel a valóságnak. A felfüggesztés és előzetes fegyelmi vizsgálat megindításáról szóló főispáni határozatot tegnap kézbesítették a nevezetteknek. A vád abból áll, hogy a zencengedélyeket *Tóth Jenő* rendőrbiztos kezelte 1904-ig, amikor dr. *Sárkány* rendőrfőkapitány észrevette, hogy a rendőrbiztos nagyobb mérvű sikkasztást követett el és *Vaszary Gyula* rendőrfőkapitány, aki az ügyes, de könnyelmű rendőrbizost igen jól használhatta, följelentést nem tett. Erre *János* főispán most alaposan megvizsgálta a rendőrségi ügykezelést, rájött a sikkasztásra és a belügyminiszternek jelentést tett. A belügyminiszter utasítására hozta most meg határozatát. A főispán *Vaszary Gyula* főkapitány eljárásában bünpalástolást látott, dr. *Sárkány*nak pedig, mint bünyügyi előadónak kötelessége lett volna a felderített sikkasztást az ügyészségnél feljelenteni. Az eisikkasztást összeg mintegy négyezer korona. Mindhárom felfüggesztett tisztviselő ellen a főispán az ügyészségnél bünyügyi feljelentést is tett.

— **Iskolatársak találkozója.** *Hindy Zoltán* (VII., Damjanich-utca 28b) felkéri azokat, akik a budapesti VII. ker. (barcsai-utcai) m. kir. állami főgimnáziumban az 1897. év június havában érettségi vizsgálatot tettek, hogy címeiket vele *sürgősen* közölni sziveskedjenek.

— **A kassai takarékpénztár ügye.** A kassai takarékpénztárnak körülbelül 100 részvényese ma délután hat órakor a kassai városházán *Éder Ödön* polgármester elnökle alatt értekezletet tartott a akarékpénztár helyzete szanálási akciójának megbeszélése végett. Az értekezleten jelen volt *Szalay László* főispán és *Barta Ödön* országgyűlési képviselő is. Utóbbi a részvényesek felkérésére behatóan ismertette a takarékpénztár-válságnak minden fázisát az utolsó budapesti konferenciáig. Feltárta a helyzetet és ismertette szanálási prozoziczióit, odakonkludálva, hogy szükséges betéteiket többé nem venni ki, a felmondásokat visszavonni és hogy a részvényesek részéről júniusban tartandó közgyűlésnek előterjesztendő prozozicziókat elfogadják. Dr. *Szauberer Béla* a takarékpénztár ügyésze felolvasta a jegyzőkönyvet, mely a fenti prozozicziókat hét pontba foglalva tartalmazza. A részvényesek köszönetet szavaztak *Barta Ödön*nek. A nyilatkozatot aláírták, hogy a közgyűlésen megszavazzák a hét pontba foglalt feltételeket.

— **Kossuth-szobor Karczagon.** A karczagi Kossuth-szobor leleplezési ünnepélyét véglegesen május 20-ára, pünkösd másodnapjára tűzték ki.

— **Házasság.** *Andor Jenő*, a Wiener Bankverein budapesti fiókjának tisztviselője eljegyezte dr. *Neményi Gusztáv* fővárosi ügyvédnek és nejeinek, *Lustig Esztinek* leányát: *Órszit*.

Vidór Jenő, a Magyar Távirati Iroda munkatársa 11-én délután nem hat órakor, hanem öt órakor tartja esküvőjét *Roth Arankával*, *Roth Károly* és neje leányával a ferenczyárosi (Bakács-tér) plébánia-templomban.

Leinvetter Gusztáv folyó hó 4-én eljegyezte *Visnyi Margitot*.

Fazekas Oszkár dr. budapesti ügyvéd, az Iparjogi Szemle szerkesztője, eljegyezte *Földiák Alice* kisasszonyt, *Földiák Vilmos*, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár pénzügyi igazgatója leányát.

— **A lahorei zendülés.** A katonai erő felvonulása, mely hirtelen és gyorsan történt, teljesen konsternálta a zendülőket, akik a kormány türelmét gyöngeségnek és félelemnek tartották. A katonaság letartóztatta a mozgalom fő szervezőit, miért is annak mostanában nincsenek vezetői. A csapatok az elmúlt éjjel fegyverben állottak, mindazonáltal a város, mely éjjel eddig folytonos csendzavarások helye volt, nyugodt maradt. Az utak teljesen néptelenek.

— **Kizárt női munkások.** A berlini és külvárosi építő-társaságok szövetsége mai rendkívüli közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy pünkösd szombatján összes munkásait, a köműveseket, ácsokat és segédmunkásokat kizárja. E határozat folytán közel 100.000 munkás elveszti munkáját.

— **Bécsi kultúra.** A bécsiek büszkék az ő nevezetes kulturájukra s be kell vallani: van is okuk rá. Amióta a Reichsrathban oly nagyon megértik egymást az emberek, a nyájasságuk szótára kibővült. Ott ugyanis a „Lausbub” és „Saujud” kifejezések parlamentáris jelleget kaptak: a „Flegel” szó pedig egyencsen hízelt. Még mindenki emlékezik rá, hogy az osztrák parlamentben olyan titulusokkal traktálták egymást az emberek, hogy azok a nyomdafestéket nem bírták el és így legfőleg csak pontozással (. . .) lehetett azokat reprodukálni az olvasóra bizván, hogy találja ki ő, ha tudja, az értelmét. Mindamelllett a bécsiek, amikor mellüket verdesik és kulturájukra hivatkoznak, mindenre, ami itt történik, a kulturátlanság bélyegét sűtik. Miveletleneknek tartanak bennünket, holott ők vannak utban visszafelé . . . Ázsia felé. Ilyen kulturális dokumentum egy galád vers, melyet *Földes Béla* s több magyar képviselő kapott Bécsből, mert a pozsony-bécsi villamos dolgában ösmertes álláspontjukon megmaradtak. A vers tele van gyalázatos és gyalázó passzusokkal, amelyekből a kocsis-hang egyenesen kéri. Nem kell hinni azonban, hogy ez csak sporádikus eset. *Földes* is, társai is ugyancsak ilyen durvaságokkal spékelt verset kaptak, mikor a kvóta ügyében a magyar álláspontot képviselték. Ne csodálkozzunk a bécsiek eljárásán. Mindenki olyan eszközzel küzd, amilyen eszközt használni műveltsége megengedi. A bécsieknek ilyen eszközök konveniálnak. Válgék egészségükre.

— **Vidéki iskolák Budapesten.** A Magyar Tanítók Turista-Egyesülete, amely hazánk természeti szépségeinek ismertetésén és megkedveltetésén kívül különösen a vidéki iskolák tanulmányutjainak szervezésével és irányításával foglalkozik, most négy nemzetiségi vidéken lévő iskola több napos budapesti tanulmányutját rendezi. Május 17-én a nagybányai és szarvasi állami polgári leányiskolák 50 növendéke, május 21-én a tordai állami polgári iskola 90 tanulója és tanára, május 26-án pedig a szászvárosi állami polgári leányiskola 40 tanulója érkezik a fővárosba s az egyesület által programja szerint megtekinti kulturális intézményeinket, a látványosságokat és színházakat. A Magyar Tanítók Turista-Egyesülete az elszállásolás és kalauzolás munkáját a jövőben is teljesen önzetlenül a legnagyobb készséggel végzi, azokkal a vidéki iskolákkal szemben, amelyek az egyesület vezetőségéhez fordulnak.

— **A kassai Szent Imre-kör zászlója.** A kassai Szent Imre-kör szép ünnepség keretében avatta föl legnap tulipános zászlaját. A kör ez alkalommal vendégül látta az Országos Széchényi-Szövettséget is. A felavatást a kassai Rákóczi-dómban *Fischer Colbrie* Ágost püspök végezte. Az avatást követő diszgyűlésen gr. *Csáky Adorján* után *Rakovszky István* orsz. képviselő mondta az ünnepi beszédet, melyben hangsúlyozta, hogy Magyarország csak úgy menekül meg a nemzeti válságtól, ha a keresztény társadalom egyesül. A nemes ur nem mulasztotta el ezt az alkalmat sem arra, hogy a sajtó ellen kirohanjon s élesen kikelt a sajtó elkorcsosulása ellen, mely messze áll már a Kossuthoktól, Deákoktól és Deseffyektől s mely főoka annak, hogy ma a liberalizmus után a szociáldemokraczia ül tivornyákat mindenfelé. *Rakovszky Miklós Pafcsuga* Miklós beszélt az ifjúság nevében. Este hangverseny és táncmulatság volt, melyen a város színe-java résztvett.

— **Fülöp Julia szabadlábán.** *Fülöp Julia*, akinek angyalcsináló üzelmec napokig foglalkoztatták a sajtót, felfolyamodta a törvényszék vádának azt a határozatát, melylyel a vizsgálóbírónak előzetes letartóztatást elrendelő végzését jóváhagyta. A királyi ítélőtábla öttagu büntető tanácsa tegnap délelőtt tartott ülésében foglalkozott a terhelt másodfoku felfolyamodásával. A tábla az alsóbb fórumok végzéseit hatályon kívül helyezvén, helyt adott a felfolyamodásnak és *Fülöp Juliának* szabadonbocsátását rendelte el.

— **Leégett falu.** Királylehotán tegnap este kigyulladt *Lehoczky Jenő* földbirtokos háza és a nagy szélben 19 lakóház, 20 gazdasági épület és számos állat pusztult el. A tűznél megjelent *Kiszely Árpád* dr. főszolgabíró és erélyes nyomozást indított a tűz keletkezésének kiderítése céljából. A kárnak csak kis része térül meg biztosítás által.

— **Izgalom egy szoknya miatt.** A hazafiságát mindenki úgy bizonyítja, ahogy tudja. Aradmegye egyik oláh községében, Bugyinban, a bíró lányának nem jutott más mód az eszébe, hát azt találta ki, hogy egy szép vasárnapon piros-fehérszöld rokolyában ment ki az utcára. Ment a leányzó begyesen a nemzetiszínű szoknyában s szenzáció kelt mindenütt a nyomában. A bugyini oláhok nem kevésbé jó oláhok, mint Vlád és Maniu ur másutt lakó tanítványai s ezért vegyes és szenvedelmes érzelmekkel nézték a háromszínű rokolyát. Az általános izgalomra tekintettel egy csendőrvégre is elérkezettnek látta az időt, hogy nagyobb bajoknak elejét veendő, beszüntesse a furcsa tüntetést s fölszólította a hazafias lelkületű leányzót, hogy azonnal és minden haladék nélkül távolítsa el a közföltűnést keltő rokolyát. Tekintve azt, hogy ez bajosan ment volna ott az ut közepén, a leányzó erősen szabódott, amire sikerült komprimisszummával elintézni az ügyet. A csendőrvégre kérésre a leányt, a leányotthon engedelmesen levette a rokolyát. A csendőrvégre elismeretesen hivataloskomolysággal személyesen ellenőrizte ezt az esetet s ezzel az önfeláldozással sikerült nagyobb bajoktól megmenteni a községet. A község nyugodt maradt, de a csendőrvégre az exekució helyéről lángoló arccal és erős izgalommal távozott.

— **Halálozások.** Id. fái Fáy Béla, 1848—49-iki huszárkapitány, a gödöllői választókerület volt országgyűlési képviselője, e hó 9-én 91 éves korában váratlanul elhunyt. Fáy Béla a negyvenes évek végén szolgabíró volt Gödöllőn és mikor a 1848-as események fegyverbe hívták a magyarságot, beállott a Lcheli-huszárokhoz Klapka tábornok parancsnoksága alá; számtalan ütközetben vett részt hősiességettel és elszántsággal. Vitézsége és bátorsága elismerésül Klapka tábornok huszárkapitányává léptette elő. Szabadságharcunk lezajlása és a komáromi kapituláció után hazament birtokára, hol egész életét és idejét gazdaságának szentelte. Az alkotmányos éra beálltával a gödöllői választókerület Beniczky Ödön halála után két ízben választotta meg országgyűlési képviselőnek. Rendíthetetlen híve volt egész haláláig a függetlenség eszméinek. Mint a református egyház tanácsbírája, egyházában is előkelő szerepet vitt. A daliás természetű, szívós és erős természetű aggyasztant megtörte a neje halála miatt való bánat, kit március 6-án kísért el utolsó útjára. Halálát két fia: Fáy Béla és Fáy-Halász Gida, menyé Fáy Bélának neje szül. *Wahrmann* Renée, számos unoka és nagy család siratja. Hült tetemet szombaton, május 11-én délután 3 órakor áldják meg az ev. ref. egyház szertartása szerint és azután a családi sírboltban helyezik el örök nyugalomra.

Dr. Glanz Gyula Szikszón szívszélhűdésben meghalt.

Elek László p. ú. számellenőr május 8-án meghalt Zomborban.

Özv. Simkó Antalné, Simkó Károlynak, a „Vegyeszeti Lapok” segédszerkesztőjének édesanyja folyó hó 6-án 77 éves korában Ujvidéken meghalt.

Marton Mór tapolczai lakos e hó 10-én Kaposváron, életének 84 évében meghalt. Temetése vasárnap délelőtt lesz Kaposváron. Elhunyt fia dr. Marton Sándor, a budapesti áru- és értéktörzsorvos és nagyszámú rokonsága gyászolja.

Kovácsics Jánosné szül. Váralyay Anna 9-én meghalt életének 28-ik évében Fiumében.

— **Rablógyilkossággal vádolják diák.** Súlyos bűnök egész halmazával vádolják *Galusinszki* lengyel diákot, akit nemrégiben tartóztattak le Genuában. A letartóztatásra az adott okot, hogy *Galusinszki* azzal az ürügygel, hogy ötezer koronát akar olasz pénzre beváltani, szállóbeli lakására csalta a Ferrari-bank Gaetani nevű pénztárosát s ki akarta rabolni. Meg is sebesítette revolverrel a pénztárost, de a rablás nem sikerült. Kiderült, hogy a mérnyelő sztaniszlavovi egyetemi hallgató, aki titkára volt már egy képviselőnek, dolgozott egy gyárban, családokat követett el, Przemyslben elfogták, mint elmebajost pondnokság alá helyezték, visszatért az egyetemre, Krakóban hivatalnok lett, s néhány hónappal ezelőtt eltűnt. A *Glos* című galicziai újság most megvádolja a nyilvánosság előtt, hogy ő gyilkolta meg gróf Tyszkiewicz tescheni orvost, aki 1903 szeptember havában eltűnt, 1904 február 27-ikén pedig erősen feloszlott állapotban megtalálták a holttestét a karvini erdőben. A hatóság abból, hogy a gróf idegbajos, öngyilkosságra következtetett, de az özvegy ahhoz ragaszkodott, hogy bűntett történt. *Galusinszki* végül még egy rablógyilkossággal gyanúsítják. Zakopaneból, ahol résztvett a kiállítás rendezésében, eltűnt egy fiatal katonatiszt, néhány héttel később a horvát tengerparton megtalálták a holttestét. Ezt is *Galusinszki* gyilkolta volna meg s rabolta volna ki.

— **Az Etna háborog.** A kataulai obszervatórium szerint ma reggel 3 és 4 óra között a Strombolin heves kitörés volt észlelhető, amelyet erős, hosszantartó moraj előzött meg, amelytől az obszervatórium ablakai megrendültek. A lakosság nyugodtan viselkedik. Az Etnából szakadatlanul füstoszlop emelkedik. Reggel 4 órakor Nicolosiban hullámszerű földrengést észleltek.

— **Sakkverseny.** Az Erzsébetvárosi Casinó sakkversenyének IX. fordulója a két legerősebb ellenfelet, *Forgácsot* és *Barászt* hozta össze. A remissel végződött küzdelemnek igen sok volt a nézője. *Steiner* nyert *Erős* ellen, *Rothmüller* *Demeter* ellen, *Lovas* dr. *Kepes* ellen, *Vas Merényi* és *Bayer Pásztori* ellen. Az *Elekes-Balázs* játszma remis lett. Döntetlen lett a *Bayer-Forgács* függő játszma is. A versenyzők állása: *Steiner* 7 (1); *Forgács* 7; *Barász* 6 (1); *Elekes* 6; *Lovas*, *Vas* 5 és fél; *Rothmüller* 5; *Bayer* 1 és fél (1); *Demeter*, *Erős*, dr. *Kepes* 3 és fél; *Balázs* 2 (2); *Pásztori* 1 (1); *Merényi* 0.

— **A börze.** A fővárosi kereskedővilágban nagy meglepetést keltett a múlt esztendőben az a hír, hogy a *Beck* és *Fon* szállítócég, amelynek a *Bálvány-utaza* 18. szám alatt volt az irodája, váratlanul csődbe jutott. A meglepetés annál nagyobb volt, mert a cég egyike volt a legjobb hírűeknek és mindenki azt hitte, hogy óriási tőkével dolgozik.

Most, hogy a csődtömeget feldolgozták, kiderült, hogy a cég bukását a bűnös üzletvezetés okozta. Megállapították az üzleti könyvekből, hogy *Beck* és *Fonék* tizenhat fővárosi banknak 3.972 koronával tartoznak, a többi tartozás pedig 25.000 koronát tett ki. Ezzel szemben az összes aktívák alig haladták meg az 5000 koronát. Mialatt a csődbiztos a revidálással volt elfoglalva, az egyik czéglárs, *Fon Dezső* azzal az ürüggyel, hogy egy nagyobb üzletet kell lebonyolítania, Bécsbe szökött, onnan pedig Amerika felé vette útját. A nyomozás során megdöbbentő dolgok kerültek napfényre. Kiderült ugyanis, hogy *Fon Dezső* esztendőig játszott a tőzsdén, de oly szerencsétlenül, hogy minden vagyonát elveszítette és a differenciákat a cég vagyonából fedezte. *Beck* erről mit sem sejtett, mert a társa, hogy a dolog valahogy ki ne derüljön hamisan vezette a könyveket. Az ügyészség most elfogató-parancsot adott ki *Fon* ellen.

— **A tanítóképző-intézeti tanterv.** Az országos közoktatási tanács állandó bizottsága e hó 8-án *Finácz* Ernő elnöke alatt megtartott ülésében letárgyalta a tanítóképző intézeti utasítások alkotmánytani részét dr. *Nagy* Ernő kolozsvári egyetemi tanár, tanácsstag közbejöttével. Felolvasatott végül a a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a tanítóképző intézeti tanterv végleges revíziójára vonatkozó rendelete, melynek a tanács még e tanév végéig eleget fog tenni.

— **A nyomorék tragédiája.** Az Óriás-utca 8. számú házában ma korán reggel öngyilkosságot követett el egy alig tizenhét esztendő fű, *Grünhut* Zsigmondnak hívják a boldogtalant, fogtechnikus volt és azért akart megválni az élettől, mert sánta volt. A jövő hónapban kellett volna felszabadulnia és minél közelebb érkezett a felszabadulás napja, a sánta fű annál szomorúbb, csaknem buskomor lett. Mindig azt hitte, hogy testi fogyatkozásai miatt nem tud majd boldogulni s ugylátszik, ez érlelte meg benne az öngyilkosság gondolatát. Már napok óta hangoztatta özvegy édesanyja és Arthur bátyja előtt, hogy nem bírja tovább viselni az életet és öngyilkossá lesz. Ma reggel végrehajtotta sötét tervét. A második emeleti lakásban nem volt más, mint ő és az édesanyja, aki a konyhában foglalatalkodott. *Grünhut* Zsigmond kinyitotta az ablakot és azon keresztül az utca kövezetére vetette magát. A szerencsétlen fiút összezúzott testtel szedték fel a járőreik, a mentők pedig a II. sebészeti klinikára szállították, ahol most a halállal vívódik.

— **Elhűzött kínaiak.** A kínai konzul panaszt emelt a chaoriking nevű angol gőzös parancsnoka és tisztje ellen, hogy erőszakkal elszállították *Wladiwostokól* ezer kínait olyan ürügy alatt, hogy Hongkongba viszik őket, pedig Mexikóban tették partra a szerencsétleneket és kényszerítették, hogy a vasútépítésnél dolgozzanak. Mikor a kínaiak a hajón követelték, hogy Hongkongba vigyék őket, kegyetlenül bántak velük, közülük huszonötöt föblőttek és holttestüket a tengerbe vetették.

— **Élesztő, mint gyógyszerum.** A tudomány haladásával s különösen a gyógyászat kifejlődésével arányban növekedik a szerumnak jelentősége is. Igaz, hogy eddigél csak néhány gyógyszerum van, amely minden kétséget kizáróan megszüntet bizonyos betegségeket. De azért a tudomány bajnokai nem szünnek a kísérletezéssel. Mindig új, meg új gyógyszerum fölfedezéséről érkezik hír s ha egyik-másik hatástalannak is bizonyul, a törekvés mindenesetre nemes és idővel bizonyára czélra is fog vezetni. A legújabb gyógyszerumról Münchenből érkezik hír. A müncheni „Aerztliche Wochenschrift” legutóbbi számában *Deutschmann* tanár, hamburgi szemorvos, a ragályos emberi betegségek gyógyítására alkalmas újabb állati-gyógyszerum fölfedezéséről és az azzal végzett kísérleteiről tesz jelentést. A közlemény szerint az állati testbe emelkedő adagokban juttatott élesztő közreműködésével sikerült az így kezelt állatok ellenálló képességét fokozni. Ugy látszik tehát, hogy az élesztő a vérszűrtet a védő- és közömbösítő részecskék gyűjtésére sarkalja. *Deutschmann* tanár szerint az így beoltott állatok vérből nyert szérum az emberi fertőző betegségek kezelésében fontos szerepre van hivatva. A kísérletek során a szérum a legkülönbözőbb betegségszírak leküzdésében kiváló tényezőnek bizonyult, amennyiben egyrészt a beteg közérzetét kedvezően befolyásolta, másrészt pedig a betegség egész lefolyását megrövidítette, azonkívül pedig a beoltási esetek százainál a testre nézve teljesen ártalmatlannak mutatkozott. Különösen kedvező eredményeket értek el a hamburgi Szent-György-kórházban, ahol tüdőgyulladásban szenvedő több beteget kezeltek ezzel az állati gyógyszerummal és a válság valamenyi betegnél majdnem kivétel nélkül korábban állott be és kedvezőbben folyt le, mint az eddigi esetekben. Hasonlóképpen kedvező volt a hatás súlyos influenza-esetekben, valamint mandulagyulladásoknál, míg további kísérletek folynak a *vörheny*, a *kanyaró*, a *tífusz* valamint különféle *bőrküritések* gyógykezelése tekintetében. A kísérletező orvostanár állítja, hogy feltűnő jó sikert ért el a szérummal az akut és a krónikus szemgyulladások gyógyítása körül, sőt ettől a szérumtól bizonyos esetekben még a *tuberkulózis* gyógyításában is kedvező sikert ért.

— **Vőlegény az automobil alatt.** Tragikus szerencsétlenség történt ma reggel *Bécsujhelyen*. A város egyik főbb útján egy automobil elgázolt egy *Brett* János nevű fiatalembert, aki át akart menni az utolsó oldalán lévő bérkocsiallómasra. A fiatal ember egy bécsi iparvállalat tisztviselője s ma lett volna az esküvője egy bécsujhelyi leánnyal. Mivel előbb nem ért rá kocsit fogadni, reggel keresett csak, de már nem jutott el odáig: néhány lépéssel a kocsiallómas előtt elütötte egy nagy automobil, amelyben hatan ültek. A szerencsétlen fiatal embert, akit a nehéz kocsi szinte darabokra tört, nyomban meghalt. Hat esztendeig küzdött *Brett*, hogy megpróbálhessen s elvehesse azt a leányt, aki eleintén nem akart hozzámenni s amikor végre minden akadályon átgázolt, a véletlen szerencsétlenség útját állta boldogságának. Sorsa nagy részvétet keltett a városban. Az automobil tulajdonosa ellen megindították az eljárást.

— **Felségsértés szerelmes levelekben.** Ha események valamit neveltségessé tudnak tenni, akkor az alábbi — talán teljesen magában álló — eset a felségsértési pörököt valóban neveltségessé teheti. Arról van szó, hogy *Troppauban* letartóztattak egy asszonyt, aki valamikor — évek előtt — szerelmes leveleket írt s ezekben a rózsaszínű levelekben, hogy hogy nem: felségsértést követett el. A letartóztatott asszony neve *Vanoska* Mária s felesége egy amerikai mérnöknek. Körülbelül két esztendővel ezelőtt egy fiatal emberrel viszonya volt. A szerelmesek leveleket váltottak egymással s a nő, aki nyilván igen heves természetű, nem éppen hízog szavakban emlékezett meg az uralkodóról. A szerelmi viszony akkor valamely okból megszakadt. A leány férjhez ment Amerikába. A faképnél hagyott fiatal ember pedig boszut forralt. Sokáig vár, míg boszut állhatott, de a napokban végre teljesült az óhajta. Az asszonyka Amerikából hazatért *Troppauba* szülei látogatására. A perfid ifju egykori kedvesének szerelmes leveleit bemutatva az ügyészségnek, mely csayugyan le is tartóztatta az asszonyt. Hogy miképpen csuszhatott a szerelmes levelekbe felségsértő passzusok, arról hallgat a tudósítás.

— **Berlin sötétben.** Berlin egy része tegnap óta sötétben van. A moabiti telepen előfordult hiba következtében a város egy része villamos világítás nélkül maradt, úgy mint legutóbb Páris a villamos munkások sztrájkja alkalmával. Berlinben oly hirtelen állott be a sötétség, hogy például a királyi Operában félbe kellett szakítani *Salome* előadását s a közönség a legnagyobb sötétben, gyújtókkal világítva, tolongott a kijáratok felé. A városban számos kávéházat gyertyával világítottak. Az egyik színházban csak a színpadon lévő villamos világítás tagadta meg a szolgálatot, úgy, hogy a színpad sötét volt, míg a nézőtér egy része tovább is világos maradt. A közönség jó kedvvel fogadta a balesetet s azt követelte, hogy félhomályban játszanak tovább, ami meg is történt. Néhány utca teljes sötétben maradt s ezekben az utcákban a rendőrséget megerősítették. Baleset nem történt.

— **Konstantinápolyi esendőt.** Konstantinápolyban gyenge lábon áll a közbiztonság, napirenden vannak a rablások és a gyilkosságok, melyek az idegen alattvalók életét is fenyegetik. Ez a veszedelem erőlyes közbelépésre készítette az angol kormányt. A konstantinápolyi angol nagykövet a portához felszólítást intézett, hogy azon a három arabon, akik a múlt év júliusában meggyilkoltak egy angol mérnököt és ezért halálra ítélték őket, az ítéletet azonnal hajtsák végre, egyben gondoskodják a kellő kártérítési összegről. Fölpanaszolja a követség azt is, hogy a szaporodó bűnösök dacára a bűnösök minden esetben büntetlenül mehetnek. Így például pár nap előtt abban a kerületben behatoltak egy angol alattvaló házába, aki csak nagy küzdelem árán birta életét megmenteni. A támadást súlyosbítja az a körülmény, hogy az angol háza éppen szemben van a három rendőrségi állomással. A rendőrök megtagadtak minden közbenjárást, sőt a nyomozást sem indították meg, jöllehet az angol konzulátus dragománja többször felszólította őket erre.

— **Árad a Duna.** A Duna felső szakaszán Paszszautól Paksig árad. A mai vízállásból következően, Budapesten a Duna körülbelül az előző árvíz magasságát, vagyis az alsó rakodópart szintjét fogja elérni. Ha fölülről további áradást fognak jelenteni, akkor az alsó rakodó-part elöntése valószínű. A Duna első árhulláma a Tisza-torok táján tetőzik, igen nagy vízállással. A felső árhullám néhány nap múlva az első szakaszra érkezik, ahol ezért hosszantartó nagy víz várható. A Tisza Vársárosnaménytől lefelé lassan emelkedik. Alsó szakaszán tartós nagy víz várható.

— **Nagy Napoleon hagyatéka.** A szajnai törvényszék néhány képet és műtárgyat, amelyet eddig a Louvreban és más muzeumokban őriztek s amely I. Napoleon császár személyes vagyonához tartozott, mint örökséget odaítélt Eugénia császárnénak.

— **Árvizkár Máramarosban.** Hivatalosan megállapították, hogy a multheti árvíz Máramarosban 7000 szálát és 5000 öl tüzfát sodort el. A fák egy részét sikerült kifogni.

— **Az apa merénylő leánya ellen.** *Deutsch* Samu hordár már régóta üldözte szerelmével saját tizenhétéves esztendő leányát, aki utálattal hárította el magától atyja kedveskedéseit. És, mint természetes, talált egy fiatal szivve, amelynek szereimét ő is óhajtott. Az apa féltékenységtől hajtván, leánya után leselkedett és örülete ma délután arra ragadta, hogy leányára a Marokkói-utca 1. sz. háza előtt rálojjon. Szerenesére a golyó csak könnyebben horzsolta a leány mellét és így semmi komolyabb baja nem esett. A merénylő hordárt letartóztatták.

— **Aki harap.** Tegnap *Virányi* Sámuel kereskedő a Szépkilátás-utca 25. számú nyaralóba költözködött. A költözködésnél dolgozott *Minich* József 43 éves napszámos. *Minich*, amikor munkája végén megkapta a munkadíját, éktelen káromkodást csapott, hogy nem adtak neki borralalót. *Kovács* II. János rendőr figyelmeztette, hogy viselkedjék csendben. Erre *Minich* a rendőrré támadt, legazemberezte és mindenkit leszurással fenyegetett. A bieskáját már előhuzta, amikor lefegyverezték és bevitték az őrszobába. *Minich* ott is dühöngött, majd megragadta *Kovács* II. János rendőr kezét s leharapta a rendőr gyűrűsujját. Erre a veszedelmes embert letartóztatták.

— **Tíz éves találkozó.** A budapesti VI. kerületi felső kereskedelmi iskolának 1897. évben érettségi vizsgálatot tett volt tanulóit felkéri *Ney* Dániel, kereskedelmi ügynök, (Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4. Telefon sz. 36—11.), hogy tartózkodási helyüket tíz éves találkozás rendezése érdekében vele közöljék.

— **Jericho kiásatása.** Dr. *Sellin* német tanár és *Niemann* építész, a jericho-i próbaásatások után, most visszatértek Európába. Az ásatásnak igen örövendetes eredménye lett, mert a romhalmokon, ahol csak ásní kezdtek, mindenütt igen értékes maradványait találták az ókori kultúrának. Meglepő, hogy még a felső rétegekben talált tárgyak s a zsidó korszak előttiék. A későbbi népek úgy látszik kerültek ezt a helyet s így most nagy a kilátás arra, hogy végre tisztán kánaáni kultúrával bíró várost ásnak ki. Eddig az északi két dombot takarították el. E dombok közül jó karban lévő, három emeletes s tizenkét szobából álló kánaáni várát ástak ki. Az oldalfalak, a legtöbb szoba és a kölépcsők majdnem sérteletlenek. A további ásatások folyamán egy másik várhoz jutottak, mely még hatalmasabb az előbbinél. E két vár közt nyomait találták a híres jericho-i falnak. Megtalálták ezenkívül sok háznak a romjait, melyeknek kivétel nélkül erős a köalapzata. A házak körül rendkívül sok olajos korszot ástak ki, majdnem teljesen sértetlen állapotban. Igen értékes leletek a kerámitdarabok is, melyeken finoman kidolgozott relief ábrák vannak. Nagyon sok agyagtáblát is találtak. Valószínűleg leveleknek használták ezeket, de sajnos egyiket sem fedeztek fel írásjeleket. Ezután az eredményes munka után *Sellin* tanár jövő télen fokozottabb mértékben fogja az ásatásokat folytatni. A mostani expedíció rendkívül sokat szenvedett a viharoktól, melyek a kutatók táborát ötször megsemmisítették.

— **A vonatok indulása a pécsi kiállításra.** Az államvasutak igazgatóságának értesítése szerint a pécsi országos kiállításra való tekintettel f. é. május hó 14-étől kezdve további inézkedésig Budapest—Pécs között és viszont az 1912 és 1911 számú vonatokkal hálókocsi fog közlekedni. Az 1912 sz. vonat indul Budapest keleti pályaudvarról este 9 órakor és Pécsre éjjel 4 óra 43 perczkor érkezik. Az 1911 számú vonat indul Pécsről éjjel 12 óra 4 perczkor és Budapestre reggel 7 óra 40 perczkor érkezik. Az utasoknak megengedik, hogy a Pécsre éjjel 4 óra 43 perczkor érkező hálókocsiban d. e. 9 óráig tartózkodhassanak. A hálókocsi használatáért az első osztályban 9 korona 60 fillérenyi, a második osztályban 7 korona 20 fillérenyi pótdíjat kell fizetni.

— **Lövöldöző halak.** A lövöldöző hal a Mae-Nam alsó folyásában, mellékfolyóiban és csatornáiban, főleg dagály idejében látható szép számmal. Ilyenkor csendes helyeken, öblökben, különösen a part-hoz és a víz felszínéhez közel egyenként vagy csoportosan fűrgőn uszkál és vadászik s testének haránt csikjairól, valamint nagy szemekinek világos-sárga, fénylő szivárványhártyájáról könnyen felismerhető. Vadászás közben éppen úgy viselkedik, mint a tapasztalt vadászok cserkészéskor, t. i. sohasem uszkál egymás mellett több, hanem bizonyos távolságban maradnak egymástól. És valamint az ügyes cserkésző, épp úgy ők is, óvatosan, folytonosan fűrkészve s az egész környékre figyelve haladnak előre. Valamely vizinövény szárán, talán egy lányira a víz tükre fölé sűtkérezik egy mitesem sejtő légy. A vadászhal rögtön észreveszi s megáll. Egy pillanatig vesztegel, czéloz és — lö. Pontosan a légy helyén freccsen szét a sugárban kilövelt víz s nyomban reá nyilsebesen arra iramodik az ügyes vadász, hogy vízbe hullott zsákmányát bekapja. Erre, mint aki jól végezte dolgát, nyugodtan tovább vonul újabb zsákmány keresésére.

Meiszen természetudós fogságban is tartott néhány lövöldöző halat, szobai aquáriumban, egyszerű vízmedencében, amelynek fenekére homokot szórt, melyből több vízi növény emelkedett ki. Halacskaieleintén nagyon féltékeny viselkedtek; valahányszor az aquáriumhoz közeledtek, mindig a növények levelei mögé bujtak, sőt sietségben az edény falának is nekimentek. Néhány nap múlva lecsillapodtak, de csakis *Meiszen* személyének láttára voltak nyugodtabbak, ellenben ha idegen lépett közelébe, csak olyan féltékeny, mondhatni vadak voltak, mint annak előtte, amely körülmény szintén bizonyos megkülönböztető tehetségre vall. Mikor figyelgette őket, ők is csendesen viselkedve, folytonos figyelemmel kísérték. Egyszer észrevette, hogy egy hangya az aquárium üveg-falán kívül mászkál. Csakhamar észrevették azt a halak is s kerítő nyomban olyan lövöldözést vitt véghez, hogy az aquárium belső falát egészen összefecskendezték. Amint azonban látták, hogy vízi lövedékek az üvegfalán szétfeccsennek és a hangya mégis tovább halad, fölhagyták a további lövöldözéssel. Erre *Meiszen* elővett egy legyet, amelyet szárnyaitól megfosztva, egy vízinövény levélre helyezett, körülbelül fél lányi

magasságban a víz tükre fölé. Amint az aquáriumból kissé hátrahúzódtak, a legyet nyomban két oldalról támadták meg s a következő pillanatban már az ügyesebb gyomrában volt. Ettől kezdve napról-napra etette őket és ilyformán sikerült különösen két példányt olyan szelíddé és bizalmasá nevelnie, hogy nemcsak az ujjai között tartott legyekre löttek rá szorgalmasan, hanem, ha a legyet 4—5 hüvelyknyire tartotta a víz színe fölé, a vízből ki is ugrottak s úgy kapták el a zsákmányt az ujjai közül. Eközben teljesen elvesztették féltékenységüket, elannyira, hogy idegen is lehetett közelébe, Nagy volt a meglepetés és csodálkozás, midőn *Meiszen* egy alkalommal egyik ismerősével az aquarium előtt állva, utóbbi hirtelen megijedve, visszaugrott. Egyik lövészmeister éppen a szemebogarára lőtt! Hasonlóan járt *Meiszen* maga is többször s úgy látszik, hogy a halak valószínűleg sportot űztek abból, hogy szeméire, fülnyílására, szájára és orrlyukaira czélozzanak s lövöldözzenek. Igen jellemző a lövés biztonságára és gyorsaságára az a körülmény, hogy ha az ember az aquarium víztükre fölé szemléve, látta is a halat czélozni s tudta, hogy a következő pillanatban a vizesebb szemében lesz, még ösztönyszerűleg sem tudta szemét elég gyorsan behunyni, mert a hirtelen kilövelt vízcsöpp, még mielőtt ezt tehetné volna, pontosan eltalálta czélpontját.

A halak az aquariumban éppen nem voltak kényesek és rovarokon kívül hozzászoktak másféle eledelhez is; nevezetesen ettek kis husdarabkákat, sőt kannibálságra is vetemedtek. Érdekes azonban, hogy eledelt nem ettek meg másképen, csak úgy, ha maguk cjtették zsákmányul, azaz ha maguk löttek le. Így például a víz fenekére esett táplálékot sohasem keresték fel, még akkor sem, ha éhség bántotta is őket.

— **Új internátus a vidéken.** A segesvári allami polgári leányiskola mellé a közoktatásügyi miniszter a jövő iskolai évtől kezdve, egyelőre tíz tanuló-leány részére, 40 korona tartásdíjjal házas jellegű internátus felállítását engedélyezte és a felszereléshez szükséges állami segítséget megadta. A miniszter rendelete a magyarság körében örömet okozott, mert az iskola a nemzetiségiek erős központjában, magyar kulturmissziót teljesít.

— **Trachoma tanfolyamok.** *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter meghagyásából a községi, kör és hatósági orvosok számára június hó 17—26-ig tartó trachoma-tanfolyamok tartanak. És pedig Budapesten a tudományos egyetem szemklinikáján és a Szent-István közkórház trachoma-osztályán, Kolozsvárott a *Ferencz József* tudományos egyetem szemklinikáján, Pozsonyban az állami közkórház szemészeti osztályán. Az indokolt jelentések a választott hely megjelölésével május hó 15-éig a közigazgatási hatóság útján a belügyminiszterhez intézendők.

— **Gyógyítható-e a kitért veszettség?** Orvosi tan-könyvek megegyező véleménye és a közfelfogásban is meggyökerezett tudat az, hogyha valakit veszett kutya mar meg és egy idő múlva kitért rajta a veszettség, nem lehet többé kimenteni a bajából. Hasonló sors vár a veszett eből marott állatra is, ha egyszer már észre lehet venni rajta, hogy megveszett. Azon esetekről, amelyekről azt állítják, hogy az illető betegek meggyógyultak, sohasem lehet tudni, vajjon igazi veszettségi esetek voltak-e azok, mert vannak a veszettséghez hasonló ideges bajok és a természetben előjövő egyes emberi és állati veszettség-esetekről sohasem tudja biztosan az ember, vajjon veszett volt-e a marott állat csakugyan, vagy nem. Itt biztosan csak a kísérleti tapasztalat dönthet, amikor biztosan lehet halálos hatása adagokban és módon állatba oltani a veszettséget és ki lehet zárni minden más zavaró körülményt. *Högyes* kísérleti folyamán 159 olyan eset közül, amelyben az állat (kutya) biztosan veszettséggel volt inficiálva, 13 eset volt olyan, amelyben a kitért veszettség gyógyulással végződött. E 13 eset közül 6 olyan volt, amelyben az inficiálva kívül cenni más sem történt, 7 pedig olyan, melyben védőoltások történtek, vagy a veszettségi infeció előtt, vagy pedig utána. Az utóbbiakon akkor tört ki a veszettség, mint az ellenőrzésül ugyanakkor inficiálta, de nem oltott állatokon, csakhogy ez utóbbiak a kitért veszettségben elpusztultak, az előbbieket pedig kigyógyultak belőle. Éppen az utóbbi, nem teljesen védve oltott állatok gyógyulási esetei adják magyarázatát annak a körülménynek, hogy egyesek a nem oltott kutyák közül is kigyógyulhatnak a már kitért veszettségből. Ezek oltatlan állapotban ugyanis csak látszólagos. Valószínű, hogy ezek természetes uton, más kóbor veszett ebek több ízbeli marásai által oltattak be úgy, hogy harapásoktól nem veszték meg, hanem csak beoltattak, bár tökéletlenül. Az embernek ilyen természetes, de tökéletlen védőoltása nem fordulván elő, a már kitért veszettség prognózisa a legszomorubb. A bajjal szemben a terapia tehetetlen. A veszettség kitérését az emberen csak megelőzni, de a kitért veszettséget gyógyítani nem lehet.

— **Rendőri hírek. Ellopott ékszer.** A Magyar-utca 24. számú házában Jiraszek Nándor építész lakásába tegnap belopózott egy tolvaj és ellopta az építész feleségének ezer koronát érő gyémánttal és smaragddal ékesített fülbevalóját. A rendőrség keresi a tolvajt. — **Kertész Lajos** ipolysági születésű papírszipka készítő ma lakásán, a Munkácsy-utca 31. számú házában marólugot ivott. A Rókus-kórházban ápolják. — **Tolvaj tamburás.** Farkas Anna rendőri felügyelet alatt álló leány feljelentést tett a rendőrségen, hogy a minap megismerkedett egy tamburással, aki **Várhegyi István**nak mondotta magát és felkísérte a Hársfa-utca 51. számú lakására. Ott együtt töltötték az estét. Amikor a leány elaludt, a tamburás feltörte a lány ládáját s abból kilopva 50 korona pénzt és több aranyból való ékszert, megszökött. A tolvaj tamburást a rendőrség nyomozza. — **Lopás a városligetben.** Amióta a szép idők beállottak a zsebtolvajok a Városligetbe vonultak. Napról-napra egy csomó zsebtolvajlás történik a ligetben. Tegnap is a játéktéren kilopták **Molnár Imre** urasági inas óráját és lánczát. A zsebtolvajt a rendőrség nyomozza. — **Herz Sándor** 14 éves mészáros tanonc tegnap szülőinek Sziv-utca 39B számú lakásáról eltűnt. Szülőinek levelet írt, amelyben bejelenti, hogy jobb a Duna, mint az élet. Majd elbeszéli levelében, hogy a gazdája nagyobb összeget bízott rá, amelyet ő elköltött. A rendőrség keresi a halálraszánt mészáros inast.

— **Öngyilkos asszonyok.** Makón Tóth Ferencz fiatal szép feleségét, kivel a legjobb egyetértésben élt, tegnap, mikor hazajött, a konyhában felakaszva találta. Tettét valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban követte el. — **M.-Szigeten** Pásztor Andorné, a Korona-szálló bérőjének felesége, buskomorságból szívenlőtte magát. — **Eszéken** Bloch Miksa ügyvéd neje ma reggel öngyilkossági szándékból a Drávába ugrott. Holttestét délfelé kifogták. Tettének oka ismeretlen. Az öngyilkos asszony Windspach fiúmei bankár leánya volt.

— **Vízbefullt gyermek.** A hirtelen beállott hőség elől a Szarazér hullámaiba mentek fürdeni Adok István 12 éves gimnazista és még két társa. A tavaszi áradások következtében a Szarazér nagyon megtelt, a kis fiúk elvesztették lábuk alól a talajt és segítségért kiáltottak. Mire a segítség megérkezett, a kis Adok István belefulladt a vízbe. Két társát sikerült kimenteni.

— **Bajeczsfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasúti tisztviselőknek, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdászoknak ez évi július 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalék, az egykoronás tükörfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasútállomás a fürdőtelepen.

— **Beketow-csirkusz.** Szombaton este először lépnek fel a Beketow-csirkuszban a legjobb lovasok. A világhírű Lecusson műlovascsoport az, amely páratlan mutatványaival minden eddigi látót felülmul. A kiváló műsorban szenzációt kelt Zula ágyukirály mutatványa. A művész a közönség előtt löveti ki magát egy óriási ágyuból.

— **Ósbudavára megnyitása.** Szombaton nyílik meg Ósbudavára. Először lép ez alkalommal oly hosszú idő óta a közönség elé Wulff Ede csirkusz-igazgató és felesége, akiknél jobban még senkit sem kedvelt a budapesti közönség. A 4 Theissen zenebohóc között a 10 éves Paula valóságos csodahegedűs. A Red Pinaud-csoport a legelsőrendű kaczagató némajátékokat mutatja be, az amingli-tangliban fellép Ferenczy Károly, a Királyszínház tagja is, legkitünőbb alakításaiban.

— **Kitüntetői fényképzési szaküzletlajdonos.** Pejtsik Károly fényképzési szaküzletlajdonos, akinek a Városház-utca 1. szám alatti van üzlete, **József főherceg** kamarái szállítói czímmel tüntette ki, elismerésül a főhercegi udvarnak szállított kiváló tökéletes fényképező gépekért és fényképzési czikkéért.

x **Zászlók,** címerek, minden kiviteiben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 17. sz. Arjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a logkellemesebb, 10 f.**

x **Fodor-féle vivőterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatti a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vivásra.

x **Nászajándékok** Rothauser, Deák-tér 6.

A rendőrség utlevelei.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 10.

A rendőrségnek ma nagy szenzációja van. **Krecsányi kapitány** értesülést szerzett egy kinos, és meglehetősen mélyen járó nagy bajról, amely egyenesen a rendőri testület kebelében senyved és már olyan súlyosan infekciós tüneteket eredményezett, hogy a leggyorsabb és leg-radikálisabb orvoslás vált szükségessé. **Krecsányi kapitány** ugyanis arról értesült magán összeköttetései nyomán, hogy a városban van egy ember, aki a központi rendőrség utlevél-osztálya révén olcsó pénzért szerez utleveleket bárkinek, aki eziránt hozzá fordul. Ez az utlevél-üzlet pedig kicsi haszonnal is igen kitűnő üzlet lehet, mert **Krecsányi kapitány** értesülései szerint a vállalat forgalma képzelhetetlenül feldült. — Szolgálni nem akaró hadkötelesek, szökésben lévő és üldözött büntetettek, mind-mind ezen az uton szereztek maguknak az utóbbi időkben passe par tout-t egy szebb és nyugodalmasabb világrészbe. A forrás pedig, ahol ezek a kincset érő menlevelek beszerezhetők voltak, egy **Kemény Izor** nevű okmány-szerző ügynök irodája volt, akinek a Kerepesi-ut 86. számú házában van a főhadiszállása.

Krecsányi kapitány megdöbbenve értesült ezekről a dolgokról és sietett értesüléseiről **Boda Dezső** főkapitánynak azonnal jelentést tenni. Képzelték, hogy micsoda hatást tettek ezek az információk a főkapitányra, akinek a rendőri testület iránti szeretete és e testület morális intakttságáról táplált hite általán ismeretes. Az első pillanatban **Bodát** valósággal lesújtották **Krecsányi kapitány** jelentései, de aztán minden habozás nélkül parancsot adott **Krecsányi kapitánynak**, hogy ez ügyben a lehető legerélyesebb nyomozást indítsa meg és a bűnöst, ha csakugyan igaz a hihetetlenül hangzó hír, kimélet és tekintet nélkül ki kell irtani a testület kebeléből, amelynek érintettségét veszélyezteti.

Krecsányi kapitány a kapott parancs értelmében a titkosrendőrség egyik legügyesebb tagját, **Krisztián** detektívet bízta meg a nyomozással. A detektív azon kezdte munkáját, hogy egy megbízható fiatal ismerőst küldött fel **Kemény Izor**hoz, természetesen azzal a kifogással, hogy szeretne a katonai szolgálat elől menekülni és miután az idő szorítja, két napon belül amerikai utlevélre van szüksége.

Kemény Izor minden kerülgetés nélkül vállalkozott is rá, hogy az utlevelet pontosan a kiszabott határidőre megszerzi. Az ára pedig szolgálatának 100 — mond száz korona. Ami igazán potomság ilyen prompt és kuláns kiszolgálás mellett.

A detektív embere sem sokallta az árt, sőt már délután határozottan megígérte a pénz folyósítását, ha és ezt nagyon nyomósan és sürgősen hangsúlyozta — ha a kért utlevél pontosan meg lesz.

Kemény fűt-fát ígért és a fiatalember látható megnyugvással távozott. **Krisztián** detektív azonban, titkon figyezte a fejleményeket és alig hagyta el ismerőse az ügynök irodáját, már látta a kapun **Kemény** szolgáját is az utcára lépni, egy zárt borítékkal kezében. A detektív nyomról-nyomra követte a szolgát, aki egyenesen a központi rendőrségre ment és ott az utlevél-osztály egyik tisztviselőjének Sz. fogalmazónak adta át a levelet. **Krisztián** detektív erre rögtön jelentést tett tapasztalairól **Krecsányi kapitánynak**, aki most már **Császár** detektívet bízta meg a további megfigyeléssel. A titkos rendőrnek pedig nem sok időt kellett ácsorogva töltenie, mert Sz. rendőrfogalmazó a levél vétele után nemsokára felkerekedett; előbb megbeszélést folytatott egy másik magas állású rendőrtisztviselővel, aztán pedig sietve a **Kemény Izor** kerepesi-úti irodájába ment föl. **Császár** detektív előbb meggyőződött róla, hogy a fogalmazó csakugyan **Kemény**hez ment-e be, aztán pedig telefonjelentést adott **Krecsányi kapitány-**

nak, aki ezt a kategorikus parancsot adta neki ugyancsak telefonon:

— Mind a kettőt behozni!

A detektív erre hirtelen benyitott az irodába és ott a két urat barátságos poharazgatás mellett találta. — A detektív megjelenése természetesen érthető elképedést eredményezett. **Császár** azonnal rajta ütött a fogalmazó uron:

— Mit csinál itt fogalmazó ur?

— Én? . . . Én . . . ezt az urat jöttem egy ügyben kihallgatni — rebegte végre a megrettent rendőrtiszt.

— Ugy? — kérdezte a detektív. — Fogalmazó ur bor mellett hallgat ki?

Erre nem volt felelet. A detektív azonban nem sokat teketóriázott, hanem kurtán megmondta küldetését:

— Parancsom van rá, hogy az urakat előállítsam.

Ez aztán úgy csapott le, mint a bomba.

De menni kellett.

A rendőrségen aztán **Krecsányi** és **Pekéry** kapitányok rögtön elővették a két urat. A vallatás egész éjszaka folyt és értesülésünk szerint olyan súlyos dolgokat hozott napvilágra, hogy holnapra szenzációs letartóztatások várhatók: **Boda Dezső** főkapitány egyébként a rendkívüli ügy minden fázisát a legszigorúbb ellenőrzéssel kíséri, mert teljes és kiméletlen purifikációt akar.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestmegye iskolái. Pestmegye közigazgatási bizottságának ma tartott ülésén dr. **Petri Mór** kir. tanfelügyelő jelentést tett Pest vármegye iskoláiról. Jelentése során előterjesztette a tanfelügyelő, hogy az elmúlt hónapban a következő községekben és iskolákban végzett látogatásokat. Megvizsgálta Erzsébetfalva, Újpest, Isaszeg községeket, a tápiószentgyörgyi kincstári elemi iskolát, az újpesti összes kisdedővokat, azonkívül az újpesti Árpád-úti elemi, az Attila-úti állami fiú- és leány elemi és a Ferencz József-téri fiú elemi iskolákat.

Meglátogatta a tanfelügyelő továbbá a ráczkevei állami kisdedővot, a félegyházi állami tanítóképzőt, a szentendrei magánpolgári, a budafoki állami elemi, az albertfalvai állami kisdedőv és elemi és az erzsébetfalvai Rába-féle magánpolgári iskolákat.

Iskolalátogatást végzett azonfelül Szöd-Rákoson, Pilisen és Buda-Eörsön. Értekezletet tartott az újpesti kisdedővok elhelyezése tárgyában s bejelentette, hogy Erzsébetfalvára két, Rákos-Szent-Mihályra és Eörcényre egy-egy állami tanítót rendelt ki a miniszter.

Petri Mór tanfelügyelő ezután előterjesztést tett egy Vácson szervezendő kisebb típusú gazdasági iskola ügyében s végül bejelentette, hogy a budafoki állami fiú és leány polgári iskola építése már megkezdődött s októberben már használatba vehető lesz.

A bizottság örömmel vette tudomásul a tanfelügyelő jelentését.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Gauguin és a többi:

— A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítása. —

Borzas párisjárók, tradíciókat döngető ifjú titánok mámorából, hírlapi és társadalmi polémiká disszonáns lármaiból, néhány év óta mind erősödve csendült el hozzánk egy név: **Gauguin**.

Soha végletebb ellentétek, hevesebb lázak nem röpködtek egy név körül forró lehelettel. Talán még a Manet-é körül sem. Vannak, akik ájtatosan ejtik, mint apostol nevé. Vannak, akik gyűlölettel, mint — apostolét. Valami ehhez hasonló lehetett. Azok közül való, akik apostolkodnak egy eszme, egy hit, vagy akár egy darab föld javára és meghódítják a világot a — maguk egyéniségének. A Gauguin szelid neve sem érdemi meg, hogy harczi jelszóvá legyen. Mert minden varázsa éppen egyedülvalóságában és meghittségében rejtőzik. Egy csöndes, tökéletes elmélyedésre és bensőségre sóvárgó élet munkássága lett itt lármas ütközetek porondjává.

A legcsodálatosabb művészi pályafutások egyike. Alig egy évtized előtt még egy előkelő

párisi bankháznak volt a prokuristája. Huszezer frank évi fizetéssel, tehát annyival, amennyit életének utolsó öt éve alatt sem lehetett elköltenie. Mert amikor megérett benne hivatásának tudata, harminczöt éves korában, otthagytá állását, kizárólag művészetének élt és rövid idő alatt a legnagyobb nélkülözések közé jutott. Ezeket az éveket már egy furcsa ekszotikus földön, Tahitiben töltötte. Valami anyai részről kiütközött atavizmus sodorta ide, ahol végre sok emésztő hányódás után otthon érezte magát, a maga furcsa banánjai és pálmái, bohókás, nagyszemű malájai között, izzó tropikus színek buja örömeiben. A raffinált párisban mohó gyorsasággal ébredtek öröklött ösztönei és lázas áhítattal fejtette fülét ősei földjére. Csodás hangokat hallott ki ebből a a földből. Képein kívül egy különös könyv is szól róluk a: „Noa—Noa”. Mikor már egy csomó képet összefestett boldog termékenységben, Párisban csinált belőlük kiállítást. Kinevetették. Kétten vagy hárman voltak már, akkor is, akik istenítették. Talán tizen lehettek, mire meghalt, ismeretlenül, szegényen. Az idén kiállítást rendezett egy boldog műkereskedő a visszamaradt képeiből a Salon d'automneban és Paul Gauguin megnőtt a művészet világ-történetének egy külön fejezetévé. Most egyetlen képét huszszor akkora áron jegyzik, amennyi fizetést egy évre kapott, — prokurista korában.

Számokkal hadakozom, hogy legalább egy kis érdeklődést erőszakoljak ki egy különös művészet számára, mely bizonyára nagy ellenkezéssel és hangos meg nem értéssel fog nálunk is találkozni. Pedig Gauguinhez egészen másnemű érdeklődéssel kell közeledni, mint aminőt számok sugallhatnak. Szeretettel, nagy szeretettel lehet csak megközelíteni ezt a művészt, aki csupa mélységes szeretet. A narancsfa apró, sárga gyümölcseiből, furcsa állatkák bohókás mozdulataiból, a merész látással megkoncipiált kép egy-egy meghitt sarkának különös, oda nem illő aprólékosságából: mindenhonnan az ő nagy, minden tárgyat átélő szeretete kandikál elő. Ez a szeretet faragott egy-egy fatörzsbe gyönyörű dadogásokat, szüzi ákambkókat. Ez a szeretet övezte intenzív zöld glóriával a kis maláji Krisztust, aki megszületett feketének és nagyszerűnek, mint a többi maláji gyerekek . . .

Csak a szeretet értheti meg Gauguin raffinált szüzségét. A többi már hozzáértés, művészi kultúra dolga: annak a megértése tudniillik, ami Gauguin a festés forradalmárává avatja. Megértése a festőnek, aki nem keres többé rajz és valór-problémákat. Ellenben a színek minél nyersebb elevenerejét és a vonalak minél egyénibb, minél illetlenebb naivitását. Mindebből kizárólag annyit: amennyi a festő és a művész (külön hangsúlyval mondjuk mind a kettőt) célzataira tartozik. A raffinement zárandoklása a művészet ősi, primitív forrásaihoz: ez a tartalmi elem Gauguin művészetében. A technikai — nem ide tartozik.

Fölöttébb előkelő és izgalmasan érdekes társaság környékezi Gauguin. Ilyent még nem láttunk együtt Budapesten. A nemzetközi tárlatok már csak azért sem szolgálhatnak ilyenekkel, mert rossz műkereskedői szokás szerint keverik a legellentétebb elemeket. Itt végre homogén társaságot látunk együtt. Elődöket, akiket Gauguin értett meg és utódokat, akik Gauguin megértették. Ma még van Googh nagyon hiányzik közülök; de a katalógus ígéri.

De itt van Paul Cézanne, aki némileg még elődei közé tartozik és Puvis de Channeon kívül talán legkongeniálisabb társa Gauguinnek. Két gyönyörűen tipikus csendélettel jelent meg, azonkívül egy brutális erejű, naturalizmusban tozódó férfiarcképpel, mely már kevésbé jellemzi. Képviselve vannak — szinte intésül a közönség elhamarkodott ítélete ellen, továbbá, büszke szolidaritásul Gauguin mellett — Manet és Courbet is. Az utóbbi jellemzőbben. Az impresszionizmus első katonái közül, ha csak éppen egy-egy rézkarcnyi üdvözléssel is, megjelentek Signac és Seurat. Fájjalunk kell mohó telhetetlenségünkben, hogy tőlük valamint a színek nagymesterétől: Van Rysselberghe-től sem látunk színes dolgokat.

Mauric Denis előkelő poézisét már tökéletesen jellemzi „Szólólugas” és „Anyai boldogság”

czimü egyként elragadó alkotása. Csak össze kell néznünk ezt a két képet, hogy fogalmunk legyen ennek a nagy mesternek mindent átfogó skálájáról. Puvisre emlékeztet — talán kelletlenül jobban — Emile Bernard. Viszont a legjobb Pissarrokhoz fogható Maximilian Luce és Louis Valtat pointillisztikus képei.

Az ifju francziák, de már nagynevű lázadók közül való Jean Puys, akivel egy pár igen érdekes kép ismert bennünket. Mindig merész beállítások és fény- (nem szín) problémák foglalkoztatják és néha pompás, meglepő hatásokat talál. Ebből a legfiatalabb gárdából csak egy-egy névjegygyel szerepelnek. A nem kevésbé érdekes: Paul Marquet és Henry Matisse.

*

Ennek a kollekciónak a megszerzéséért minden dicséret illeti a Nemzeti Szalont, közelebbről igazgatóját: Ernszt Lajost. De ez még a régi rezsim munkája. Vajjon hogyan érzi magát a Nemzeti Szalon mostani választmánya és zsürije a világhírű francia reformatorok termeiben? Aligha otthonosan!

Az új rezsim első tényével is ezen a kiállításon találkozunk. Egy különös és végzetes összeházasításban, amely szegény magyarok rovására történt óriási francziákkal. Magyar képeket is akasztottak ki ugyanis a francia képek közé. Legkevésbé kinosan Jávor Pál, Pogány Margit, Cserna Rezső és Kiss Rezső érzik magukat ebben a környezetben. Jávor rózsaszínű portréja igen finom, nemesen egyszerű megoldás. Cserna csendéletei jobbak e nem mindig megbízható fiatal művész minden utóbbi munkáinál. Kiss Rezső kollekcziója csupa orszámlankom. Nagyon szép Déry Béla alkonyi tája és Melitza Valéria női arcképe; Murányi Gyula és K. Stróbl Zsigmond szobrai.

De a magyarokon belül is dul az összeházasítás. Hihetetlenül aggod és képtelenek vegyülnék fölös számban eme néhány fiatallal. Azt hiszem, ez utóbbiak is hamarosan meg fogják elégeni ezt a vegyülést. És mennek a többiek, a legkiválóbb magyar művészek után. Meghagyván az őszi és tavaszi kiállítást a Szalon urainak, hogy végre „maguk között” maradjanak. A maguk és zsebük öröme.

Ezzel a diszonáns hanggal pedig nem én, hanem a Szalon vezetősége rontotta meg a gyönyörű harmoniát, melyet Gauguin neve képvisel.

Bardos Artur.

(*) A népszerű jubiláló Vig özvegy. A Magyar Színházban ma este hetedszer ünnepelt Lehár Ferenc csábító zenéjű operetteje. A „Vig özvegy” már annyira életszükségletévé vált a budapesti közönségnek, hogy senki se csodálkozott azon, hogy már eljutottunk a 175. előadáshoz. A színház megtelt, mint a hogy tegnap is megtelt s mint a hogy egy hónap múlva is meg fog telni . . . mert hát a „Vig özvegy”-et látni és hallani jól esik. Azzal senki se gondolt, hogy ma jubileum van. A közönség tapsolt és a szereplők megköszönték az elismerést — mint mindennap. Majd három hét múlva a 200. előadáskor lesz megint igazi nagy ünneplés. Akkor Küry Klára lesz ismét Glavari Hanna és Lehár Ferenc fog dirigálni. M. Szoyer Ilonka, a mai Vig özvegy, különösen szép hangjával vonja magára az érdeklődést. Ráthonyi Ákos, mint mindig, szeretetreméltó egyéniségével, művészi játékával, tánczával és énekével aratott általános tetszést. Boross, Papir, Örley Flóra és a többiek derekasan szekundáltak neki.

(*) Hellász földjén. (Bemutató az Urániában.) Évezredek emlékei vonultak el azok szeme előtt, kik az Uránia-színház mai bemutatóján megjelentek. Szinte érettük a klasszikus légáramot, mely képzeletben odavarázsolta az ókori Görögországba. A darab írói: Pulszky Polixena és Láng Nándor, kik személyes impressziók nyomán írták meg darabjukat, értik a módját, hogy mindvégig lekössék a hallgatóság figyelmét, bár az előadás fonálát nem mindig vezetik erős kézzel. Elbeszélészerűleg, utinapló keretében, mutatják be három felvonásban a hellének földjét. Az első felvonásnak egyik legérdekesebb része Korfu szigete, mely már csak azért is felkelti az érdeklődést, mert élénk varázsolja boldogult Erzsébet királynénk legkedveltebb tartózkodási helyét, az Achilleiont, pompás kertjét,

melyet oly művészi alkotások ékesítenek, mint az Achilles szobra és Heine emléke.

Aztán sorra vonultak el a klasszikus Görögország remekei: Hadrianus kapuja, Zeus temploma, Dionisos színháza, az Arkopagos, a propileák, az Erechteion a Partheuon és annyi szebbnél-szebb műemlek. A második felvonás aztán kiragadja az embert Hellasz romjai közül és a modern Athenba vezeti, melynek rendezett utcái, izléses palotái már a nyugateurópai város tökéletes nivója. A harmadik felvonás végig kalauzolja a nézőt Görögország minden nevezetesebb részén. A darabot mindvégig igen szép színesen vetített képek és ügyes mozgófényképek illusztrálják. A közönség még a nagy forróság mellett is megtöltötte a nézőteret, igen szívesen fogadta a darabot, mely valószínűleg sokáig fog műsoron maradni. (S. V.)

(*) Andrásy Tivadar emlékezete. A Képzőművészeti Társulat által néhai elnökének: gróf Andrásy Tivadarnak emlékezetére rendezendő ünnepély rendkívül fényesnek ígérkezik. Az ünnepélyen, amely vasárnap délben fél 2 órakor lesz a Mücsarnokban, résztvesznek a gróf Andrásy család összes tagjai s jelen lesznek azon a kormány és a főrangú világ tagjai, valamint a művészek és társadalmunk, meg közéletünk előkelőségei. Az ünnepély gróf Andrásy arcképének leleplezésével kezdődik a szoborcarnokban. Az emlékbeszédet Körösfői Kriesch Aladár festőművész mondja. Leleplezés után ünnepélyesen megnyitják a néhai elnök festményeiből rendezett kiállítást, amely a palota bal-szárnyában lévő három termet teljesen megtölti. A kiállítás immár teljesen el van rendezve s azt szombaton tekintik meg a sajtó képviselői. A nagyközönség már vasárnap délutántól kezdve látogathatja a rendes tavaszi tárlattal egyetemben, minden külön belépődíj nélkül. A kiállításához igen díszes kivitelű katalógus is készítették, melynek husz fillér az ára. A katalógusból befolyó jövedelmet a művészek segély- és nyugdíjalapjának javára fordítják.

A főrendiház elnöksége az ünnepre vonatkozólag a következőket teszi közzé: Az országos magyar képzőművészeti társulat elnöksége a méltóságos főrendeket az elnökséghez intézett meghívójában — ahhoz csatolva 100 darab meghívójegyet — meghívta néhai elnökének, boldogult gróf Andrásy Tivadar arcképének e hó 12-én déli 12 órakor, a városligeti mücsarnokban megtartandó leleplezési ünnepélyére és az elhunyt nemes gróf festményeiből rendezett kiállításnak ugyanakkor leendő megnyitására. Van szerencsém arról a méltóságos főrendeket azzal értesíteni, hogy az ezen ünnepélyen résztvenni óhajtó méltóságos főrendek a meghívókat a főrendiház titkári hivatalában délelőtti 10 órától délután 2 óráig bármikor személyesen, vagy megbízottjuk által átvehetik.

Az elnökség.

(*) A Vig özvegy a politikában. Lehár Ferenc diadalmas operettjü belekerült a politikába. A képviselő urak, akik a télen pártgyűlések és konferenciák miatt nem látogathatták a színházakat, most gyönyörködnek a legkittünőbb Glavari Hanna M. Szoyer Ilonka asszony művészi játékában, gyönyörű énekében. Estéről-estére az első sorok és páholyok honatyákkal telnek meg; a Magyar Színház nézőtere mostanában valóságos fiókparlament. A Vig özvegy sikere így fokozódik hétről-hétre mind nagyobb lendülettel. A népszerű melódiák, a szép zene és a Magyar Színház pompás együttese viszik diadalra a szezon nagyszerű darabját. A czimszerepet minden este M. Szoyer Ilonka asszony, az operaház künö vendégművésznője játsza. A többi szereplők: Ráthonyi Ákos, Agnelly Irén, Papir Ákos, Bálint Béla és Boross Endre osztóznak a Vig özvegy dicsőségében.

(*) Zenei bemutató. Major I. Gyula ismert, jeles zeneszerzőnk, meghívott közönség előtt mutatta be legújabb szerzeményeit a Thék-féle zongoragyár nagytermében. Az öt részből álló Scute Galante, a Concert fantázia (szerző uti emlékeinek megzenésítése) rendkívül tetszettek. Major I. Gyula dalait Odry Lehel nagy énekművésznőnk méltó fia, ifjabb Odry Lehel énekelte, azzal a meleg zománczu, érczesen csengő, szép baritonjával, mely kellemesen emlékeztet atyja hangjára, s melynek művészi kiképezetetését Hajós Zsigmondnak, operánk egykori kitünő tenoristájának köszönheti. A fiatal Odry sikere éppen olyan élénk, mint megérdemelt volt.

(*) **Tóth József sirja.** Szentés város tanácsa átiratban kereste meg a Nemzeti Színház igazgató-ságát, vajjon mit szándékoznak tenni Tóth József színművész Szentés város nagy szülőtte hamvainak megmentése érdekében. Somló Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója, megkeresésre ezt a választ küldte:

Nagyságos Polgármester ur!

F. évi április hó 26-án 4919. sz. a kelt átiratára válaszolva első sorban is hálásan köszönöm azt a kegyeletes érdeklődést, amelyet Szentés város közönsége néhai nagy művésznök, Tóth József emléke iránt tanúsít. Annál hálásabbak vagyunk érte, mert példátlan a magyar munczipiumok közt. Magára az átiratra van szerencsém arról értesíteni nagyságodat, hogy már hetekkel ezelőtt átiratban kértem meg Budapest székesfőváros tanácsát, hogy a nekünk oly drága hamvakat hagyják meg örök időnkig azon a helyen, ahol most nyugszanak. A tanács kérésemet nagy előzékenységgel teljesíteni sziveskedett.

Fogadjon nagyságod ismételtén igaz köszönetem és mély tisztelettem nyilvánítását.

(*) **Komlóssy Emma Kassán.** A népszerű művésznő, ki most folytatja vendégszerelésének körútját, a hét folyamán Kassán lépett föl négy legjobb szerepében, a „Vörös sapkában“, a „Katalinban“, „Cassanovában“ és a „Suhanczban“. A művésznő körútjának talán ez volt a legsikeresebb állomása, mert Kassa közönsége oly óvációban részesítette, amilyen még nem sok primadonnának jutott osztályrészül. Virágosóval fogadták, mikor a színpadra lépett és az egész felvonásközöket áttapsolták. A helyi sajtó is a legnagyobb dicsérrel méltatja hangját és művészi játékát. Az ünnepelés különben annál melegebb volt, mert Komlóssy, mielőtt a fővárosba szerződött, a kassai színháznak volt a primadonnája. Népszerűségét így még inkább emelte a viszontlátás öröme is.

(*) **A történelmi arcképcsarnok,** melyet *Kammerer* Ernő dr. min. tanácsos, a Szépművészeti Múzeum igazgatója vezetésével az Akadémia palotájában már egészen berendeztek, még ebben a hóban, a tatarozások elvégzése után, ünnepélyesen fogja kapuit megnyitni. A gyűjtemény a harmadik emelet kilencz termét foglalja el, melyekben kronologikus sorrenddel tárja elénk hazánk történetét, a vezérek korától egészen a közelmúlt időkig. A lépcsőn felhaladva egy előcsarnokba jutunk, melynek falain Attilának és a kapitányoknak a hagyományok nyomán készült képei függnek. Az első terem falait az Árpád-házi és a vegyes királyok idejét feltűntető festmények borítják, míg az alattok levő tárlókban metszetek egészítik ki a kor történelmének képét. Itt vannak *Roskovits* Ignác királyképei, melyeknek eredetije a budai várpalotába jutottak, Mátyás király több arcképe és mások, nagyrészt külföldi gyűjteményekben levők másolatai. Az értékes metszetek *Nádasdy* Ferencz mauzoleumból kerültek ki és mellettük különös beccsel bírnak a székelyföldi fallfestmények másolatai, meg a sok, kiválókép Mátyás-korabeli érmek. A második terem a Habsburg-uralom kezdetét tárja elénk, a harmadik bő anyagával a török hódítások idejét. Csataképek, az akkori neves arcképei lógnak a falakon. A tárlókban *Houfnagel* értékes térképein kívül, a császári katonai mérnökök tussrajzai, melyek sorra veszik hazánk erődítményeit, stratégiailag fontos pontjait. Ugyancsak itt vannak az erdélyi fejedelmek képei is. A negyedik terem a Rákóczi-kornak van szentelve. — II-dik Rákóczi Ferencz két értékes arcképe van itt, az egyik *Mányoki* Adám munkájának másolata, melyet *László* Fülöp készített, a másik Rákóczi kortársának, *Richter* Dávidnak műve. A kuruczvezérek, csaták és viseletek képei közül beccével válik ki *Rugendás* G. P. két tollrajza. Az egyik a táborozást, a másik egy falu kifosztását ábrázolja és igen sok adatot ad a kor ismeréséhez. Ez a két kép a Lanfrancsu-gyűjteményből került ide. Az ötödik terem *Mária Terézia* és *II. József* korával foglalkozik. A hatodik terem kiválóan értékes tartalmánál fogva, amennyiben egészen a művészeinknek van szentelve. Festők, szobrászok, zeneszerzők és színművészek képei függnek a falakon. *Kupeczky* János, *Mányoki* Adám, *Lotz* Károly, *Liszt* Ferencz, *Erkel* Ferencz, *Egressy* Gábor és sok mások képei vannak itt. A hetedik terem V. Ferdinánd korával foglalkozik.

Itt vannak a francia háborúk képei, *Bikkesy* viselkedései, *iróink* arcképei, köztük *Petőfi* Sándornak két arcképe, az egyik *Mezey* Istvántól, a másik *Orlay*-tól, *Jókai* Mór arcképe *Ferraris*-tól. Sok tekintetben értékes *Lotz* Károly *Táborozó huszár* című képe, melynek alakjai közt ott látjuk az akkor még deli ifju báró *Podmaniczky* Frigyest, huszártiszt egyenruhában. A gazdag anyagból még szemünkbe ötlök *Barabás* hatalmas vászna, melyen a lánczvid alapkövének letételét örökítette meg. A nyolczadik terem a szabadságharczé. A politikai és statusférfiak arcképei, egyenruha képek, csata ábrázolásokon kívül *Barabás* nagybecsű pompás rajzai vannak itt, melyek a szabadságharc korának jeles katonáit ábrázolják. Az utolsó, a kilenczedik terem I. Ferencz József királyunk uralkodásával foglalkozik. A már nem élő nagyjaink képei vannak itt. *Erzsébet* királyné, *Rudolf* trónörökös, *József* főherceg, *Deák* Ferencz, *Szilágyi* Dezső, *Tisza* Kálmán és sok mások jól sikerült arcképei. Ezen a kiállított dolgokon kívül mintegy huszezer történelmi metszete van a gyűjteménynek, melyet dr. *Takács* Zoltán rendez és lát el kimerítő katalógussal, hogy mielőbb rendezhessenek a gyűjtemény keretében metszet-kiállítást.

(*) **Magyar művész Amerikában.** *Altai-Altman* Leó fiatal magyar hegedűművészt, *Hubay* Jenő tanítványát, a new-yorki új opera első hangversenymesterévé választották meg.

(*) **Egyházi zene.** A budavári koronázó Mátyás-templomban május 12-én, vasárnap délelőtt 10 órákor az ünnepi nagy mise alatt előadják *Clement* Károly C-dur miséjét, továbbá gradualéra „Alleluja“-t *Vavrincez* Móról és offertoriumra *Szabó* Xavér „Ascendit Deus“-át. A magánrészeket éneklik: *Vavrincez* Mórné, dr. *Kasicsné-Durigó* Ilona, *Juhász* Ferencz és *Hoppe* Rezső.

FŐVÁROS.

(*) **Kétmillió ajándék a fővárosnak.** A közmunkatanácsnál ma vegyes bizottság tartott ülést, hogy megvitassa a budai belső köut szabályozásának a dolgát. A bizottságban fölolvasták *Wekerle* Sándor miniszterelnök leiratát, hogy a szabályozás végrehajtására két millió koronát ad kölcsön forgatókének. A leiratot természetesen nagy örömmel vették tudomásul. Hir szerint a miniszterelnök magánbeszélgetésében kijelentette, hogy a két millió koronát nem fogja visszakövetelni, hanem átengedi egészen a szabályozásra.

(*) **Terjeszkedik a városi villamos.** A népszerű szaporodása hozza magával a főváros terjedését, ez pedig a közlekedési eszközök, a vasúthálózat szaporodását. A városi villamos vasut igazgatósága ma előterjesztést tett a főváros tanácsához a népszínház-utcai vonalnak a nagymező-utcai vonallal való összeköttetése tárgyában. A vasutársaság két tervet mutat be a tanácsnak. Az egyik szerint a vasut a Klauzál-utczán, István-téren és Csányi-utczán keresztül haladna. A Csányi-utczán fonódás alakjában körülbelül 200 méter szakaszon egy vágánnyal haladna a vasut, tekintettel az utca szűk voltára. Ezt tartja a társaság a legjobb megoldásnak, de minthogy a társaság attól tart, hogy a Klauzál-utca két vágányra szűk lesz, bemutat még egy alternatív tervet. Eszerint az egyik vágány a Nyár-, a másik vágány a Klauzál-utczán vezetnének. A Nyár-utczát a népszínház-utcai vonallal úgy kötné össze a vasut, hogy a Rókus-kórházat a Flór-utczán, Stáhlly és Gyöngygyuk-utczákon át megkerülne. Ez azonban csak ideiglenes állapot lenne, mert ha a Rókus-kórházat elhelyezik, egyenes irányban haladna a vasut a Rákóczi-uton. A másik terv szerint a két vágány a Klauzál- és Nyár-utczai vonalak az István-téren egyesülnének. Ha ez az összeköttetés sikerülne, a kőbányai vonali kocsik nem a Rókusig, hanem a Nagymező-utczán át a Szabadságtérig és Eskü-térig közlekednének.

(*) **A Városliget rendezése.** A fővárosi közönség legkedvesebb kiránduló helye, a Városliget, a közel jövőben nevezetes átalakuláson megy keresztül. A mérnöki hivatal *Iscmann* Keresztély kertészeti igazgatóval együttesen már megcsinálta az átalakítás tervét. E szerint újra rendezik az ezredévi emlékmű környékét, hogy a Szépművészeti Múzeum és Mücsarnok palotája minél szebben érvényesüljön, parkká alakítják a Városligeti Nyári Színház előtt elterülő parlag területet, továbbá a mostani tűzijáték-teret, ahonnan a mutatványos bódékat elhelyezik. A munkálatokat, nehogy a közönséget zavarja az esetleges por és a terület felturása, az őszszél kezdik meg.

(*) **Útcák rendezése.** A tanács mai ülésén elhatározta, hogy az I. ker. Szirtes-ut befűtését és az V. ker. Vadász- és Géza-utczát, továbbá a VIII. ker. Ór-utca és az I. ker. Uri-utca rendezését.

(*) **Hordárok öröme.** Mindenféle szakmában nagy a tülekedés, de talán legjobban érzik ezt a körülményt a hordárok, a közszolgák. Mióta a posta, távirda, távbeszélő technikája oly magas színvonalon áll, a hordárkeresete erősen megcsappant; szóval sok a hordár és kevés a főka. A főváros tanácsa is foglalkozott a hordár kérdéssel és sok fontolgatás után végre mai ülésén tárgyalta a közszolga-ipar (hordár) szabályrendelet módosítására vonatkozó tervezetet. A tanács elfogadta a közrendészeti bizottság abbéli javaslatát, hogy a közszolgák számát 1100-ról 800-ra szállítja le. Ennél a számnál ma sincs több hordár szolgáltatásban. A tanács a közrendészeti bizottság egyéb erre vonatkozó előterjesztéseit is pártolólág terjeszti fel a közgyűlésnek.

(*) **Jelölés a gázgyári bizottságba.** *Ludwig* János elhunytával megüresedett egy tagsági hely a légszuszvilágítási kérdés előkészítésére kiküldött bizottságban. A tanács mai üléséből azt javasolja a közgyűlésnek, hogy erre a helyre *Neuschloss* Kornél drt válaszsza meg.

(*) **Adókövetés.** A fővárosi adókövető bizottságok holnap, szombaton, folyó hó 11-én a következő házakban összeirt adókötelesek III. osztályu keresetadó javaslatokat fogják tárgyalni. Az I. kerületben a külön meghívottak; a IV. kerületben a külön meghívottak; a VI. kerületben az A) bizottság a külön meghívottak; a C) bizottság a külön meghívottak; a VII. kerületben a B) bizottság a 4735-4940-45 házszámig; a VIII. kerületben a B) bizottság az elmaradtak (és záróülés), a IX. kerületben a külön meghívottak.

EGYESÜLETEK.

(—) **A D. K. E. pécsi közgyűlése.** Hazafias ünnepre gyülekezik össze a Dunántul társadalma június hó 2-án Pécsre, ahol *Szell* Kálmán diszelnök vezetése alatt fogja e napon a Dunántuli Közművelődési Egyesület XVI. évi közgyűlését megtartani. Az egyesület elnöksége és igazgatóválasztmányja *Szell* Kálmán, *Pallavicini* Ede örgróf és *Rákosi* Jenő vezetése alatt már június hó 1-én érkezik Pécsre, s este ismerkedés és diszeladás a kiállítási színházban. A hivatalos közgyűlés az új város háza disztermében június hó 2-án fog lefolyni, ahol a vármegye nevében *Koszi* Kamil alispán, Pécs városa nevében *Erreth* János főispán és *Nenavich* Antal polgármester, a pécsi országos kiállítási bizottság nevében gr. *Benyovszky* Móríc főispán és *Zsolnay* Miklós elnök üdvözlők a közgyűlést. Az ünnepi beszédet *Szell* Kálmán fogja tartani. *Rákosi* Jenő pedig előadással fogja a közgyűlést berekeszteni; közben tartja a Baranya vármegyei közművelődési fiók-egyesület alakuló ülését. A közgyűlésre jelentkezőknek kedvezményes vasuti jegyeit a D. K. E. titkári irodája (Budapest akácfa-utca 9. sz.) küldi meg.

(—) **A „Csipkerózska“,** a magyar fonalas háziipart újjászervező egyesület e hó 26-án vasárnap d. e. 11 órákor tartja meg ez évi közgyűlését a VIII. ker. előjáróság tanácskozó termében.

WIKUS
CSOKOLÁDÉ GYÁR
BUDAPEST
IV. DEÁK FERENCZ-UTCA 17

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAO POR

(—) **Tisztújítás a Műegyetemen.** A királyi József Műegyetem tanácsa ma délután K. Jónás Ödön rektor elnöke alatt a Műegyetem nagytermében ülést tartott. Ezen az ülésen a jövő évi tisztikart választották meg. E szerint a jövő évi rektor Wartha Vincze dr. lett, prorektor K. Jónás Ödön. Az építészeti és mérnöki szakosztályban dékánna lett Tötössy Béla, prodékánna Bodola Lajos, a gépészmérnöki szakosztályban dékánna Wittmann Ferencz, prodékánna Lázár Pál, a vegyészeti szakosztályban és az egyetemes osztályban dékánna Kürschák József, prodékánna Klein Gyula.

(—) **A magánmérnöki munkakör védelme.** A Magánmérnökök Országos Szövetsége felterjesztést intézett a kormány összes tagjaihoz, kérve, hogy úgy az állami műszaki hivatalokat, mint a műszaki tisztviselőket töltsék el a magánmérnöki gyakorlatnak mellékfoglalkozásként való üzéséből. E beadványra Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, a belügyminiszterrel egyetértően — mint a Hírszarnok jelenti — úgy válaszolt, hogy a kért intézkedések megtételét most még nem tartja időszzerűnek, mert a beadványban felvetett kérdések egész komplexumát törvény útján szándékozik rendezni és az illető törvénytervezet az előkészítésnek már oly előrehaladott stádiumában van, hogy annak törvényhozási tárgyalása még ez év folyamán remélhető.

(—) **Újságírók közgyűlése.** A Budapesti Újságírók Egyesülete május 12-én, vasárnap d. e. 11 órakor tartja meg rendkívüli közgyűlését a New-York kávéház külön helyiségében. Napirend: Alapszabályok módosítása. Hat választmányi tag választása.

(—) **Kiszolgált altisztek értekezlete.** Az állam polgári szolgálatába átlépett katonai altisztek országos bizottsága Madarász János elnöklésével tegnap tartott ülésén foglalkozott az állami altisztek és szolgák sorába tartozó alkalmazottak szolgálati viszonyainak rendezésének és sorsuknak javításának ügyével. Az értekezlet elhatározta, hogy a kormányhoz memorandumot intéz, amelyben felsorolja azokat a szolgálati ágazatokat, amelyek ellátására kizárólag kiszolgált katonai altisztet veendő; továbbá, hogy az 1873: II. t.-cz. értelmében ezek számára a megfelelő fizetési fokozat törvényeszerűen biztosítottassék s végre, hogy a szolgálat-tételre való beosztás is törvényesítettassék. A memorandumot legközelebb terjesztik a kormány és a törvényhozás elé. Végre kimondotta a bizottság, hogy más irányú, már megindított mozgalomtól teljesen távol áll.

(—) **A Charité-kórházegyesület,** amely Mária Terézia főhercegnő védősége alatt áll, május 13-án d. u. 6 órakor tartja meg a VI—VII. ker. kör dísztermében (Andrássy-ut 39.) ideai közgyűlését.

(—) **Szünnidei orvos-kurzus.** A budapesti egyetem orvosi karának előadói által rendezett tizenharmadik szünnidei orvoskurzus elnöksége a jelentkezés idejét május 15-ig meghosszabbította.

(—) **Szerkesztőváltás.** A Magyar Vasúti és Hajózási Klub hivatalos közlönye a „Vasúti és Hajózási Hetilap” szerkesztőségében a szerkesztők lemondása folytán változás állott be. A szerkesztőbizottság a „Vasúti és Hajózási Hetilap” felelős szerkesztőjévé: Jónás Géza dr. mohács-pécsi vasúti segédtitkár, műszaki szerkesztővé: Novák Tivadart, a m. kir. államvasutak mérnökét választotta meg.

SPORT.

Budapesti tavaszi meeting.

— Ötödik nap. —

A Kettős ivadékverseny 20.000 koronás díjáért, mely a mai nap főszáma, meglehetősen silány mezőny indul. Érthetetlen, hogy ily gazdagon dotált versenyben istállótulajdonosaink a jobb anyagot be nem nevezik, s oly lónak kell a versenyt nyernie, mely igazán nem érdemli meg. Az ivadékverseny társasága talán még sohasem volt oly rossz, mint az idén. Az indulóknak jelzett lovak között típet leadni nagyon bajos dolog, miután közülök egyik sem mutatott elfogadható formát. Ha Ramoló már egészséges, úgy a versenyt neki kellene megnyernie, miután e társaságban aránylag ő érdemelné meg leginkább a díjat eddigi teljesítményei alapján.

Mint hogy azonban most egy ideig nem volt rendben és a munkát is abba kellett hagynia, kérdéses, hogy most már egészséges-e, mert ha igen, úgy bizonyára ő lenne a verseny győztese. Ellenkező esetben a verseny sorsa nyílt és Va banque s Ritournelle közt fekszik. Eszerint tehát első helyen az egészséges Ramolót jelöljük Va banque és Ritournelle előtt.

A többi futamot illetőleg típjainkre utaljuk olvasóinkat.

Jelöltjeink a következők:

- I. Schosberger-isl.—Mauliner-isl.
- II. Szeleburdi—Pallós.
- III. Va banque—Ritournelle.
- IV. Hajnal—Pálma.
- V. Kulcsáné—Trauttmansdorf-isl.
- VI. Csorba—Margareta.
- VII. Gyuri—Woollebast

( ) **Angol-magyar polo match.** Hétfőn, e hó 13-án, délután 4 órakor érdekes nemzetközi lovaspólmérkőzés lesz a löverseny-téren, a Thököli- és az Aréna-ut között elterülő pályán, amelynek legérdekesebb száma az angolok és a magyarok mérkőzése lesz. Az angolok részéről Other A. N., Lawson Johnotton E., Melles E. E. V., Ritsch H. vesznek fel a küzdelmet, míg a magyarok részéről Pallavicini György ögróf, Sigray Antal, Károlyi Lajos gróf és Andrássy Géza gróf állanak ki. A versenyen József főherceg és neje, Augustia főhercegnasszony is megjelenik, hogy végignézzék az érdekes küzdelmet.

( ) **M. A. C.—M. T. K. mérkőzése.** Az idei tavaszi szezon kifogyhatatlan érdekes football-matchekben s a csapatok zöme most jön csak igazán formába, mert legtöbbje a hosszú tél miatt elkésve kezdte meg ideai tréningjét. A M. T. K.-re vonatkozik ez elsősorban. Ez vasárnap a M. A. C. ellen fokozott tudással áll ki, mert minden igyekezetét abban összpontosítja, hogy revánsot vegyen legyőzőjén. A M. A. C. egész tavaszon át nagy formát mutatott, de csapata páratlanul szép szereplése mellett sincs még annyira elkészítve, hogy tovább ne fejlődhetnék. A csapat a M. T. K. ellen is teljes frissességgel és lelkesedéssel fog küzdeni. A revánsmérkőzés vasárnap, folyó hó 12-én délután 5 órakor kezdődik a millenárius pályán. Előzőleg a II. csapatok mérkőznek.

( ) **A Woolwich Arsenal Budapest.** A nemzetközi mérkőzések sorát méltán fogja teljessé tenni, hogy pünkösdkor legelsőrangú angol professzionista csapat is fog játszani Budapest. A Woolwich Arsenal, a legjobb angol hivatásos csapatok egyike ez, melynek itteni játéka különösen azért bír nagy sportértékkel, mert az ő játéka képviseli az angol professzionisták között a legmodernebb, legfejlettebb stílust. Az ő játéukban a gyorsaságnak igen nagy szerepe van, már pedig ez vérbeli alkateleme a legtöbb magyar csapatnak. A kiünnö csapat ellenfele a Magyar Atlétikai Club és a Magyar Testgyakorlók Köre lesz. Mindkettő tanujelét adta annak, hogy erős külföldi csapat ellen szép játékot tud produkálni. A két szenzációs match a pünkösdi ünnepeken fog megtartani.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bírói kinevezések.** A király Szondy Mátyás zombori és Veber Károly nagykanizsai törvényszéki bírónak, Illés Antal körmendi járásbírónak, Köller János aradi és Balog Ferenc székesfehérvári törvényszéki bírónak, Járni Géza nagykovácsi járásbírónak, Eorbély Sándor nyiregyházi törvényszéki bírónak, dr. Istvánfy Gyula mezőtúri és Horváth Jenő buzásfürdői járásbíróknak és Dolzschall Alfréd budapesti büntető-törvényszéki bírónak az ítélőtáblabírói címet és jellegét adományozta; továbbá kinevezte Kovács Lajos csikszeredai, Szilassy Kálmán beszteczebányai, Ernst Ödön újvidéki és Todorffy Domokos budapesti törvényszéki bírónak, Ballay György nyiregyházi járásbíró, Peitler Imre pécsi, Mályusz György szegedi, Csanády Ákos egri, Szilágyi Lajos nagybecskereki és Kemény Béla szegedi törvényszéki bírónak. Környe Imre esztergomi és Terestényi Dániel hajduböszörményi járásbírókat, dr. Szaffka Dénes és Stájer Gyula budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki bírónak, Schill Gyula pécsvárad, Szandics Uros temesvári és Tivadar László privigyei járásbírókat, dr. Petróczy Zoltán nagyvárad, Patáky István nyiregyházi és Szunyogh András, valamint Fehér Antal temesvári törvényszéki bírónak, Baráth

Zoltán kuriai tanácsjegyző törvényszéki bírót, Wildt József dévai törvényszéki bírót, Farkas Bertalan nyirbátori járásbíró, Knorr Kálmán nagykanizsai, Karácson Géza veszprémi és dr. Prugberger Vincze szombathelyi törvényszéki bírónak, Bronts Ernő nagybecskereki járásbíró, dr. Nyisztor Adorján gyulai és dr. Borsitzky Imre budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki bírónak, Rácz Ernő kassai ügyész, Cseh István rimaszombati, dr. Ehrenfeld Gyula nyitrai, dr. Balázs Adolf temesvári, Links István nyitrai, dr. Kozma Endre egri, Köllő Ignác marosvásárhelyi, dr. Gocs Jenő kolozsvári és Ruttkay János kassai törvényszéki bírónak, végül Elekes Bálint nagyszombati, Mazanek Róbert breznóbányai és Seemayer Béla magyarcsékei járásbírókat a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bírónak, járásbíróknak, illetve ügyészsze.

§ **Hajdu Gyula bűnügye.** Hajdu Gyula volt állami számvéviszéki irodatiszt ellen folyamatban levő hivatalos titok elárulási ügyben, amelyben a kir. ügyészség dr. Lengyel Zoltánt felbujtással vádolja, dr. Kiss István vizsgálóbíró ma délben hallgatja ki dr. Kovács Ernő országos képviselőt tanúként. Dr. Kovács Ernő kihallgatása után Hajdu Gyulánét hallgatta ki a vizsgálóbíró.

§ **A villamos-sztrájk utójátéka.** Október havában a villamos-sztrájk idején, a sztrájkoló alkalmazottak és a hozzájuk csatlakozó utca népe közáporral fogadta azt a néhány villamos kocsit, melylyel a villamos társaságok úgy ahogy fentartani igyekeztek a forgalmat. A Rákóczi-ut végén is ilyen fogadtatásban volt része két, utasokkal tömött kocsinak. Az összes ablakok bezúzódtak s az utasok kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. A rendőrség láttára a zavargók szétszaladtak s csak Baki kál napszámot csípték el. Minden zsebe tele volt Póvel. A budapesti büntető törvényszék magánosok ellen való erőszak vétsége miatt egy heti fogházra ítélte Baki Pált s ezt a büntetést ma a királyi tábla is jóváhagyta.

§ **Sajtóper a székely erdővásárlások miatt.** A nagy port felvert, sokat tárgyalt székely erdővásárlások ügyében a „Független Magyarország” Györfly, Zigány és Löwinger című cikkében azzal vádolta meg Györfly Gyulát és Zsigány Árpádot, hogy Herzberg Károlyt megakarták zsarolni. Györfly és Zigány rágalmozási sajtóport indítottak, amelyben az inkriminált cikkért a törvény előtti felelősségei Percel Móriscz lapszerkesztő vállalta el, aki egész sereg tanut hallgattatott ki arra nézve, hogy állításai megfelelnek a valóságnak. A befejezett sajtóvizsgálat után dr. Kendi vizsgálóbíró felhívta a főmagánvádlókat, hogy adják be záros határidő alatt a vádiratot Percel ellen. Minthogy ezen felhívásnak sem Györfly, sem Zigány eleget nem tettek, a vizsgálóbíró most megszüntette ezen ügyben vád hiányában az eljárást.

§ **Elvi határozat a szövetkezetek ellen.** A kereskedelmi miniszterium kiadásában megjelenő Közgazdasági Értesítő a nagyváradai törvényszéknek egy jogerős elvi határozatát közli, mely a szövetkezeteknek egy nagy visszaélését van hivatva megszüntetni. Ez a határozat így szól: Szövetkezeti tagot az alapszabályok nem kötelezhetnek arra, hogy a szövetkezetnek annak egész tartama alatt tagja maradjon. A szövetkezetből kivált tagnak felültenül igénye van a befizetett üzletkezéshez.

§ **Az óbudai temető.** A mult esztendőben a főváros több hold telket vásárolt egy óbudai temető céljaira. A vétel alkalmával Wallasz Jenő hírlapíró megítámdta a fővárost és dr. Stern József óbudai bizottsági tagot egy fővárosi napilapban. A támadó cikk következtében dr. Stern rágalmozási port indított Wallasz ellen. Az esküdtbírósnak ma kellett volna tárgyalnia ezt az ügyet, de a felek a tárgyalás kezdetén kölcsönös nyilatkozatot tettek, mire a további eljárást beszüntették.

§ **Nyakleves és szekunda.** Ilyen címmel írott s lapunk május 9-iki számában megjelent tudósításunk helyreigazításul Ragsin Béla főgimnáziumi tanár közli velünk, hogy ő Babarczy Lukács fiát nem azért buktatta meg, mintha egy farsangi mulatságon Babarczy felesége arczul ütötte volna. Babarczynének ő sohasem udvarolt s köztük semmiféle incidens nem merült föl.

§ **Ap apagyilkos.** Mult év decemberben történt, hogy egy elvetemedett legény, Traiszta Vaszillie egy doronggal úgy fejbeütötte apját, Traiszta György román-csiklovai lakost, hogy kettéhasadt koponyával halva esett össze. Az esetnek egyetlen tanuja volt, az apagyilkos süket és béna asszony-nővére, akinek kiállítására futottak össze a szomszédok. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy Traiszta Vaszillie minden különös ok nélkül támadt

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ

Igmandi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbaajosoknak és székszorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Kalkszelvény Komáromban

atyjára, aki vele szemben mindig jó volt. Megbánást a vádlott nem tanusított s folyvást tagadta tettét s csupán egyszer árulta el magát, akkor, midőn egy papírral bedugaszolt üveget akart kicsempészni a fogságból s e dugaszban kérte hozzártartozóit, hogy ne valljanak ellene. A fehértemplomi esküdtbírótság felmenő ágon elkövetett szándékos emberölés miatt tizenöt évi fegyházra ítélte a vádlottat. Az ítéletet a kir. Curia Vádkay Bertalan elnöklete alatt ma a semmisségi panaszok elutasításával helybenhagyta.

S A k. a. Kendi Antal borszék-gyáros nem hálálta meg nagyon Gmehling Herman borszékgyárosnak azt a szolgálatát, mert figyelmeztette, hogy borszékletét lopják. A múlt év őszén ugyanis egy iparos kinézésű férfi állított be Müller Albert cipész-mester üzletébe s megkérte, hogy szerezzon vevőt székbevonására használni szokott bőrré. Elmondta, hogy nagyobb mennyiségű ilyen bőr van a birtokában, mert egy munkához, amelyet megrendeltek nála, beszerezte az anyagot, de a munkát később lemondta. Müller megígérte közvetítését s csakhamar Gmehling Herman csász. és kir. udvari borszékgyárhoz utasította az ismeretlent, aki ott a rendes napi áron adta el a bőrt. Mikor harmadikban megjelent Gmehlingnek az ismeretlen eladó Müller kíséretében. Gmehling előtt gyanússá vált a dolog s sietett értesíteni a fővárosi borszékgyárosokat, hogy vigyázzanak, mert egy gyanús ember értékes, székbevonó való bőrré hálál. A figyelmeztetés folytán Kendi Antal borszékgyáros rájött, hogy Szirger Imre nevű munkása öt több száz korona értékű bőrök erejéig meglopja. Szirger beismerie a lopást s azt is, hogy a lopott bőrt Müller Albert cipész közvetítésével Gmehlingnek adta el. Kendi erre büntető panaszát a foltvaj munkás ellen visszavonta s Müller s Gmehling megbüntetését kívánta, főleg pedig azt akarta elérni, hogy a házkutatás alkalmával lefoglalt bűnjelt képező mintegy 800 korona értékű bőrt visszaszerezze. A kir. ügyészség a büntetőjársbíróshoz tette le az ügyet a fenforogni látszó tulajdon elleni kihágás elbírálása céljából. Ma tárgyalta ezt az ügyet Baumann büntetőjársbíró, aki meghallgatva Hirsch Jakab szakértő véleményét a lefoglalt bőrök értékére nézve, — konstata, hogy azokat Gmehling jóval magasabb áron vette meg, mint amennyire a szakértő értékelte. — Dr. Piußich kir. ügyési megbízott csakis Müllerrel szemben tartotta fenn a vádat. A panaszos azonban kérte Gmehling megbüntetését is. A bíró dr. Solti Armin védelme után mind a két vádlottat felmentette a vád alól. — A panaszos felebezett az ítélet ellen.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása és a gabonatözsde.

Kint az országban serényen végzik a gazdák a tavaszi munkát, mely már a befejezéshez közeledik, kivéve az ország felső és általában a hegyes vidékeit, hol a vegetáció későbbben indul. A gazdasági tudósítókól beérkezett termés tudósítások alapján, melyeket a földművelési miniszter a múlt héten adott közre, az idei év terméseredményeire csak aproximative lehet következtetnünk. Minden attól függ, vajjon az aratásig hátralevő nyolcz-kilencz hét leforgása alatt abnormis időjárás nem zavarja-e a vetések fejlődését és beérését. A vetések mai állása tehát még nem irányadó a termés eredményére, mert fagy és rozsda, egyéb elemi csapások be nem következte estén a közepesnél is jobb termés várható. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület gabonaárjegyző irodájának tudósítói május 9-iki jelentése alapján a termés kilátásokról alkotott kép nem is olyan sötét. Sok vidékről jelentik a termények kedvező fejlődését, a májusi időjárás, ha csapadék dus lesz, még helyrehozdhatja a hibás, gyenge vetéseket is.

A budapesti gabonatözsden napok óta feszült figyelemmel várják a spekulánsok az időjárásról beérkező vidéki híreket. Két hét óta folyton emel az irányzat a gabonatözsden, a gabona ára napról-napra emelkedik szombaton elértük a huszonegykoronás buzaárat. Tözsdei körökben az árak eddigi emelkedését odamagyarazzák, hogy a vetések állapota felől kedvezőtlen hírek érkeznek.

A tegnapi eső miatt az üzlet ma reggel lanyhán indult s az októberi buza 10:18 koronára szállott le, ami nagy nyugtalanságot okozott, ezt

fokozta az is, hogy vidéki spekulánsok valósággal előzönlötték ma a gabonacsarnokot. A spekulánsok nagy része természetesen lanyhára taksálta ma az üzletet. Ezek azt hitték, hogy az ország legnagyobb részén járt eső, voltak azonban, habár nem sokan, olyanok is, akik már a tözsde megnyitása előtt tudták, hogy csak kevés helyen esett és hogy éppen ott, ahol erre leginkább lett volna szükség, mint például a Bánátban és a Bácskában, nem volt eső. Az ország számos vidékéről, különösen Torontálból és a Bácskából kedvezőtlen hírek érkeztek. Erre az árak dél felé rohamosan emelkedtek. Romániából is az a hír érkezett, mely szerint az óriási hőség következtében a romániai termést nagy veszedelem fenyegeti. Csakhamar a vevők jutottak többségre s a buza ára ismét rohamosan emelkedett. Csakhamar az eddig elért legnagyobb árat is felülhaladta 10 fillérrel. A kész-árpiacra eleinte enyhe volt az irány s a buza 25 fillérrel olcsóbban kínálták. Utóbb azonban jobb áron is szívesen vásárolták a piacra került árut úgy, hogy zárlatkor a buza 10 korona 62 filléren záródott 50 kilónként. A többi gabonanemű irányzata is szilárd, különösen a zabé amelynek esőre lenne szüksége.

Nemzetközi pénzügyi piacok s a bankkamatláb mérséklése. Az angol bank legutóbbi kimutatása az angol pénzügyi piacnak állandó javulásáról számol be. A banknak jelenlegi kedvező állása, valamint a londoni pénzügyi piac magánkamatlába között fennálló teljes egy százalékos különbözet, — ha időközben váratlan események nem fogják a pénzügyi piacot kedvezőtlenül befolyásolni — arra enged következtetni, hogy a jövő héten az angol bank le fogja szállítani a kamatlábat. A londoni bankkamatláb-leszállítást az ottani pénzügyi körök véleménye szerint a francia bank kamatláb-leszállítása fogja követni. Ellenben Németországban a bankkamatláb mérséklésének kérdésével a bank igazgatótanácsa csak akkor fog foglalkozni, ha e hét folyamán a német birodalmi bank állománya a várt módon megerősödik. Talán remélhető, hogy az Osztrák-Magyar Bank is a nemzetközi pénzügyi piac példáját követve, mérsékelni fogja kamatlábat.

Kiállítás központ létesítése. Gelléri Mór kir. tanácsos, az Iparegyesület igazgatója a kiállítási ügy gondozásáról az ipartestületben tartott felolvasásában indítványt tett egy kiállítási központ létesítése tárgyában. Ennek célja volna a kiállítók érdekeit minden irányban képviselni és megvédeni, közreműködni kiállítási mintaszabályok, megfelelő jury-szabályok létesítése érdekében, a hazai kiállítások rendezési elvének megállapítása, külföldi kiállítások programjának megvizsgálása és javaslat-tétel a részvétel iránt stb. A javaslatot az Országos Iparegyesület végrehajtó-bizottsága tárgyalta és e tárgyban az érdekelteket értekezletre hívta meg, amelyet péntek délután 5 órakor tartottak meg az Iparegyesület tanácstermében; az értekezleten képviseltette magát a kereskedelmi miniszter is Micsch Endre osztálytanácsossal.

Gelléri Mór kir. tanácsos hosszabb előadásban fejtette ki a kiállítási központnak hazánkban való felállításának szükségességét. Rámutatott azokra a szomorú tapasztalatokra, melyeket iparosaink és kereskedőink a nemzetközi zugkiállításokon szereztek. Sokan csak azért rendeznek kiállítást, hogy valami legfelsőbb kitüntetésben részesüljenek. Nemrégiben a minisztertanács kénytelen volt olyan határozatot hozni, hogy a kiállítások alkalmából senki legfelsőbb kitüntetés nem kaphat. A kiállítások rendezésénél sok nálunk még a dilettantizmus és kevés a szakszerűség. Az a cél kell, hogy vezessen bennünket, hogy a kiállításokat a kiállítók érdekében kell rendezni. Előadása további tolymán kifejtette, hogy ma már majdnem minden európai országnak meg van a maga kiállítási központja. Reméli, hogy e központokból olyan nemzetközi központ fog keletkezni, amely nagy szolgáltatásokat fog tenni a kiállítók számára.

Gelléri Mór kir. tanácsos nagy figyelemmel hallgatott érdekes előadása után felvette az elnök a kérdést, hogy hajlandók-e elvileg részt venni egy ilyen kiállítási központban.

Maróti Fürst Bertalan, Réthy Menotti, Lukács Lipót, Hegedűs Lőránt, Vágó József, Micsch Endre, Zwak Akos és Bittner János felszólalása után, akik örömmel csatlakoztak a felvetett eszméhez, kimondta az értekezlet, hogy elvileg helyesli a kiállítási központ megalakítását és bizottságot küldötték ki, amely a legközelebbi idő alatt a tervezet elkészítse, hogy azt az érdekeltségnek megküldhessék. Ezzel az értekezlet véget ért.

Új szaktudósító. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter Gáspárdy Géza nyugalmazott követségi tanácsost Barcelonába, Spanyolország és Portugália területére kiterjedő működési körrel szaktudósítói megbízással kiküldötte.

A Hazai bank Együttömben. Annak idején megírtuk, hogy a Hazai Bank szorosabb üzleti összeköttetésbe lépett Kronfeld és Társa zágrábi bankcéggel, melynek Kairóban is van fiókjuzlete. A Hazai Bank nem elégedett meg azonban ezzel, hanem dr. Pláner Miksa igazgatóját leküldötte Egyiptomba az ottani viszonyok tanulmányozása végett. A kiküldött igazgató most tért vissza utjáról és terjedelmes jelentésben számolt be a Kairói viszonyokról. Ez a jelentés — mint értesülünk — olyan kedvező, hogy a Hazai Bank elhatározta, hogy Kairóban fiókot állít fel.

Angol szén Pinnében. A fiumei kikötőben néhány hét óta erős behozatali forgalom van. Ezt a nagy forgalmat elsősorban az állandó angol szénszállítványok idézik elő. Az államvasutak részére hetenként néhány száz vagon mennyiség érkezik. Mit szólnak ehhez a hazai szénbánya vállalatok? . . .

Akadályok a vasúti személyforgalom fejlesztése körül. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés már régebben javaslatba hozta, hogy Kassa és S. A.-Ujhely, továbbá Dombóvár és Bátaszék között egy-egy új vonatpár rendszeresítsék. Az O. M. K. E. javaslatát el is fogadták és annak végrehajtását az ez évi májusi menetrend keretében helyezték kiállításba. Most a kereskedelemügyi miniszter arról értesíti az O. M. K. E.-t, hogy a S. A.-Ujhely és Kassa között, valamint Ódombóvár és Bátaszék között tervbevetett új vonatpár a folyó évi nyári menetrendbe már be van ugyan illesztve, de közlekedésének életbeléptetését az ezidőszert még fennálló mozdony és kocsihány miatt el kellett halasztani, megjegyezvén, hogy azonos intézkedések más vonalakon is szükségessé váltak. Közli a miniszter továbbá, hogy a Máv. igazgatóságát utasította, hogy amint a megfelelő mozdonyok és kocsik rendelkezésre fognak állani, a szóban levő vonatjáratok életbeléptetése iránt a sürgősség mérlegelésével megállapítandó sorrendben javaslatot tegyen.

Országos gazdaságkongresszus Pécsen. A pécsi kiállítással kapcsolatosan szeptember elején Pécsen országos gazdaságkongresszust rendez a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, a baranyamegyei és szomszédos vármegyék gazdasági egyesületeivel karöltve. E gazdaságkongresszus megvitatás alá kerülnek a mostanában aktuális gazdasági érdekképviselet, cseléd és gazda közti jogviszonyról szóló törvényjavaslat és egyáltalán a mezőgazdasági munkáskérdés.

A méhészeti egyesület jutalomdíjai. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület két kiváló méhészt egyenként 100—100 koronás jutalomdíjban részesített. Ezenkívül az egyesület 17. a méhészkedést terén kiváló tagjának értékes méhészeti eszközök adományozott érdemeik elismerésül. Legközelebb pedig ismét több buzgó méhészt szándékozik az egyesület jutalmazni.

A Krupp cég — magáncég lesz. Ismeretes az, hogy a Krupp cég, utolsó férfi tagjainak elhalálása után, részvénytársasággá alakult át. A részvénytársaság most — minl Essenből jelentik — ismét magáncég lesz. A Krupp-féle részvények eddig is a család birtokában vannak, de úgy látszik, hogy most, amikor a család két férfitaggal szaporodott, Kruppéknak az az óhajta, hogy a vállalat családi jellegét kifelé is, befelé is erősebben kidomborítsák, mert részvénytársasági formában a vállalat családi jellege nem igen juthat kifejezésre.

Nemzetközi kiállítások. Antwerpenben f. é. május és szeptember közötti időben nemzetközi vásár jellegű kiállítás lesz, amely a mezőgazdaság és ipar minden ágára terjed. A kiállításra való részvétel iránti megkeresések a kiállítás igazgatóságához (61 Rue de Beggarde Anvers) intézendők. — Az oroszországi automobil-klub a szentpétervári Manége Michel helyiségében 1907. június 1. és 17-ike közötti időben nemzetközi automobilkiállítást rendez. A kiállításra való részvétel iránti bejelentések a kiállítás végrehajtóbizottságához (Szent Pétervár, Manége Michel) intézendők. A kiállítással kapcsolatban távolságversenyegek is fognak tartatni. Az automobilok versenye a Szt.-Pétervár-Moszkva közötti útvonalon, a motorcsónakok versenye pedig a Néván fog megtartatni. A Berlinben 1907. szeptember 23—29-ike közötti időben megtartandó XVI. nemzetközi egészségügyi és demográfiai kongresszus alkalmából, melyen minden ország egészségügyi képviselője és sok kiváló tudós

is jelen lesz, egészségügyi kiállítás rendezését tervezik, amely a kísérleti és tudományos kutatás legújabb vívmányait és az egészségügyi technika legjobb készítményeit lesz hivatva a kongresszuson résztvevőknek bemutatni. A kiállítás csoportjai: I. Tudományos kutatás (tanügyi készülékek, tudományos kutatásokra szolgáló készülékek, laboratoriumi eszközök). II. Áttekintés a gyakorlati egészségügy jelenlegi állapotáról. III. Jelenleg létező vagy épülőfélben levő új egészségügyi telepek modelljei és rajzai. IV. Új találmányok a higiénia és az egészségügyi technika terén. A bejelentések a kiállítás igazgatóságához (Berlin, N. Hessische Strasse 3, Hygienisches Institut) mielőbb be kell küldeni.

A sárvári selyemgyár vesztesége. Annak idején fővebben foglalkoztunk a sárvári Magyar Chardonnat Selyemgyár Részvénytársaság ügyeivel s megírtuk azt is, hogy a részvénytársaság az 1906. évi üzletét nagyobb veszteséggel fogja zárni. Ez be is igazolódott. Ugyanis a részvénytársaság — mint értesülünk — az 1906. évi üzletét nem kevesebb, mint 517.995 korona veszteséggel zárta, amely veszteséget a részvények lebélyegzése, illetve a részvénytőke leszállítása útján fogja fedezni. A részvénytársaság az 1904. évben alakult 4 millió korona alaptőkével. Igazgatóság: dr. Arányi Miksa, Ernest Siegfried, Clarac Duvivier Jean, Douge Jules és Gajári Ödön. Az 1905. évben a társaság csak 114.800 korona veszteséget mutatott ki s méltóan ez évben a következő volt: Pénzkészlet 12.312, betétek 2.000.000, berendezés 1.680.930, letétek 1.465, anyagok és áruk 261.971, bankkövetelések 178.691, adósk 27.416, alapítási költség négyötöde 459.440, veszteség 114.800. Ezzel szemben volt: részvénytőke 4.000.000, követelések 45.668, előlegszámla 476.190, átmeneti számla 9.437, hitelezők 205.790. Nyilvánvaló tehát, hogy a selyemgyár r.-társaság üzeme nem valami szolid alapra van fektetve, különben nem zárta volna üzletét ily horribilis veszteséggel. Az ilyenfajta részvénytársasági gründolások elburjánzása az oka annak, hogy a külföldi tőkét nem szívesen helyezik el magyar iparvállalkozásokban.

Kedvezőtlen terméskilátás Bulgáriában. Ama szoros összefüggésnél fogva, mely földmivelő országokban a termés eredménye és az illető ország piacainak felvevő képessége között van, a Bulgáriába irányuló kiviteli kereskedelmünk szempontjából is figyelmet érdemel a bulgár mezőgazdaság és a vetések jelen állapota. A bulgár földmivelésiügyi minisztérium mezőgazdasági statisztikai osztálya — jelentik lapunknak Bulgáriából — már a múlt hó vége felé, mint minden évben, kérdőíveket küldött szét a gazdasági egyesületekhez, az akkor beérkezett válaszokból azonban csak annyi volt megállapítható, hogy a vetések még mindig hó alatt voltak és aggodalom keletkezett az iránt, vajjon az abnormis hideg miatt nem fagyott-e ki vagy a jégkéreggel fódott hótakaró alatt nem fuladt-e meg a növényzet. A hosszantartó kemény tél következtében az állatok is sokat szenvedtek és elegendő takarmány híján gyengék. A tavaszi munkát március végén még sehol sem lehetett megkezdeni. Április eleje óta bár nagyon változó időjárás mellett, melegebb hőmérséklet uralkodik és mindenütt olvadás állott be, melynek folytán a vetések szem elé táruinak és teljes mértékben igazolják a korábbi aggodalmakat. Dél-Bulgáriában, honnan kimerítő jelentések érkeztek, a vetések fele tönkrement, úgy hogy nagy részükét ki kell szántani és az általános terméskilátások az egész fejedelemségben igen rosszak, amihez hozzájárul a takarmány nélkül szűkölködő jószág gyenge állapota. Egyes vidékeken éhínség bekövetkezéséről félnek és már a sajtóban hangokat hallani gabonakiviteli tilalom kimondása érdekében. Ha talán ily szélső rendszabályoknak még nem is érkezett el az ideje, annyi majdnem bizonyos, hogy Bulgária az utolsó három év jó és kitűnő termései után minden jel szerint szűk esztendőnek néz elébe.

Az Osztrák-Magyar Bank állása e hó 7-én a következő volt: Bankjegyjárgalom 1.822.574.000 (55.525.000) K, érczkészlet 1.452.877.000 (798.000) K, lezártotlasi tárcza 670.223.000 (44.295.000) K, lombardkölcsonök 59.186.000 (223.000) K, adómentes bankjegyjárgalék 27.777.000 K.

Új műbortörvény. A múlt héten megemlékeztünk arról, hogy ő felsége a király már szentesítette az új osztrák műbortörvényt, amelynek szentesítése és életbeléptetése ellen Ausztriában élénk agitáció indult meg. E hírünk kapcsán kifejeztük azt is, hogy a nálunk érvényben levő műbor-törvény is alapos revízióra szorul. Mint értesülünk, a földmivelésiügyi miniszter már a legközelebbi törvényjavaslatot terjeszt a törvényhozás elé a mestersé-

ges borok tilalmazásáról, melynek intézkedései jóval szigorubbak, mint az osztrák törvényjavaslat.

Népies mintagazdaságok a pécsi kiállításon. A földmivelők gazdálkodásának helyesebb irányba terelésére, az okszerű gazdasági ismeretek révén elért nagyobb gazdasági eredmény bemutatására a földmivelésiügyi miniszter az ország különböző helyein százötvennyolc népies mintagazdaságot létesített, melyeknek eddig elért gazdasági sikereiről kollektívkiállítást mutatnak be Pécsen. Ebben a csoportban mutatják be több képben a mintagazdák tenyészanyagát, gazdasági felszereléseit, diagrammokban a termései eredményeket s azokat az állami kiadásokat, melyeket erre a nevelő intézményre eddig fordítottak.

Lengyár a Bodrogközben. A bodrogközi mezőgazdasági és ipari érdekek előmozdítására alakult egyesület még a télen akciózt indított meg, hogy szövetkezeti alapon lengyárt létesítsen. Az ottani gazdák vállalkoztak is 1000 hold len termelésére, így a gyár — hir szerint — még az őszig felépül és meg is kezdti üzemét.

A német birodalmi bank állása május 7-én: Aktívák: Érczkészlet árfolyamképes német pénzben, aranyrudakban vagy külföldi érmékben, fontját 1392 márkával számítva 875.580.000 (— 2.867.000), birodalmi pénztárjegyek 82.147.000 (+ 1.037.000), más bankjegyek 18.448.000 (+ 7.587.000), váltótárcza 1036.502.000 (— 4.101.000), lombardkövetelések 81.703.000 (— 22.280.000), értékpapírok 107.943.000 (— 29.799.000), egyéb aktívák 121.210.000 (+ 19.273.000). Passzívák: alaptőke 180.000.000 (változatlan), tartalékalapok 64.814.000 (változatlan), bankjegy - forgalom 1461.764.000 (— 48.556.000), napról-napra esedékes kötelezettségek 601.725.000 (+ 16.246.000), egyéb passzívák 25.930.000 (+ 163.000).

Nagy a víz. A Dunagözhajózási Társaság a víz áradására való tekintettel fölkéri érdekelteit, hogy a czimükre Budapestre (Batthyány-tér is) érkezett küldeményeket sürgősen vitessék el, mivel különben ezen küldemények — amennyiben még lehetséges lesz — a felek költségén és veszélyére fognak biztonságba helyeztetni. A társulat közli egyuttal, hogy az árvíz miatt a forgalmat Orth és Fischmend állomásain további intézkedésig megszüntette.

Vásárváltozások. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Gömör-Kishont vármegye területéhez tartozó Csetnek községben május 21-ére eső országos vásár ez évben kivételesen május 27-én, — hogy a Nógrád. területéhez tartozó Füle községben a május 24. és 25-ére eső országos vásár május 23. és 24-én, — hogy a Bihar vármegye területéhez tartozó Nagybarod községben a május 20-ára eső hetivásár május 21-én, — hogy a Nyitra vármegye területéhez tartozó Bélapataka községben május 15-ére eső országos vásár november 11-én és a július 27-ére eső országos vásár pedig július 18-án — hogy az Ugocsa vármegye területéhez tartozó Magyar-Komját községben, augusztus 28. és 29-ére eső országos vásár augusztus 21. és 22-én — hogy a Nyitra vármegye területéhez tartozó Bajmóc községben május 14-re eső országos állatvásár május 22-én, végül hogy Ujvidék sz. kir. törvényh. joggal felruházott városban a május 18., 19. és 20-ikára eső országos vásár ez évben kivételesen május 25., 26. és 27-én tartassék meg.

Pótvásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Baranya vármegye területéhez tartozó Mohács községben az április 15-ére esett, de elmaradt országos vásár helyett május 21-én pót-kirakóvásár tartassék.

A losonci gyapjувásár. A losonci gyapjувásárra — táviratozzák lapunknak — 400 mm. gyapjút hoztak fel; a mosások részben kielégítőek. A túl magas árkövetelések következtében vásár eddig nem fejlődhetett ki.

Gyapjuaukeziók Budapeston. Heller M. és társa budapesti cég évét rendezi a gyapjuaukeziókat, melyeken nagyszámban vesznek részt külföldi vevők is. Az idei gyapjuaukeziók első sorozata július hó 10-én veszi kezdetét.

Kedvezményes vasuti jegyek a Balatonhos. A folyó évi május hó 1-től érvényes új balaton-tavi fűrdővad-díjszabás mindazon menetkedvezményeket tartalmazza, amelyek a balatonmenti fűrdőhelyek látogatóinak az előző évben rendelkezésére állottak. Ilyenek 1. az egész fűrdőidényre, azaz f. évi szeptember hó végéig érvényes menettérti-jegyek, még pedig Budapest déli vasut, Budapest keleti pályaudvar, Szekesfehervár, Nagykanizsa és Csáktornya-ról a balatonmelleki állomásokra és vissza. 2. Egy napra érvényes menettérti jegyek a balaton-tavi állomások egymásközti forgalmában. 3. Szintén egy napra érvényes, rendkívül mérsékelt menettérti jegyek a július és augusztus hónapokban ünnep- és vasárnap közlekedő különvonatokhoz a balaton-tavi fűrdőhelyekre és vissza. 4. 20 centimetre szélő bérletjegyek Budapest d. v., valamint Siófok, Balaton-Földvár, Boglár és Fonyód-fűrdő-telep közti forgalomban. 5. Időleges jegyek é. p. egy óra szólók, vagy pedig az egész fűrdő-idény tartamára szólók, Budapest d. v. és Siófok, továbbá Budapest d. v. és Balaton-Földvár közti forgalomban. 6. Hajómenettérti jegyek, melyek az 1., 3. és 4. alatti menettértekkel kapcsolatos adatnak ki, végül 7. Az utpöc-

gyász közvetlen továbbítása, mely küldemények Budapest d. v. és Budapest keleti pályaudvar állomásokon kívül a déli vasut városi irodájában (V., Nádor-utca 16.), valamint a déli vasut szállítójánál (Pollák B. és társa, V., Sas-utca 16.) is közvetlenül feladhatók. Az utóbbi szállító-cég egyuttal ily podgyásküldeményeknek a lakásokból való elhozataláról, valamint a megérkező podgyásznak házhöz való szállításáról is gondoskodik.

Nyílt-tér.

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.)

A budai Szent-Lukácsfürdőben megnyitott a nyári idényre a nagy kénes forrástó és iszapfürdő.

A nagy kénes forrástó az iszapfürdőben 520 m² területtel bír, melyben a természetes forró ásvány gyógyvízforrások oly mennyiségben fakadnak és bugyognak az iszapos talajból, hogy az iszaptó természetes ásványviztartalmát naponként négyszer teljesen megújítják. Átlagos természetes hőfok 40 fok C. Külön iszapfürdő. Pihenő termek. Iszaporogatások. Tagfürdők. Orvosi massage. Csusz, közsvény, ideg- és borbajok gyors és biztos gyógyítása.

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czimfestő

kizárólag Budapest, VI., Váci-körut 55. TELEFON 66-72

Nászajándékok

Rothausser M. Ignác és Fia

BUDAPEST,

Deák-tér 6. Anker-udvar

Király-utca sarkán.

Marilla

-szanatórium május hó 1-én nyílik meg. A napi penzió: lakás, kiszolgálás, villany, olajmezős, orvosi kezelés és az összes gyógyeszközök használatával együtt 22.50-16 koronába kerül. AZ IGAZGATÓSÁG.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTÖZSDE. Gabonatözsde.

A gabonatözsde ma különös napja volt. A tegnapi háromórás eső hatása alatt ma fejüket veszítve mindenki szabadulni akart a vett buzájától és óriási üzlet közepette az októberi buza 60 fillérral olcsóbban kezdődött a tegnapi zárlatnál. Később a nap meleg sugarai és az égboltozat tisztulására ismét szilárd hangulat jutott felszínre és egész nap a szerdai záró árfolyamok érvényesülhettek. A déiben megjelent prognózis meleg, száraz időt jósolt, mely csak impulzus volt a további szilárduláshoz. Ennek folytán az októberi buza árfolyama 21.35 koronáig emelkedett és este 21.32 koronán, tehát 30 fillérral drágábban, mint a szerdai zárlat és a kezdő árfolyamnál egy koronával drágábban zárult. A szilárdulás határozottan jogos, mert a tegnapi 2-3 órás eső csak helyi jellegű volt és ott ahol a legnagyobb szükség lett volna rá, a Bácskában, Bánátban és Torontáiban, ott az teljesen kimaradt.

A szervezett gabonamunkások jogos kívánságát a közraktári igazgatóság teljesíteni nem akarja, minek következménye — valószínűleg egy általá-

nos sztrájk lesz. A szervezett gabonamunkások ma a tőzsde előtt panaszukat nyomatva hozták a kereskedők tudomására.

Készbuza gyenge kínálat és mérsékelt vételkedv mellett kezdetben lanyha, utóbb szilárd irányzatu volt. Elkelt körülbelül 4000 q kezdetben 40, később 10 fillérrel olcsóbb, sőt változatlan áron. Legdrágábban 20.40 koronán tiszavidéki 600 q 80.5 kgos és legolcsóbban 19.10 koronán bánági 700 q 75 kgos buza adódott el. Rozs szilárd, takarmányára 10 fillérrel magasabb. Zab és új tengeri 20 fillérrel drágább.

Határidők esőhírekre lanyhán indultak, de fokozatosan és állandóan újból emelkedtek. A forgalom rendkívül élénk.

A mezőgazdasági helyzet. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tudósítói a gazdasági helyzetről a következőket jelentik:

Árad. A hűvös, esős, szeles és viharos időjárást hirtelen, ugyszólván minden átmenet nélküli nyári hőség váltotta fel, aminek hatása alatt a vetések fejlődése hirtelen megindult. A májusi időjárás, ha elég csapadékdús lesz, még nagyon helyrehozhatja a hibás, gyenge vetéseket is, különösen a sokat szenvedett őszi búzákat. A kukorica vetése még folyamatban van.

Baja. Nagy melegre változott hirtelen az időjárás, a jobb őszi vetések szépen fejlődnek, gyengébbek, köztük többnyire rozs még silányak, tavaszi vetések javultak, tengeri szépen kikelt, gabonaforgalom csekély, árak tetemesen emelkedtek.

Debrecen. Gyenge közepetértségre van kilátás, az utóbbi időben fellépett rendkívüli meleg nagyon káros hatással van az a növényzetre. A föld talaja nedves és túlhideg s a hirtelen beállott hőség a leveleket megsugorította.

Győr. Vidékünkön a terméskilátások kielégítőek, az időjárás jelenleg igen szép és feltéve, ha továbbra is kedvező marad, közepetértségre számíthatunk. A burgonyaültetést befejezték, mag és takarmány-tengeri vetés még folyamatban van.

Kassa. A vetések a hirtelen beállott tulnag melegség következtében kárt szenvedtek, esőre nagy szükség van.

Kaposvár. Az időjárás kedvező melegre fordult, a vetési munkálatok kevés kivétellel mindegyiket befejezték, az egész kultúra rohamos fejlődésnek indult.

Léva. Az időjárás meleg, száraz, mindenre igen jó hatással van, a tavaszi vetések nagyon szépek, az őszi vetések is sokat javultak, egy kis meleg eső volna kívánatos, a gyümölcs szépen virágozik, a szőlő fakadásnak indult, takarmány fogytán van, a legelő lassan fejlődik, de egy jó eső mindent pótolhat.

Miskolc. Az időjárás nappal meleg, az éjszaka igen hűs és szeles. Őszi átlaga közepesen alul maradt minőségben. A hó alatt kipállottak, másut elfagytak, tavaszi közepes. Eső igen kellene már, különösen a takarmány kívánja meg.

Nagykanizsa. Száraz, meleg idő állott be, majdnem tulságosan is. Az őszi vetések háromnegyed része silány, csak egynegyed része kielégítő. A tavasziaknak meleg eső kellene, hogy fejlődhessenek.

Nagybecskerek. Az időjárás nagyon meleg és száraz, az őszi vetések semminemű javulást nem mutatnak, sőt visszaesnek még mindig, a gazdák legnagyobb része még néhány napig vár, hogy további kiszáradásokat legyen kénytelen eszközölni. Esőre sürgős szükség van.

Nyitra. Az időjárás május 5-ike óta igen szép és meleg. A természet a mulasztottakat szépen pótolja. A vetések gyönyörűen fejlődnek, a fák ugyszólván egy nap alatt lettek zöldek. A tengeri kivételével a gabonárák emelkedtek.

Pancsova. A buzavetések a meleg időjárás következtében szépen javulnak, ámbár csak közepesen alóli termés várható, mert nagyon riika. Tengeri vetés készen, néhol már ki is kelt.

Pápa. A vetések állása kielégítő, mégis, ha az eső hosszán tart, még közepes termés sem várható.

Szalmárnémeti. A szárazság miatt a fejlődés gyenge, buza ára ennél fogva erősen emelkedik. A vetések igen gyengék, rétek és legelők azonban jók.

Sopron. A hideg időjárásra hirtelen meleg napok köszöntettek be, ami a vetések fejlődésére jótékony hatással van. A rozsot és répát helyenként kiszáradtatták. A bekövetkezett hőség a talajt annyira kiszáradtatta, hogy megint esőre volna szükség.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 600 mm. 80.5 k. 20.40 K, 500 mm. 80.5 k. 20.40 K, 100 mm. 80 k. 20.30 K, 100 mm. 80 k. 20.30 K, 800 mm. 80 k. 20.20 K, 300 mm. 80 k. 20.10 K, 300 mm. 89 k. 20.10 K, 300 mm. 80 k. 20.10 K, 150 mm. 80 k. 20.

K, 100 mm. 80 k. 20.— K, 100 mm. 80 k. 20.— K, 100 mm. 80 k. 20.— K, 150 mm. 79 k. 20.— L, 200 mm. 79 k. 20.— K, 100 mm. 79 k. 20.— K, 500 mm. 79 k. 19.70 K, 500 mm. 78.5 k. 20.30 K, mind a három hónapra.

Pestmegyevidéki: 450 mm., 79.5 k. 20.30 K, 600 mm. 79 k. 19.80 K, 300 mm. 79 k. 19.20 K, 100 mm. 78 k. 19.60 K, 500 mm. 77 k. 19.70 K, 200 mm. 76 k. 19.50 K, mind három hónapra.

Tolnai: 100 mm. 77 k. 19.40 K, három hónapra.

Bánági: 700 mm. 75 k. 19.10 K, három hónapra.

Fejérmegyei: 600 mm. 77 k. 19.40 K, három hónapra.

Rozs. 300 mm. 15.30 K, 100 mm. 15.20 K, készpénzfizetés mellett, paritásra.

Árpa. 100 mm. 14.60 K, 700 mm. 14.60 K, 100 mm. 14.40 K, mind készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab. 100 mm. 16.20 K, 100 mm. 16.— K, készpénzfizetés mellett.

Tengeri. 100 mm. 12.50 K, 400 mm. 12.35 K, készpénzfizetés mellett, paritásra, 200 mm. 12.10 K, 100 mm. 12.45 K, készpénzfizetés mellett Kőbányára.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. május 8-tól május 10-ig.

Érkezett; Elszállított;

Buza	45955	400
Rozs	2025	9782
Árpa	3316	575
Zab	1313	9816
Tengeri	14933	7006
Liszt	4996	24760
Korpa	1065	5788

A határidőpiacon kötött:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza májusra	9.93, 9.96, 10.—
Buza októberre	10.20, 10.26, 10.15, 10.24, 10.20, 10.51, 10.46.
Rozs októberre	8.25, 8.36, 8.26, 8.54, 8.52.
Zab októberre	7.11, 7.04, 6.26.
Tengeri májusra	6.06, 6.28, 6.24.
Tengeri júliusra	6.06, 6.30, 6.35.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza májusra	10.20—10.25
Buza októberre	10.49—10.50
Rozs októberre	8.52—8.53
Zab októberre	6.32—6.33
Tengeri májusra	6.32—6.33
Tengeri júliusra	7.26—7.27

Délutáni forgalom.

Délután még élénkebb irányzat fejlődött ki s az árak lényegesen felszökkenek.

4 óra 30 perczkor záródnak:

1907. májusi buza	10.32—10.33
1907. októberi buza	10.62—10.63
1907. októberi rozs	8.60—8.61
1907. októberi zab	7.31—7.32
1907. májusi tengeri	6.38—6.39
1907. júliusi tengeri	6.38—6.39

Terménytőzsde:

Szeszűzlet.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvényársaság és Szeszfinomítógyár Kecskemélen, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám heti üzleti jelentése:

Budapesti zárlatjegyzés:

Nagyban kicsinyben	
koronákban	
Kontingens nyersszesz	—
Finomított szesz adózva	153.— 158.—
" adózatlan	53.— 55.—
Élesztőszesz adózva	—
" adózatlanul	—
Nyersszesz adózva	153.— 157.—
Denaturált szesz	42.— 44.—

Ertéktőzsde.

A helyzet az értéktőzsdén változatlanul kedvetlen maradt. A gabonátőzsde irányzata az értékpiacon semmiféle különösebb irányzatot nem idézett elő és így a forgalom stagnálás árfolyamok mellett teljesen pangott. Midőn később a kedvezőtlen prognózis hatása alatt a gabonárák ismét rohamosan felszöktek, erősebb kínálat alakult magyar értékekben, melyek közül közúti vasúti részvények 4, Magyar jelzálogbank 3, Magyar leszámito

bank 2, Hazai bank 2 és Magyar hitelrészvények 1-50 koronával csökkentek. A nemzetközi értékek piacza kedvezőtlen külföldi jelentésekre szintén bágyadt irányt követett. Általános üzleti pangás mellett a vezető értékek árfolyamai lemorzsolódtak. A sorompónál élénken keresték a Neuschloss-féle nasici (annin-gyár) részvényét, melyek 15 koronával magasabb árfolyamon záródtak.

Előzőzsde.

Az előzőzsde kedvetlen hangulattal folyt le. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 667.25—666.75, Magyar hitelbank 772.50—772, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 488.50—490.—, Osztrák-magyar államvasut 686.75—686.—, Déli vasut 130.—130.25, Rimamurányi vasut 553.—553.50, Magyar koronajáradék —, Közúti vasut 545.—544.75, Városi villamos vasut 294.—, Orosz járadék —, 3 százalékos jelzálogorsjegy —, Hazai bank —.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 666.—666.50, Magyar hitelbank 772.—772.50, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 501.—501.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 488.—488.50, Osztrák-magyar államvasut 686.—686.50, Déli vasut 130.50—131.—, Rimamurányi vasut 553.—553.50, Magyar koronajáradék 94.25—94.30, Magyar aranyjáradék 111.75—112.—, Közúti vasut 544.—554.50, Városi villamos vasut 294.—294.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde bágyadt volt. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 666.50—665.75, Magyar hitelbank 771.25—772.—, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 487.25—489.—, Osztrák-magyar államvasut 685.—685.25, Déli vasut —, Rimamurányi vasut —, Magyar koronajáradék 94.15—94.25, Magyar aranyjáradék —, Közúti vasut 541.—541.50, Városi villamos vasut 293.—293.50, Orosz járadék —, Hazai bank 284.50, Salgótarjáni köszémb. 575.—576.—, Konvertált sorsjegy —, Magyar agrárbank —, Helyi értékekben kötötték: Ujlaki téglá rt. 332.—, Drasche téglagyár 529.—530.—, Felten kábelgyár —, Nasici (annin-gyár) 511.—519.—, Hazai sorsjegy 115.50. Ganz 3000.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 666.—666.50, Magyar hitelbank 771.—771.50, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 500.—501.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 487.—487.50, Osztrák-magyar államvasut 685.50—686.—, Déli vasut 132.—132.50, Rimamurányi vasut 552.50—553.—, Magyar koronajáradék 94.20—94.25, Közúti vasut 541.—542.—, Városi villamos vasut 293.—293.50.

Prémium-tízlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 3—4, nyolcz napra 6—8 K. Május végére 10—12 K.

Utózőzsde.

Az utózőzsde gyenge és üzletetlen maradt. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 666.—665.50, Magyar hitelbank 771.—771.50, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 500.—501.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. —, Osztr.-magy. államvasut 685.—685.25, Déli vasut 132.—133.—, Rimamur. vasut —, Magy. koronajáradék —, magy. aranyjár. —, Közúti vasut —, Városi villamos vill —.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 665.25—665.50, Magyar hitelbank 771.—771.50, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 500.—501.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 487.—487.50, Osztrák-magyar államvasut 685.—685.50, Déli vasut 132.—132.50, Rimamurányi vasut 552.—552.50, Magyar koronajáradék 94.20—94.50, Magyar aranyjáradék 112.—112.50, Közúti vasut 541.—541.50, Városi villamos vasut 293.—293.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, május 10. (Az Egyetértés távirata.) Buza: tiszavidéki 10.25—10.95 K., bánági 9.95—10.50, mosoni és győrvidéki 9.60—10.— K., tótfelvidéki és csepelszigeti —, K., marchfeldi —, korona.

Rozs: tótfelvidéki 8.25—8.45 K., csepelszigeti 8.20—8.35 K., pestmegyei 8.25—8.45 K., különféle magyar —, K., osztrák —, K., marchfeldi —, K., bécsvidéki —, K.

Árpa: tótfelvidéki —, K., déli vasúti —, K., tiszavioéki —, K.

Magyar tengeri 6.75—6.95 K., cinquantin —, K.

Magyar közepes zab 8.40—8.60 K., elsőrendű 8.55—8.70 K., válogatott 8.65—8.95 K.

Bécs,

tőzsde hatása altek meg. tartózkod sem volta is lehang matlábmé közi érté elhanyag megtartha

11 óra

Osztrák Allamvas társulat járadék érték 117.16. F A déli

Jegye

Osztrák Ländlerba —, A Déli vasu részvény koronajár márká murányi

Bécs,

42 száza osztrák a 151.75, C trák bar 546.40, 131.25, hány rés Német 4:2 szá koronajá trák hit 566.—, gyar álla Alpesi doni vált jegy 195

Bécs,

4 százal kölcs. sc 770.25, Rimamur

Adria ha

ronajára kötv. — Kassa-O logbank

Berlin

árak tova tegnapi megnyitá okot sze értékebb telenség Ennek fo kek árfó Hasonló Yorkkal zát hatá kapható a husvé tében. K lyamok i az Iron vező jel paszthal tással vo radt. A lanyha árfolyan madik c ben az vábbra szintén lárdaik kamatlá

Zárta

dék —, Osztrák Orosz csön 72 truszt 1 járadék 98.30, Magyar áll járadék Gelsenk

Fra

papírjár járadék

BECSI ERTEKTOZSDE.

Bécs, május 10. (Az Egyetértés távirata.) A tőzsde ma teljesen a marokkói események hatása alatt állott, melyeket pesszimiztikusan ítéltek meg. Ez a mai előzősdtét annál is inkább tartózkodásra indította, mivel a newyorki jelentések sem voltak kielégítőek és a tőzsdét az a körülmény is lehangolta, hogy Londonban a várt újabb kamatlábmérséklés elmaradt. Míg azonban a nemzetközi értékeket, déli vasuti részvények kivételével elhanyagolták, a helyi piacz szilárd irányzatát megtarthatta. Török sorsjegyek kissé emelkedtek.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 666.—, Magyar hitel 772.—, Államvasut 685.50, Déli vasut 131.75, Alpési bányatársulat 604.50.—, Rimamurányi 554.—, Májusi járadék 554, Magyar koronajár. 94.20, Orosz érték —, Török sorsjegy —, Német márka 117.16, Prágai vasmű 26.35.

A déli tőzsde kevés változással nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 666.—, Magyar hitel 772.—, Länderbank 448.—, Unio-bank 566.—, Államvasut —, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut —, Gözhajó —, Alpési bányarészvény 604.—, Májusi járadék 98.65, Magyar koronajár. 94.20, Török sorsjegy 196.—, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi —, Semeringi —.

Bécs, május 10. (Osztrák értékek zárlata.)

4,2 százalékos papír-járadék 98.65, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.80, 1860-as sorsjegy 151.75, Osztrák hitelsorsjegy 435.—, Angol osztrák bankrészvény 307.—, Bécsi Bankverein 546.40, Osztrák-magyar bank 1772.—, Déli vasut 131.25, Dunagözhajózási társaság 1014.—, Dohány részvény 416.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.66, Osztrák Lloyd 483.—, 4,2 százal. ezüst járadék 98.50—95.—, Osztrák koronajár. 98.65, 1864-es sorsjegy 256.—, Osztrák hitelintézeti részvény 665.50, Union-Bank 566.—, Osztrák Länderbank 447.40, Osztrák-magyar államvasut 684.90, Elbavölgyi vasut 432.—, Alpési részvény 602.60, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 240.67, Lipótkohó 496.—, Töröksorsjegy 195.50, Tartott.

Bécs, május 10. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 112.10, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 147.75, Magyar hitelbank részvény 770.25, Magyar leszámító és váltó részvény 500, Rimamurányi 553.40, Magyar cukoripar 1800.—, Adria hajózási részvénytársaság 425.—, Magyar koronajár. 94.20, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 197.25, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 488.—, M. keresk. bank 34.55.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 10. (Tőzsdejelentés.) A gabonárak további jelentékeny emelkedése, valamint a tegnapi new-yorki tőzsde csöndes lefolyása a megnyitáskor nyomástól elmozdított a tőzsdére és okot szolgáltatott eladásokra, nevezetesen ipari értékekben, amelyekkel szemben határozott kedvetlenség mellett nem mutatkozott vételkészség. Ennek folyománya volt, hogy vas- és kőszénártek árfolyamaikból 1 százaléknál többet engedtek. Hasonlóképpen nyugodtak voltak vasutértékek New-Yorkkal kapcsolatban. Bankok az általános irányzat hatása alatt egy töredékkal olcsóbban voltak kaphatók. Szilárd irányzatot követtek orosz értékek a husvéti ünnepek zavartalan lefolyása következtében. Későbbben renyhé forgalom mellett az árfolyamok ismét olcsóbbodtak. A második tőzsdéorban az Iron Mongernek az amerikai vaspiaclról szóló kedvező jelentése alapján némi szilárdulás volt tapasztalható, ami a piacz többi értékeire is kihatással volt. Mindemellett az üzlet korlátozott maradt. A tőzsde a gabonahausse befolyása alatt lanyha irányzattal zárult és a tegnapi legolcsóbb árfolyamok mellett találkoztak csak vevők. A harmadik órában határozott kedvetlenség következtében az árfolyamok gyöngye forgalom mellett továbbra is hanyatlottak. Készpénzpiacz ipari értékei szintén gyöngéek, csak cementértékek voltak szilárdak. Napi pénz 4 és fél, magánleszámítási kamatláb 4 egynegyed százalék.

Zárlatok jegyzetük:

4,2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.30, Osztrák hitelrészvény 208.50, Déli vasut 23.10, Orosz bankjegyek 214.25, 4 százalékos orosz kölcsön 72.50, Disconto Commandit 173.—, Dinamit-truszt 166.60, Harpeni 211.—, 4,2 százalékos ezüst-járadék 93.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 98.30, Magyar koronajár. 94.—, Osztrák-magyar államvasut 146.90, Bécsi váltóár 84.95, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 203.60, Gelsenkircheai 202.50, Laurakohó 230.25, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.)

május 10. 4,2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.25, 4 százalékos magyar aranyjáradék

94.10, Osztrák hitelintézeti részvény 208.60, Osztrák-magyar államvasut 146.60, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.52, Bécsi Bankverein 137.95, Villamos részvény 157.80, 3 százalékos magyar kölcsön 75.60, 4,2 százalékos ezüstjáradék 99.85, Osztrák koronajár. 98.35, Magyar koronajár. 94.—, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasuti részvény 23.—, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.92, Párisi váltóár 81.30, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény 301.—, Bányadt.

Hamburg, (Zárlat.) május 10. 4,2 százalékos ezüstjáradék 99.60, Sorsjegy 153.—, Déli vasut 23.50, 4 százalékos Aranyjáradék 99.—, Osztrák hitelrészvény 208.60, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 102.60, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.30, nyugodt.

London, május 10. Angol consol 85.—.

Páris, május 10. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.17.—, zt. aranyjáradék 98.10, Magyar aranyjáradék 98.65, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 492.—, 4 százalékos Olasz járadék 102.45, Déli vasut elsőbbségi kötv. 322.—, 5 százalékos Marokkói járadék 521.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 88.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 89.75, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 503.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 451, 4 százalékos spanyol járadék 94.15, 4 százalékos unifikált török jár. 94.05, Török sorsjegy 152.—, Török dohányrészvény 440.—, Osztrák föld-hitelintézeti 10.98, Osztr. Länderbank 477.—, Magyar Jelzálogbank 517, Banque de paris 1515.—, Banque Ottomane 708.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 137, Meridionalvasut 721.—, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 705.—, Rio Tinto 2350.—, Sucrerie d'Egypte 44, Tula 472.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén —, Chartered —, De Beers 684.—, East Rand 105.50, Jagersfontein 245, Transvaal Consols 56.50, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.43, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.37, Váltó Belgiumra (rövid) .51 | 6, Olasz aranyváltó (rövid) 716, Váltó Svájcra 716, Csek Londonra 251.45, magánkamatláb 3-7/16, nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1907. május 10.

(A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének jelentése.) Az üzlet különösen spárgában vált élénknek, melyből a beállott melegebb idő folytán hirtelen felszöktek a hozatalok, ami egyértelmű az árak megfelelő hanyatlásával. A piacz felvevő képessége azonban megfelel s így minden mennyiségben felküldhetnek árut hozzánk a termelők, kik különösen a szép szoló spárgáért kellő árt fognak kapni. — Levágott hizott poulardok, ugyszintén rántani és sütni való élő csirke állandó jó keresletnek örvend. Az abnormis időjárás nyomán támadt takarmányhiány a vajüzletben nagy áruhiánnyal tette magát érezhetővé és ezidőszert tea-vajért szokatlan magas árakat fizetnek. — Rózsa, sárga és kifliburgonyát egész waggontételekben jól értékesíthetünk. — Fehér burgonyára is vannak előjegyzéseink. A tojás-üzlet csendes, az árak nem változtak.

Mai árak:

Husneműek: Helybeli marhahus hátúja 70—148 K, cleje 60—120 K, vidéki borju borbén hosszan mérve sulylevonás nélkül 110—120 K, helybeli borjúhús 130—140 K, sertésűs szalonával 110—140 K, lehuzott sertés 120—148 K, szalonna friss 130—140 K, szalonna sózott 136—140 K, szalonna füstölt 136—148 K, olvasztani való 130—140 K, háj 156—160 K, sertészsír 152—158 K, mind métermázsánként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1.30—1.80 K, hazai sonka 1.50—2.00 K, szalámi — 3.80 K.

Vad: Őz 1.60—1.70 K, szarvas —, K, vaddisznó —, K kg.-ként egészben, nyul —, K, fogoly —, K, fácán —, K, szalonka —, K, vadrucza —, K darabonként.

Baromfifélék: Élő rántani való csirke 1.60—2.80 K, sütni való 2.40—3.20 K, kappan —, K, kacska fiatal 6.—8.— K, liba fiatal 10.—14.— K, lud hizott 14.—18.— K, tyuk 2.80—4.80 K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.40—1.60 K, hizott ruca 1.50—1.70 K, hizott pulyka 1.40—1.60 K, leves-tyuk 1.50—1.70 K kg.-ként. Pulárd 1.50—3.20 Gyöngytyuk —, K, darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.80—4.— K, II. 2.20—2.50 K, tőzójav (köpült) 1.60—2.40 K, tehénturó 30—50 fillér kilogr.-ként.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 5.60—6.20 K, rózsa 4.—4.60 K, fehér 3.80—4.— K, kifli 10.—12.— K, sárgarépa —.

K, petrezselyem —, K, vöröshagyma makói: 3.—4.— K, közönséges hazai 2.—2.80 K, fokhagyma 24.—32.— K, 100 kg-ként. Fejes saláta fél drb. —, K, uborka salátának való fél drb. —, —ig. Spárga sóló 1.—1.20 K, közép 40—80-ig, leves 15—30 fillér.

Vegyesárak: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 1.10—1.20 K kg.-kint. (A szövetkezet, mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője minden mézértékesítő ügyben is ad felvilágosítást.) — Gyümölcsiz — fill. kgr.-ként, szappan 60—70 fillér kg-kint. Lencse (erdélyi) 60—70 K, bab apró 16—24 K, nagyszemű 16—24 K 100 kg-kint, Tojás bácskai 65—66 K, erdélyi apróbb áru 65—66 —, eredeti ládákban (1440 darab).

Gyümölcsfélék: Szőlő —, Chasselas —, Passatuti — fillér kg.-kint. Alma válogatott elsőrendű áru (arany parmen, raneti, Jonathan, Törökbalint, batul stb. — K, másodrendű — K. Körte elsőrendű — K, másodrendű — K métermázsánként.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 10. (Hiv. tud.) Tegnapról maradt 339 darab sertés, 47 darab süldő, — darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1372 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1711 darab sertés, 47 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1606 darab sertés, 37 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 106 darab sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsértés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül 110.—114.— korona, II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig 108—110 korona, ételsuly levonással — korona, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — korona, ételsuly levonással — korona, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsuly levonással 146—152 korona, könnyű 220 kg.-ig — korona ételsuly levonással 146.—152.— korona. Belföldi süldő 108—112 korona. Horvát süldő 100—110 korona. A vásár élénk, az árak változatlanok.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, május 10-én. (Hivatalos tudósítás.)

Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 139—141 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 141—143 fillér. Könnyű (páronként 250 klg.-ig) 142—144 fillér.

Szerbiai: nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi május 8. napján volt készlet 28129 drb., 1907 május hó 9. napján felhajtott 527 darab, 1907 május 9. napján elszállított 187 darab, 1907 május 10. napjára maradt készletben 28469 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Borjuvásár.

Budapest, május 10. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 1630 darab előborjut. Az irányzat élénk volt, s az árak 4—6 fillérrel emelkedtek. Fizettek elsőrendű élő borjuért 106—112 fillért kivételesen 114 fillért; középminőségűért 96—104 fillért.

VIZÁLLÁS.

		május 10. május 9.		május 10. május 9.			
		m é t e r		m é t e r			
Inn	Sharding	3.02	2.62	Tisza	M.-Sziget	1.50	1.20
Duna	Passau	4.74	4.36		Tekeháza	1.80	1.80
	Linz	2.30	1.92		V.-Nameny	5.56	5.44
	Bécs	2.84	2.54		Tokaj	6.36	6.34
	Pozsony	4.52	4.18		Tiszafüred	6.04	6.06
	Komárom	1.34	1.97		Szolnok	6.31	6.49
	Budapest	5.10	4.80		Csongrád	6.56	6.59
	Páks	4.72	4.67		Szeged	6.85	6.84
	Mohács	5.68	5.85		T.-Becso	5.58	5.54
	Gombos	6.12	6.29		Titel	0.—	5.88
	Ujvidék	5.78	5.71	Óndava	Hoér	0.64	0.86
	Pancsova	6.59	6.53	Tapoly	Bártfa	0.94	0.—
	Osrova	5.70	5.65	Bodrog	Ladmócz	5.10	5.81
Varva	Morvafalu	2.90	3.02	Sajó	Szolca	2.18	2.76
Vág	Zsolna	2.20	2.34	Hernád	H.-Németi	0.79	0.—
	Trencsén	1.30	1.58	Berettyó	Margitta	0.—	0.—
	Szered	2.08	2.08		B.-Ujfalu	0.19	0.52
Rába	Szt.-Gothárd	0.39	0.16	Kőrös	Csucska	0.—	0.29
	Sárvár	0.69	0.70		N.-Várad	0.—	0.80
	Győr	4.38	4.10		Belényes	0.82	0.50
Dráva	Varasd	2.12	2.05		Tenke	0.38	0.52
	Zákány	1.18	0.96		Gurahonc	0.60	0.50
	Barcs	2.58	1.95		Borosjenő	0.10	0.10
	Eszék	3.60	3.57		Békes	2.80	3.02
Mnra	M.-Szerdah.	2.57	2.34		Gyoma	4.64	4.78
Száva	Zágráb	0.—	1.32	Maros	Gy.-Fehérvár	1.49	1.56
	Szilsek	4.03	5.24		Branyicska	2.28	2.18
	Mitroviza	6.62	6.61		Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Döcs	1.24	1.35		Avad	0.84	0.62
	Szentmár	2.34	2.30		Makó	2.40	2.18
Kraszna	N.-Majteny	0.—	0.76	Temes	K.-Kostély	1.80	1.88
Latorena	Munkacs	0.58	0.56	Egés	Kiszető	0.96	0.98
Laboreza	Homonna	0.40	0.40		Temesvár	0.14	0.19
Lug	Perecseny	0.44	0.—		Becsikerek	1.90	1.88

Szerkesztői üzenetek.

Sattler Sándor. Torzsa. Ipariskolák a következő helyeken vannak: állami feisd ipariskola Budapesten, Kassán, faipari szakiskola Brassó, agyagipari szakiskola Ungvár, kő- és agyagipari szakiskola Székelyudvarhelyen, kőfaragó szakiskola Zalatna, fa- és fémpipari szakiskola Arad, Kolozsvár, M.-Vásárhely. Szeged, faipari szakiskola Homonna, Újpest, óras-zakiskola Budapest, szövöipari szakiskola Késmárk, vasipari szakiskola Göliczbánya, faipari szakiskola Igló, fa- és fémpipari szakiskola Temesvár, Győr, női ipariskola Budapest, Kolozsvár, Győr, Szeged, Sepsiszentgyörgy, M.-Vásárhely, Eger, bór- és cipész szakiskola Nagyszeben, kosárfonó iskola Bellus, kosárfonó tanműhely Békés, kosárfonó iskola Tokaj, csipkeverő iskola Körömczébánya, posztó-, szövő-tanműhely Nagydíszód, Pozsony, gyermekjátékkészítő tanműhely Hegybánya, technológiai iparmúzeum Budapest, Székelyföldi iparmúzeum M.-Vásárhely. Az ipariskolák címe egy és ugyanazon, u. m.: A m. kir. . . . . (szakma) ipariskola t. igazgatóságának . . . . . (város).

Kereskedő. Székesfehérvár. A kereskedelmi ülnököket az első folyamodási törvényszékek megkeresésére felerészben a kereskedelmi-, felerészben az iparosztály tagjai közül a kereskedelmi és iparkamarák választják, ha a törvényszék székhelyén van kamara; ha nincs, úgy a kereskedelmi testület, ha ilyen sincsen, akkor a helybeli, bejegyzett kereskedők közül maga a törvényszék.

Erdész. Besztercebánya. A selmecbányai erdészeti akadémia erdőtisztviselők képező intézményét tett egynégyet hároméves tanfolyamon. Van egyetemen kapcsolatos erdészeti akadémia Zárabban is. Ez intézetnek rendszerint 30-40 növendéke van, kik középiskola végzése után vétetnek föl és hároméves tanfolyamot végeznek. Erdőri szakiskolák vannak: Királyhalmán (Szeged mellett), Vadászerdőn (Temesvár mellett), Liptó-Ujváron és Görgény-Szentimrén. Ezek az iskolák erdőőröket képeznek ki kétféves tanfolyamon; fölveteli kellék: betöltött 17 év és a meg nem haladott 35 éves kor, ép, erős testalkat, elemi osztályok végzése, illetőleg irni, olvasni tudás.

K. I. Szeged. A m. kir. bakteriológiai intézet Budapesten van a VII., Rottenbiller-utcában.

K. I. Kecskemét. A gyümölcsészeti és fatermesztési biztos Budapest, a földmívelésügyi minisztériumban található. O irányítja az ország gyümölcsfatermesztését előmozdítja a gyümölcsfatermesztés terjedését és értékesítését; s ebbe a szakmába vágó kérdésekben a fatermesztő és gyümölcsstermelő közönségnek felvilágosítással és utbaigazításokkal szolgál. Így tehát forduljon csak bizalommal hozzá. Választ minden bizonynyal fog kapni.

K. I. Mezőcsát. A felügyelő bizottságnak első és főfeladata, hogy arról szerezzen meggyőződést, vajjon a főkönyv egyes számláin kitüntetett értékek tényleg megvannak-e? Ezután következnek a könyvelés megvizsgálása, az egyes tételeknek az előjegyzéken (prima nota), pénztári könyvön (esetleg naplón) és a főkönyvön való körösztülvitelének ellenőrzése, ami azonban szakértelmet igényel. Esetleges hiányok fölfedezése csak a legszorgosabb és a könyvek tételeknek való átvizsgálása mellett válik lehetővé, futólagos vizsgálatnál rendszerint nem. A felügyelő bizottságnak joga van valamely tisztviselő ellen az igazgatóság szigorú eljárását provokálni, ha az illető a magánéletben vagyoni viszonyával arányban nem álló költekezése vagy botrányos magaviselete által közfigyelmet kelt maga iránt. A csupán szóraközből és kicsinyben üzött kártyajáték nem szokta az ilyen eljárás tárgyát képezni.

K. S. (S-s.). A pálinkát a penésztől megszabadítani ritkán sikerül, mindenesetre az első a tiszta hordóba való azonnali áttejtés. Ha a kellemetlen íztől akkor sem szabadult meg, nem marad más hátra, mint újra átfőzni, de néha még az sem használ, ha a baj nagyon erős jellegű volt.

N. P. Ha a vasuti szakkérdéseket ismeri, nem lényegesen nehezebb, mint más ezredben. A magyar nyelvet használhatja, de a nyelvi nehézségek itt lényegesebbek.

Postás. Postai gyakornok eleinte 2 korona napidíjat kap s ez emelkedhetik 3 koronáig. Rendes körülmények között 1 évig kell gyakornokoskodni. Mint ki nevezett postatisztát 4 évenként léptetik elő 200-200 korona fizetéssel. A kereskedelmi miniszter évenként 80-100 gyakornok állásra hirdető pályázatot s ilyenkor kell beadni a folyamodványt.

S. József. Az Erzsébet-nőiskola felsőbb leányiskolájánál (VII. ker. István-ut 93) megpróbálkozhatnának talán. Ingyenes helyek ugyan itt sincsenek szervezve, azonban kultuszminiszteri engedéllyel egyes esetekben történhetnek ingyenes fölvételek. A fölvetélt a folyamodványokat május hónapban kell beadni a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Az Angol kisasszonyoknál esetleg alapítványi hely iránt lehetne érdeklődni, azonban ilyen hely nagyon kevés van. A jótékony czéla beküldött 40 fillérvényi bélyeget elküldtük a Magyar Gazdaszövetség Orsz. Egyesületének.

Perencsiszka. Kérjen nyomatotul prospektust az illető iskola igazgatóságától, amelyből teljesen tájékozódhat.

Felölös szerkesztő: PURJESZ LAJOS. Kiadótulajdonos: A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Időjárás.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. május 10-én reggel 7 órakor.

Hazánkban tegnap részben felhősre változott az idő s a délutáni és esti órákban számos helyen — főleg az ország északnyugatt felén — többnyire kisebb mennyiségű zivataros eső is volt. A hőmérséklet csaknem országsszerte 7 fokkal volt magasabb a normálnál és maximuma: Eszékben 33 fok, minimuma: Tátrafüreden 4 C fok volt.

A helyzet annyiban változott, hogy az egyik maximum Közép-Európa fölé, a másik pedig Oroszországi északi részére vonult, egyébként a levegőnyomás a kontinensen magas és a minimum Irországtól nyugatra van.

Európa időjárása megtartotta enyhe és száraz jellegét.

Meleg és tulnyomóan száraz idő várható.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg idő várható itt-ott zivataros esővel.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max. min. It lists weather data for various stations like A-Szalina, Ungvár, Késmárk, etc.

Table with columns: Buza, Kilos, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. It lists prices for various types of wheat and other grains.

Table with columns: Pénz, Ár. It lists prices for various commodities like flour, oil, and other goods.

Table with columns: Pénz, Ár. It lists prices for various types of bonds, stocks, and other financial instruments.

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off, containing various words and phrases.

KÜLÖNFÉLÉK.

Távolból.

Száll a lelkem messze, messze
Síró erdők zöldjén át...
Megrezenti szellemujjal
Kis szobádnak ablakát.

Kiss Ferencz.

(Világvárosok területé.) A hatalmas világvárosok
különböző nagyságáról érdekes fogalmat ad a kö-
vetkező összeállítás: Newyork a világ legnagyobb
városa; 82,000 hektár területen fekszik és 3,716,000
lakosa van.

(Monte-Carlo hanyatlása.) A monte-carliói játék-
barlang részvényesei a múlt héten tartották ezidei
közgyűlésüket. A társaság évi jelentése szerint az
1906. év nyeresége 4 millióval kevesebb az 1905.
évi eredményénél.

(Északamerika vasútépítkezése.) Az északamerikai
Egysült-Államokban jelenleg igen élénk vasút-
építkezés folyik, tudniillik 15,000 km. van részben
tervezés, részben építés alatt, holott Kanadában

11.000 km. vasut van épülőben. A vonalak leg-
nagyobb része versenyvonalak a meglévő vonalak-
hoz és többnyire kelet-nyugati irányúak. Eme épí-
tésekkel egyidejűleg hatalmas állomásépítkezések
is vannak folyamatban, így nevezetesen a new-
yorki New-York Central Railway pályaudvara,

(Mennyibe kerül egy bikaviadal.) Spanyolország
nem tartozik ugyan a leggazdagabb európai álla-
mok közé, de nemzeti szenvedélyére: a bika-
viadalra hihetetlen összegeket áldoz. Egy bika-
viadal költsége körülbelül a következők: 8 bika
16.000 pezetába kerül; ezeknek a szállítása mint-
egy 1000 pezeta, az állatok élelmezése 4000, a
bikaviadalhoz szükségeselt apróságok: 300 pezeta;

(Gyermekek óvara.) A gyermek óvtaráról sok
mindenfélét hisz és vall az asszonyok babonája.
Az orvosoknak van a legtöbb bajuk vele, hogy az
asszonyok ugynevezett régi tapasztalataival meg-
küzdjenek. Az öregebb orvosok közt is akad még,

(Eredeti mindhaláltig.) 1877-ben temették el Pots-
damban a porosz hadsereg egyik legidősebb vete-
ránját, Arnim tábornokot. Ez a 82 esztendő öreg
ur igen eredeti ember volt egész életében, de ha-
lála utolsó pillanatában több volt, mint eredeti.

hanyagolt ótvar maga is kifejlesztheti a gör-
vényes hajlandóságot. Hogy a begyógyított ótvar
valami veszedelmesebb alakban út ki, mesebeszéd.
A gyógyítást persze orvosnak kell intéznie. Fő-
dolog a tisztántartás, a nagyon nedves ótvar szá-
rogatása (hintó porral, szárító kenőccsel); vértelen
gyermeket jól kell táplálni és gyógyítani,
görcvényes gyermekeket szintén jókor kell orvosol-
tatni.

(A „chaffeur“ szó eredete.) Ez a francia szó,
amely az automobil elterjedésével együtt terjedt el
az egész világon, hajdanában a borzalom és rette-
gés kifejezése volt Franciaországban. Rabló-
gyilkos bandákat, melyek kihasználva a vár-
megyéknek a háborúk által okozott meggyön-
gülsét és egyes vidékek védtelenségét — ke-
gyetlenül pusztították és rabolták azoknak la-
kosságát. Ezeket a bandákat nevezték chaffeur-
öknek. Ennek a szónak pusztá említése már elég
volt arra, hogy a lakók elhagyják házaikat, jószá-
gaikat és remegve meneküljenek biztosabb vi-
dékre.

Ez berohant és ijedten kérdezte:
— Prancsol, kegyelmes ur?
— Frigyes, most elutazom! — szólt katoná-
san; azután halva rogyott vissza párnájába.

Table with columns: Pénz, Art. Lists various numbers and their corresponding art values.

INEZ.

— Regény. —

Irta: Skram Amália.

— A te példádát fogom követni, — ve-
tette oda gunyosan Flemming, félbeszakítva a
másik beszédét. — Te sem vagy soha ott, ahol
ő van.

— Az ördögbe is, de ő nagyon érdekes
és mulattató.
— Teljesen az én nézetem! felelte gunyo-
san Flémming.

— Nem csinállok botrányt, mint te csinál-
tál ma délután is. Elmaradtál egy kirándulás-
ról, amelyhez már hölgyet is felkértél partnere-
rül. Ha annak a hölgynek a bátyja lennék, ki-
hívnálak párbajra. Kihívtalak volna. Bizonyos
leheisz benne! — ismételte gorombán mikor
látta, hogy Flemming nem felel.

— Készen vagy már a mondani való-
dal?

— És most este is, beszélt tovább Aver-
ding ingerülten, — utána szaladtál volna egye-
nesen a vízbe, ha vissza nem tartalak! Azt
hiszed, hogy ezt a többiek nem látják? Iga-
zán rettenetes ostobaság volt ide kijönni.

Averding heves ingerültsége egy pillanatra
meglepte Flemminget.

— Te magad voltál az, aki ezt ajánlottad,
jegyezte meg és újból hallgatásba merült.

— Igen, mint ahogy a könyvek többi pont-
ját is ajánlottam a megtekintésre. — De te,
hiszen nem akarsz innen címozduálni! Még
Skutaribá sem akarsz jönni.

— Hiszen te utazhatsz, ha kedved tartja.
Társaságban nincs hiány.

— Persze, te csak ezt szeretnéd, mondta
Averding élesen. — Oh nem barátom, addig
nem hagyalak magadra, míg a Ribbing és társa
cég irodájába be nem léptél. Az ördögbe is,
miért is nem fogadtak meg rögtön, azt hiszem,
cég sok szünidő volt ezideig.
Aztán felkelt.

— Nem fekszel még le?
— Nem, még nincs kedvem.
— Magannak sem!

Averding fűtőrézve haladt le a veranda
lépcsőjén és a vízhez vezető uton ment tovább.

— Hogyan is állnak itt a dolgok körülöt-
tem, — gondolta magában Flemming. — Igen
hát még hogy állnak a dolgok velem? — Mé-
lyen felsőhájtott és feltekintett a ragyogó égre
— közben Inezre gondolt és a vele eltöltött
délutánra lent a sziklabarlangban.

Csak okát tudná adni — mennyire kinozta
az a gondolat, hogy nem tudta elképzelni,
miért lett Inez olyan rideg. És most ő kint volt
a tengeren, az udvarlóival... nevet, mulat,
míg ő itten szenved és tépelődik.

Izgatottságában egymásután szivta a czi-
garettákat, közben a hold mind magasabbra
hágott. Most már teljesen függőleges irányban
állott a szálloda fölött.

Milyen sokáig maradnak oda!...
Egyszerre beszéd, nevetés zaját hallotta.
Hirtelen megrázkódott. Megismerte Inez hang-
ját és áthajolt a korláton.

Messze lent a holdsugár fényétől megvilá-
gitva látta őt jönni. Egészen közel képzelte ma-
gához.

— Én életunt? suttozta önmagának.

— Oh én együgyü! Hiszen sejtelmem sem
volt a világról és a benne történendőkről...
Az arcát elrejtette a kezeibe és gyenge
borzongás járta át tagjait...

HEGYEDIK FEJEZET.

Inez éppen a reggeli fürdőből jött. Világos
kék mousselin reggeli ruha volt rajta, bő uj-
jakkal, matrózgallérral, mely a nyakát egészen
szabadon hagyta.

Fején kicsiny kis csipkealkotmányt tűzött
meg kecsesen. Az egyik kezében tartotta kife-
szített napernyőjét, a másikban sárga sítapál-
czáját. Az út közepén — mely kavicsos volt és
kissé lejtős és egyenesen a szálló terraszára
vezetett — megállt és a magas akáczfák között
kínézett a tengerre.

Éppen akkor indult el a gőzös a parttól.

— Hála Istennek, most már elment!
Egy ideig még állt és nézte a zöldesen-
fehér, suttozó hullámokat, amint haragosan fel-
felcsapódtak.

A hajó egyenletesen szántotta az átlátszóan
tisztá vizben a hullámokat.

Azután lassan megindult, szemével a pál-
czáját nézte, amint minden lépés után a vöröses-
sárga homokba szurta.

Most újból nyugodtan feilélegezhet. Élvez-
heti az életet óráról-órára. S erre a gondolatra
mosolyogva rázta meg fejét.

Más nő az ő helyében vigasztalódott volna
az udvarlóival, vagy Párisba utazik és kurtisane
lesz belőle, mint ahogy Humbert asszony tette.
De uram isten, csak a férjét ne kellene látnia,
vagy vele egyedül lennie! Olyan nyugtalanító
érzés volt, mintha csak egér lenne a szobá-
jában.

Ha a legrosszabb bekövetkeznék, akkor
inkább Humbertné asszony példáját követi és
nem tesz ugy mint mrs. Hobson, aki elvált az
urától. Ha egy asszony az igaz vallásban nevel-
kedett, akkor azt a frigyet nem lehet szétválasz-
tani. Akik ezt megtették, minden bizonynyal
büntetésből hosszú időre a tisztító tűzbe
kerülnek.

Ilyen gondolatok közt ért a veranda lép-
csőjéhez, egyik lábát a legalsó fokra tette és
előre hajtott fejjel megállt. Elmélyedve nézte
sárga cipője orrát.

— Igen, ha ismét kényszeríteni akarna,
mint az első időkben, mintha túszerúrás érte volna,
összerándult és megrázkódott. De hirtelen össze-
szedte magát és gyorsan felszaladt a lépcsőn,
le a szobájába. Mindjárt át is öltözött a reg-
gelihez.

Ma oly lassan ment minden. Az öltözkö-
dés is. Minden pillanatban elmerült a gondo-
lataiba. A férje és házasságának minden kesé-
rűsége járt az eszébe.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Szombaton, 1907. május 11-én.

Nemzeti Színház

Sabrier Antoinette
Szimfónia felvonásban. Iria Coolus
Romain. Fordította Salgó Ernő.
Sabrier Mihályfi
René Ody
Doreuil Páthos
Richard Hajdu
Vignac Horváth Z.
Antonietta Márkus E.
Helén Paulay E.
Savergueno T. Vizvári
Marcelle Molnár R.
Fanny Keczeri L.
Kezdeté 8 óraker

M. kir. Operaház

LOHENGRIN.
Regényes opera 3 felvonásban
Szövegét és zenéjét szerzte
Wagner Rikárd.
Henrik Szen dről
Lohengrin Anthes
Babani Elza Vasquezno
Istvánud Fridrik Beck
Ortrud, neje Beres M.
1-ik Fichler
2-ik lovag Kertész
3-ik Szemere
4-ik Ney B.
Kezdeté 7 óraker.

Királyszínház

Aranyvirág.
Dalljáték 3 felvonásban. Iria Mar-
tos Ferencz, zenéjét szerzte
Husza Jenő.
Potyovier herczog Sziklai
Gould Harry Rákai
Stone Ellen Hamat L.
Beppo Környey
Aranyvirág Fedák S.
Tina Szegedy E.
Kezdeté 8 óraker

Magyar Színház

A vig özvegy.
Operett 3 felvonásban. Lett:
Leon és Stola Zenéjét szerzte
Lohr Karcsz
Zéta, montenegrói követ Pap
Valencionnefotósze Agnelli L.
Danlovics gróf Ráthonyi
Gyavari Hanna Szoyor
Rosillon Camil Bálint B.
Bogdanovics Abonyi
Sylviane, a feleségé. Tallian Ar
Praskovia Orley F.
Kromow Kövály
Olga, a feleségé Szatnyóczy
Raoul de St Bricho Bozeródy
Kezdeté fél 8 óraker.

Szent-Margitszigeti gyógyfürdő BUDAPEST.

Vizgyógyintézet, teljesen új berendezés-
sel, elektromosfűtő- és
elektromos vízfűtők, szénsavas fürdők központi be-
rendezéssel; a legköltelesebb módszer szerint Nau-
helmi gyógymód (Dr. Schott módszere szerint), svéd
gyógygimnasztika, forró légfürdők, massage és vibrá-
ciós massage, hydroterapeutikus eljárások. Fränkel
és Goldscheider-féle eljárás hátgerinczbajok ellen. So-
ványító és hízoló kurák. Bulling inhalatórium. A viz-
gyógyintézet teljesen új butorokkal berendezett szo-
bákkal. Házilag kezelik, általában ismert kúrák kony-
ha, kívánatra teljes pensió. Április 1-ig kedvezményes
árak. Telefon 41-33. Felvilágosítással szívesen szolgál.
A Szent-Margitszigeti Gyógyfürdők és
Szállodák Részvény-Társaság Igazgatósága.

Erdélyi minta-vendéglő

Dalszínház utca 8. szám. (Az Opera mellett.)
Egész éjjel nyitva! — Minden időben friss meleg ételek.
— Női kiszolgálás! — Kellőesz szeparék! — Az éjjeli
világ találkozó helye!

ZEPHIR BLOUSE
3.- 350 és 4.- frtért mér-
tek után is megrendelhető
Redlich J. Lipót
uri és női-divat áruházában
VI., Andrassy-ut 58.
Zephir mintákat vidékre
bérmentve küldök.

SZABADALMAT
akar szerezni, az forduljon
TÖRÖK LASZLÓ okl. gépészmérnök
hites szabadalmi ügyvivőhöz
Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. Telefon 87-0

Városban és falun nélkülözhetetlen
a GUTTMAN-féle
eredeti szab.
Szoba-klozet
melynek tulajdonságai egyszerű ke-
zeles, kényelem, felismerhetőség
és teljes szagtalanoság, más gyártma-
nyok által el nem érhető. 42 külön-
böző kivitel. — Eredeti csak akkor,
ha a zároló fenti védjeggyel van
elátva
GUTTMANN L.
klozetgyára
Budapest, Városház-utca 2.
Kossuth Lajos u. sarok, telefon 16.
Nagy raktár: bidetek, higiénikus köpöcseszközök és klozetpapír,
klozet és fürdőberendezések, betegápolószerek, betegápoló-
csék, thermophorok, spiritus-lócsók és egyéb konyelmi cikkek.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Raktárak: Bécs, Lomborg, Karlsbad, Bukarest.

**CSÚZ, KÖSZVÉNY-
ISCHIAS és IZZADMÁNYOK**
ESETEIBEN
PÖSTYÉN
60°C MELEG KÉNES
ISZAPFÜRDŐIT
AZ ORVOSI HELVEN AJÁNLOJA
PROSP. A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

**Zongorák és
PIANINOK**
a világ első gyáraiból, va-
lamint saját közkedvelt
gyártmányok, legszolidab-
ban vásárolhatóak és bérel-
hetők
Keresztély
hírneves
zongoratermében
Budapest, Váci-körut 21. sz.

Menyasszonyi kelengyék
— 500 koronától feljebb, a legszolidabb kivitelben. —
Nagy raktár **női és férfi fehérneműek**
és pongyolákban.
Kanitz Ferencz és Tsa
szepességi vászon raktárában
IV., Kossuth Lajos-utca 11. sz.

PÉNZ
1000 koronánként 60 óra 21 kor. 92 fillér, 120
óra 12 kor. 26 fillér, 152 óra 10 kor. 50 fillér,
182 óra 9 kor. 50 fillér, 231 óra 8 kor. 50
fillér, 392 óra 7 kor. 20 fillér vagy 20 negyed-
éven át 62 korona 95 fillér törlesztéssel (bele-
értve már a kamatokat is); ajánlok tisztviselő-
nek, katonatiszteknek (ha már nyugdíjban is van-
nak) fővárosi háztulajdonosoknak (II. és III. helyre
is), fizetési előjegyzés vagy bekebelezésre (kezesek
nélkül is), kereskedőknek és iparosoknak tárcza-
váltóhiteit. Meglevő drága kölcsönök konvertálására
különösen ajánlatos.
Továbbá 3/2, 4-4 1/2%-os jelszámkölcsönöket I.
II., III. helyre is, ugyszintén nyílt követeléseket és
gavallér-váltókat nyomban leszámitatom, házassági
övedékre 1/4 részét 5% kamatra kölcsönt, gyap-
jura, terményre, jövő terményre előleget nyújta-
tok, birtokos és bérlőknek, gyors és díszkrét
elintézés felvilágosítás díjtalan. (Válaszbélyeg.)
Előleg jutalékra nincs.
SZILÁGYI MIKSA
tőzsdetag.
Megkeresések 222 számú postafiók
főposta kéretnek.

Fővárosi Orfeum
WALDMANN IMRE, igazgató. o o o
VI., Nagymező-utca 17. szám
Uj műsor
Hansi Führer
a bécsi Danzer-Orfeumból
Lucie König
a berlini Metropoleszínház tagja.
Nirvana
The Brunins Max York
és a többi elsőrendű attrakció. — Az előadás
8 óraker kezdődik. — Elővétel a nappali pénz-
tárnál 10-1 és 3-6 óráig.
A télikerthben reggeli 5 óráig a VOROS ELLK előzenekara
hangversenyez.

ŐS BUDAVARA
Friedann Adolf igazgató.
Ma, szombaton, május 11-én, d. u. 6 óraker
Ünnepélyes megnyitás.
A teljes honvédezenekar és még 10 más zenekar hangversenye.
A nagy variété színpadon fellépnek:
Mrs Maud Wulff és E. Wulff
kiváló 16 elsőrendű világspecialitás.
A 3 Andersen testvér
a legjobb equilibristák.
Frederico Barbalonga
a milánói Scala baritonistája.
A newyorki Comedian Four
a világon legnagyobb humor
dolgában, newyorki burleszk-
utcai énekesek.
Red Pinaud Comp.
az amerikai Tugli-Taugli, kolosszális méretű kacnyató
nemajáték.
Folies Comique Cabaret
A vig özvegy második házasa Lisistrata
sága Ferencz K. mint Danilo Jacques Albach-val
továbbá Lengyel Margit, Liblich Lola, Blum Edi, stb.
Pontain Uj párisi hyppodrom Mesébe való
lumineóse legújabb mörgepek látványosság
Nagy megnyitó tűzijáték, rendezi Friedmann A. igazg. tő.
Belépődíj este 8-ig 60 fillér, azután 1 korona.
Mérésékelt jegyek minden trafikban és omnibuszon, a
Variété és Folies Comiqueba szelő belépőjegyek a Hirsch-
fő térszédben (Andrassy-ut 19.) kaphatók.
Az előadásokat kedvezőtlen időben is megtartják.
Holnap, vasárnap, május 12-én
GYERMEK CABARET
Kezdeté d. u. 3 óraker.
Minden színpadon két ünnepi előadás.

Színházi műsorok.

Május	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király Színház	Föv. Ny. színház	Magyar Színház	Uránia Színház		
12-én	Vasárnap	d. u. este	A mult Soprier Antoi- nette	Mignon	Salome Déryné ifjasszony Tavaszi ébredés	Csibészkirály Aranyvirág	Nebántsvirág Kuruclufang	A vig özvegy A vig özvegy	Rendnek muszá lenni Hollász főldjén

SZÉNYI
ADMÁNYOK
IBEN
YEN
KÉNES
RDÓIT
EN AJÁNLJA
ZGATÓSÁG

és
OK

yáraiból, va-
közkedvelt
legszolídab-
lók és bérel-
ők

ztély

ves
ermében
t 21. sz.

engyék

o kivitelben,
éremmük

és Tsa
ában
ca 11. sz.

Z

2 fillér, 120
or. 50 fillér,
8 kor. 50
20 negyed-
éssel (bele-
tisztviselő-
ban is van-
és III. helyre
sre (kezesek
nak tárcza-
mvertálására

csönöket I.
eteléseket és
m, házassági
csönt, gyap-
teget nyujta
és díszköt-
aszbélyeg.)

incs.

KSA

ostafiék

ánla Szlnhá:
ndnek musza
lenni
ollászlás föl djén

S Z I N H A Z A K.

Csütörtökön 1907 május 11-én.

Nepszínház

Zárva

Vígyszínház

A berlini Deutches Theater vendégjátéka. Színre kerül

Tavaszi ébredés.
Kezdeté fél 8 órakor

Urania Színház

Hellász földjén.
Kezdeté fél 8 órakor.

Főv. Nyári Színház

Nebántsvirág.

Kezdeté fél 8 órakor

Apollo színház

(Népszínház-u. 1-3)
Románia (képek a Balkán félszigetről). Egy amerikai kleptománkus nő. Közbiztonság Amerikában. Egy irlandi nő tragédiája.

A megvesztegetett tralner
Csalás az angol turf-on.
Legújabbban érkezett
szótós ujdonságok
Kezdeté délután 5 órától folytat-
tólag éjfélig.

Cirkusz Beketow

Városliget.

Ma este háromnegyed 8 órakor

II. Nagy High Life-Estély.

Az intelligencia találkozója.

A hannoveri világhírű lovascsapat első fellepte.

TÁTRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCZA 77.

1907. január hó 16-tól kezdve

ALVARY RICHARD
zeneművész.

JEANETON ELSA
főtáncművész.

BRONN JAQUE
legjobb táncművész.

BERMONY MINA
előadó művész.

LES LATOURES.
opera parodisták.

azonkívül a 24 számból álló fényes

májusi műsor.

Pályolyok!

Fenntartott kelyek

Kezdeté 8 órakor

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél bel-
ső szerkezettel, melynek hangját,
hangtartását más gyártmány meg-
van közelítheti. Resztelfizetőre
is legmesszebb menő jótállással
kaphatók. Fonográfok, gramofon-
ok, hegedűk, fuvolák, oltérák,
okarinák stb. olcsón, legjobbak.
Külföldre ellismert jó munkáért.
Arjegyzekeket ingyen kld

Mogyoróssy Gyula

m. kr. szabadalm. hangszergyára

Budapest,

VIII., ker., Eákóczy-ut 7L

TELEFON 58-20.

HUNGARIA

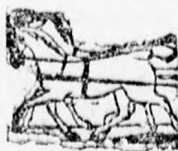
FÉNYKÉPESZETI TÁRSASÁG

CSAK KÁROLY-KÖRÜT 24.

Splendid-kávéház felett.

Fióküzletünk nincs

12 visit-kép frt 1.30
12 cab.-kép frt 2.90

SCHMIDT M

szilgyártó, nyerges és bőrdísz-
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25. sz.
Ajánlja saját gyártmányú lovaszó- és
lovagló - szerszámjait. Mindenemü
utazó és kézi borándók, pénz, szivar,
cigaretták stb. tartoznak. - Arjegyzekeket
szívesen.

BLAUNER VICTOR műbutor-asztalos

Saját készítményű modern stíllú butorok a legutányosabb árakban
és szelid kivitelben kaphatók.
Butorok saját tervezetek után készíttetnek.

Ki akar takarítani !!

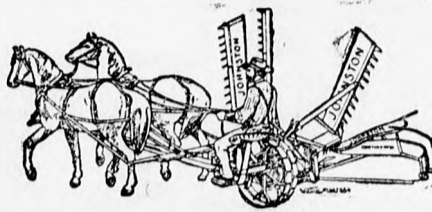
Daczára a folytonos áremelkedésnek.

a nagy választékban felhalmozódott árúkeszletünkkel a követ-
kező cikkekkel
női divat kelméket | asztalneműeket
vászon árúkat | szőnyeg és függönyöket
o o o és jó mosó zefírek és delainekeket o o o
Leszállított árakban árusítjuk.

ROSENBERG ÉS QUITT

BUDAPEST, VI., kerület, Királyutca 32. szám.
Alapítatott 1895. Telefon 528.
Orlási választék. Olcsó árak.

Arató és fűkaszaló gépek

Elsőrangú gyártmány. - Legmesszebb-
menő jótállás! - Olcsó árak és ked-
vező feltételek!

SZÜCS ÖDÖN

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 66. szám.

Nagy gyári raktár!

>Robey< angol gőzcsepítő szerelvényekből >Atilla<
állandósított és kerekekre szerelt

motorokból

és szab. alsó és felső kiömlésű >kincsem<

vetőgépekből.

ARJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE

Tóth Béla:

magyar anekdotakincs.

Ez nemzetünk intímabb történelme. és kétséges nem ta-
nulságosabb-e, mint az, amelyik a nagyvonalú külső
eseményeket rajzolja. Az bizonyos, hogy ez a könyv
több a szórakoztatónál, a kedvveritőnél, unaloműzőnél,
bárha ilyennek is elsőrendű olvasmány. Minden anek-
dotája egy-egy furfangos lámpás, amely nagyjaink egy-
egy rejtett jellemvonását világítja meg. Ott, ahol a tör-
ténelmi fáklya sötétben hagyja a lélek titkosabb re-
dőt, ott az anekdotázó veszi át Clio szerepét. Nagy
szerencse, hogy ami anekdotáinknak olyan megszállta-
tójuk akadt, mint nagy tehetségű írónk, Tóth Béla
A magyar anekdotakincs 6 kötetből áll. A
teljes mű ára füzve 28. 80 korona, disz-
kötésben 38, 40 korona, mely összeg ha-
vonkénti 2 koronás részletekben is tör-
leszthető.

Singer és Wolfner kiadása
Bpest, VI. Andrassy-ut 10

ZÉRO

Tisztaság, egészség!
Szab. higiénikus
klozetvatta.

Végbél
Aranyér
Cukorbetegeknek
Gyermekágyasoknak
Csecsemőknek
nehézülhetően.

Minden tisztaságot sze-
rető embernek feltétlen
szükséges a „Zéro”
használatára mert abszolút
tiszt és kellemes
érzést nyer általa.

Meggátol minden horzsolást és infektót.
Használatban olcsóbb a papírnál!
Kapható mindenütt.

Zéró szab. vattaárugyár Bpest.
TELEFON 87-52.

Mit mond a nagy közönség?

Tisztelt Uram!

Az Erényi Ichtioi-Salicilt kiprobál-
tam egy 14 év óta kinzó, viszkető bőr-
bajomnál és teljesen kigyógyultam be-
löle. Stb.

Tisztelt gyógyszerész ur!

Nem szoktam felülni a lapokban
hirdetett csodaszereknek, de annyian aján-
lották sömörös viszketéssel kapcsola-
tos bőrbajomra, hogy azt megrendeltem.
Minden dicséret helyett annyit irhatok,
hogy ezen kitűnő szerre felhívtam házi-
orvosom figyelmét, aki most községünk-
ben rendeli és a legszebb eredményeket
éri el vele. Stb.

Tisztelt gyógyszerész ur!

Aranyeres és végbélgyulladásos fájd-
almaimra kiprobáltam az összes gyógy-
szereket, míg végre a hirdetések folytán
rendeltem Öntől egy adag Erényi Ichtioi-
Salicilt és most én vagyok a világ leg-
boldogabb embere. Stb.

Tisztelt Uram!

21 év óta kinlódom, bajlódom lá-
bamon egy kis sebbel, melyen az orvo-
som nem tudott segíteni. Az itteni rek-
tor ajánlata folytán vásároltam gyógyszer-
tárában egy doboz Erényi Ichtioi-Salicilt.
Már elmúlt egy esztendeje ennek és azóta
nyugtom van a sebemmel. Stb.

Tisztelt gyógyszerész ur!

Örömmel értesitem, hogy egy doboz
Erényi Ichtioi-Saliciltől lábizzadásom, mely
büzös szagot terjesztett, végképen meg-
szűnt. Az Isten áldja meg érte. Stb.

Tek. gyógyszerész ur!

A mult héten orvosom által rendelt
Erényi Ichtioi-Salicil égető fájdalmimat
teljesen hűstette és ma már ment vagyok
minden bőrbajtól is. Stb.

Tisztelt gyógyszerész ur!

Három éve pikkelyes sömöröm van,
de nem tudtak rajtam segíteni csak ideig-
óráig. Az ujságokból vettem tudomást az
Erényi Ichtioi-Salicil-ről, melyet megho-
zattam. 4 hét óta nem kezelem a sömö-
römet és amint látom, nagyon szépen
begyógyult.

Az eredeti <Erényi-Ichtioi-Salicil> 3 koro-
nás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél
kapható:

Erényi Béla DIANA-
gyógyszertára

Budapest, Károly-körut 5.

(Postal megrendelések utánvétel mellett
aznap szállíttatnak.)

Több mint egy millió köszönőlevél érke-
zett be a világ minden részéből

Csekély havi részletre

**AUFRECHT ÉS
GOLDSCHMIED**
fényképezési osztálya
BUDAPEST
VI., Eötvös-utca 32. sz.

Tessék kérni
képes fénykép
v. látcső ár-
jegyzékünket.

Déli vasat.

F. é. május hó 1-én a déli vasut magyar vona-
main a nyári menetrend lép életbe, mely a következő
lényegesebb módosításokat tartalmazza:

Budapesti-pragerhofti vonal.

A gyorsvonatok a következő időkből fognak köz-
lekedni: 202. sz. vonat indul Budapestről 8 óra 5 per-
cor reggel, érkezik Prágerhofra 2 óra 7 percor délu-
tán; 204. sz. vonat indul Budapestről 8 órakor este,
érkezik Prágerhofra 2 óra 20 percor éjjel; 201. sz.
vonat indul Prágerhofról 3 óra 42 percor reggel, érke-
zik Budapestre 10 óra 12 percor délelőtt; 203. sz. vo-
nat indul Prágerhofról 3 óra 10 percor délután, érke-
zik Budapestre 9 óra 42 percor este. A 218. sz. helyi-
vonat későbbre helyeztetik, indul Budapestről 6 óra 25
percor este, érkezik Székesfehérvárra 8 óra 22 per-
cor este. Julius és augusztus hónapokban egy második
gyorsított fűrdővonat délután 2 óra 40 percor fog Bu-
dapestről indulni, mely Székesfehérvárra a jelenlegi
210. sz. vonathoz csatlakozik, míg a helyiforgalomnak
eme két hónapban a Budapest-székesfehérvári vonal-
részen való lebonyolítása céljaira a 210. sz. vonat he-
lyett egy új helyi vonat közlekedik, mely délután 2 óra
55 percor indul Budapestről s 4 óra 52 percor délu-
tán ér Székesfehérvárra. Azonkívül július és augusztus
hónapokban vasár- és ünnepnapokon egy külön gyors-
vonat közlekedik Siófokról Budapestre (indul Siófokról
7 óra 55 percor este, érkezik Budapestre 10 óra 14
percor este,) továbbá a vasár- és ünnepnapokat követő
napon Balaton-Szt. Györgytől Budapestig szintén egy kü-
lön gyorsvonat helyeztetik forgalomba, mely Balaton-Szt.
Györgyről 6 óra 5 percor reggel indul s 9 óra 48 per-
cor délelőtt érkezik Budapestre. A 282. sz. és 287. sz.
összekötő vonatok Budapest és Budapest-Kelelföld kö-
zött elmaradnak. A nyári évadban az összes gyorsvona-
tok, úgy mint az előző években, Szántód helyett Bal-
aton-Földváron állanak meg s Balaton-Világos, valamint
Bélatelep megállóhelyek is a forgalomra megnyitottak.

Székesfehérvár-komáromi vonal.

A 706. sz. személyvonat 24 perccel később,
vagyis 9 óra 34 percor este indul Székesfehérvárról
és 12 óra 32 percor éjjel érkezik Komáromba.

Wr. Neustadt-nagykanizsai és nagykanizsa-barcsi vonal

A vonatok csak csekély mérvben módosulnak. A
Barcsról Nagykanizsára közlekedő 921. sz. vegyesvonat
(indul Barcsról 4 óra 43 percor reggel, érkezik Nagy-
kanizsára 8 óra 10 percor reggel) Gyékényesen köz-
vetlen csatlakozást nyer a m. kir. államvasutaknak 4
óra 35 percor reggel Zágráb M. A. V.-ról induló 1009.
sz. személyvonathoz.

Steinbrück-sziszeki vonal.

Steinbrückről Zágrábba egy új vegyesvonat he-
lyeztetik forgalomba, mely 8 óra 15 percor este in-
dul Steinbrückből és 11 óra 26 percor éjjel érkezik
Zágrábba.

Közelebbi adatok az állomásokban kifüggesztett
menetrend-hirdetményekben foglalvák. A balatoni fűrdő-
forgalomról egy külön hirdetmény fog kiadni. A zseb-
retű menetrendek, úgy mint eddig, az állomási pénz-
táraknál árusítják.

**Bérmálások alkalmából
szülők figyelmébe!**

**HOCK JÁNOS
BÉRMA-
B IMAKÖNYVEI**

serdülő ifjak és leányok számára.
Szébbnél szébb alkalmi imákkal.

A kisalakú és igen csinos kiállítást ima-
könyv a következő kötésekben kapható:

	Korona
Nagyon csinos vászonkötésben, színes metszéssel	2.—
Finom chagrin-bőr-kötés, színes metszés- sel	4.50
Fin. párnázott szaffán-bőr-kötés, csattal, aranykeresztel és arany metszéssel	6.—
Fin. párnázott szaffán-bőr-kötés, arany- nyomással, keresztel és arany metszéssel	6.—
Legfinomabb márványozott bőr, arany- metszéssel	8.—
Finom párnázott chagrin, arany-nyomás, kereszt, különböző díszítések, csattal és arany metszéssel	8.—
Legfinom. párnázott borjubőr, arany kereszt, arany metszés, különféle díszí- tésekkel	9.—
Sima bagaribőr, aranynyomás és arany- metszéssel	10.—
Legfin. redős szattyán, párnázott, arany- nyomással, keresztel és arany metszéssel	10.—
Legfin. párnázott iris-bőr-kötés, alumin. kereszt és csattal, arany metszéssel	10.—
Legfin. párnázott borjubőr, zománcozott keresztel és csattal, arany-metszéssel	12.—
Legfinomabb redőzött szattyán, párnázva, gyöngyházkeresztel, csattal és arany- metszéssel	12.—

Kaphatók:

AZ ATHENAEUM
IRODALMI R.-TÁRS. KÖNYVKIADÓHIVATALÁBAN
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 54.

**Első Alföldi Cognac egy ár Részv.-Társ.
és szeszfinomító gyár Kecskeméten.**
Legfinomabb különlegességei:
Radial-elixir
48-as likör
Menyecske likör
Barackpálinka
Kecskeméti és gyomorkeserü
Alföldi sósborszesz
Mindenütt kapható

958. sorozat **Bon 028. szám**
Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvosi mű-és kísérőgyász
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50 sz.
köteles ezen utalvány beküldése mellett
minden megrendelőnek 1500 azaz tizenöt
százaléknál kedvezményt adni az eredeti
F. Bergerand fils
párisi különlegességek
(óvszerek) gyártmányából. Kimerítő ké-
pes árjegyzék díjmentesen zárt leveleiben
küldetük.
Kérve a sz. Értesítő 1915. 25795

**Az I. és II. kiadás négy
hónap alatt elfogyott!!**

III. kiadás. Most jelent meg!

Öt hó alatt III. kiadását érte meg

IRTA
A SZOCZIALIZMUS
TÖRTÉNETE ÉS TANÍTÁSAI

A szocializmus világot mozgató
igéjét számosan hordják ajkukon
anélkül, hogy ismernék annak alap-
elemeit. Wolfner e könyve világos-
an és vonzó egyszerűséggel meg-
írt alapos tájékoztató, amely végig-
vezeti az olvasót a szocializmus
legelső nyomaitól a legmodernebb
irányzatig és melyet kötelessége
elolvasni minden művelt embernek,
akl érzi, hogy tájékozatlan a szo-
cializmus kérdésében.

Ara füzve
2 Kor.
Kötve
3 Kor.

Megjelent
AZ ATHENAEUM
r.-t. könyvkiadóhiva-
talában (VII., Koro-
pest-ut 54) és kaph-
ható minden hazai
könyvkereskedésben.

**Sérvben
szenvedők!**

A cs. es. kir. szab. Keleti-
féle sérvkötő, pneumatikus
gummi-pelottával, a legro-
gibb sérveket a legnagyobb
könnyűséggel is visszatartja
Ára: Egyoldalu — K 12
Kétoldalu — . 24

25 év óta fennálló tes-
tegyenészeti (orthopaediai)
műintézetben egy fővárosi
gyakorló szakorvos állandó
felügyelete mellett a leg-
tökéletesebb technikai ki-
vitelben készülnek:
**Műtábak és műkezek, mű-
füzők és egyenestartók.**
Járó és támgepek, haskötők
HAZAI IPARI

GUMMI göröcsérharisnyák stb.
Fontos hölgyeknek: **Női kioldozás.**
Kérje ingyen és bérmentve ezernél több ábrával
ellátott képes árjegyzékemet.
KELETI J. orvossebészeti műszergyáros,
BUDAPEST,
IV., Koronaherceg-utca 17a.
Gyár: IV., Koronaherceg-u. 18. Alapított 1878.

Szom
Az els
fol
május 20-
Schwarzen
veszedjenc
(Wien ill
tozva meg
lettel jele
tárgyhat
igazgató-t
szanteljós
Wie
*) A
elékintve,
névőre sz
osztrák va
frészvonyt
nyúl esen r
nélkül a l
vények va
nyeit lega
napra a
A letett ré
bad rende
gyanság é
korolhatja
meghatalm
egy évnél
igazgató t
szes meg

Részv. -Társ.
keméten.
ségej):
ör
inka
keserü
esz
ható

szám
or
zörész
D SZ.
mellett
izenöt
eredeti
s
6 k6-
felben
25705

s négy
gyott!!

t jelent meg!

erte meg

IRTA

r. WOLFNER PÁL

NITÁSAI

ára főzve

2 Kor.

Kötve

3 Kor.

magjelent

AZ ATHENAEUM

...t. könyvkiadóhivata-

lában (VII., Kere-

kesut 54) és kap-

ható minden hazai

könyvkereskedésben.

ia

EST. 1878.

Sérvben

edők!

r. szab. Keleti-

lo, pneumatikus

ttával, a legro-

et a legnagyobb

l is visszatartja

ldalu — K 12

ldalu — K 24

ennálló tes-

(orthopaedia)

en egy fővárosi

akorvos állandó

mellett a leg-

teknikai ki-

készülnek:

műkek, mű-

egyenestartók.

épek, haskötők

IPARI

nyák stb.

lazoigálás.

zernél több ábrával

erjegyzőkönyvet.

i műszergyáros,

PEST,

terceg-utca 17a.

apítatott 1878.

Ez a divat- FELÖLTŐ!

Hazai, valódi angol- és
skótszövetből
minden színben, **24 K**
60, 50, 40, 30 és

Méret után elsőrendű
elkészítéssel 10 K-val
több.

KOCH Testvérek
Budapest
legnagyobb
férfi-, fiu-
és gyer-
mekruha-áruház
Károly-körut 26.
Öltözködési almana-
chunkat ingyen és bér-
mentve küldjük!

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórák, föltalálója
a remontoir ingóraknak
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társ. t. cz. részvényesei

folyó évi rendes közgyűlésüket

május 29-én d. n. 4 órakor Wienben a kereskedők testületének nagytermében (IV. Schwarzenberg-Platz 18.) fogják megtartani. A szavazásra jogosult részvényesek *sziveskedjenek belépő-jegyeket f. é. május 23-ától fogva a társulat számfeljegyzésében (Wien III, Hintere Zollamt-strasse 1. sz.) átvenni. E hivatalban a fentemlített naptól tova megtekinthető vagy átvehető a közgyűlés napirendje, a zárszámadás és az üzleti jelentés is. A részvényesek érvényes indványait a közgyűlés csak abban az esetben tárgyalhatja, ha azok lezárt 14 nappal előbb a napirendre való kitűzés végett az igazgató-tanáccsal közöltettek. A meghatalmazáshoz szükséges úrlapokkal a társulat számfeljegyzése szolgál.

Wien, 1907 május 7-én

Az igazgatótanács.

*) Alapszabályok. 18. §. Az igazgató tanács tagjaira vonatkozó kivételtől (29 §) eltekintve, minden részvényes aki a közgyűlés idején 6 hónap óta legalább 5 drb. saját nevére szóló egész részvény tulajdonosaként van a társaság könyveiben bejegyezve, osztrák vagy magyar állampolgár s jogainak élvezetében van, hogy mint jogi személy (részvénytársaságok és hasonlók). Ausztriában vagy Magyarországon székel, a közgyűlésen abban az esetben bír saját neve alatt egy szavazattal, még pedig tekintet nélkül a birtokában lévő részvények nagyobb számára. ha kimutatja, hogy a részvények valóban tulajdonában vannak; ez pedig az által bizonyították, hogy részvényeit legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az igazgató tanácsnak Wienben, vagy 7 nappal a közgyűlés előtt a társaság budapesti vagy linzi ügynökségénél letétbe adja. A letett részvények csak a közgyűlés megtartása után bocsáthatnak ujból a tulajdonos szabad rendelkezésére. 19 §. Jogi személyek (részvénytársaságok és hasonlók) valamint gyámság és gondnokság alatt állók szavazati jogát azok törvényes képviselője gyakorolhatja s a szavazati jog egyáltalában gyakorolható meghatalmazott által is de a meghatalmazottnak szintén szavazásra jogosult részvényesnek kell lennie s a számára egy évnél nem régebben kiállított meghatalmazást legalább 7 nappal a közgyűlés előtt igazgató tanácsal ki kell mutatnia. Az ekként igazolt meghatalmazottak saját és összes meghatalmazottnak nevében legfeljebb öt szavazattal bírnak.

Utánnyomás nem díjaztatik.

Török szerencsésje
Örök:

Rendelje meg a NEVE mellett álló SZERENCSESZÁMOT!

A véletlen nagy szerepet játszik az életben és éppen a szerencsés véletlen folytán könnyen megtörténhetik, hogy az Önt érdekeltő név mellett álló számban eitalálta azt a sorsjegyet, melyre nagy nyermény jut.

Adél	109574	Elek	52563	Jakab	72385	Ottó	66818
Ágnes	12438	Elemér	41901	Juliska	108337	Ödön	93417
Adolf	111070	Emil	106903	János	123611	Paula	106914
Agoston	17704	Endre	69425	Jenő	106908	Pál	123704
Anna	106910	Ernő	96990	József	49094	Péter	123628
Aladár	19816	Ferencz	123512	Kálmán	74392	Piroska	123050
Albert	111387	Frigyes	106904	Klára	93822	Regina	106925
Alfred	120605	Gizella	46452	Károly	108345	Robert	111031
Aranka	20424	Gábor	53000	Klotild	123036	Rudolf	67850
Ákos	106901	Gáspár	73011	Kornél	123959	Rozália	106915
Ambrus	120690	Gergely	101968	Kristóf	51852	Salamon	110725
András	20424	Géza	38193	Lajos	66811	Sári	67169
Antal	32438	Guszláv	123520	László	106909	Samu	123038
Árpád	106922	Gyula	106905	Leó	123939	Sarolta	108376
Berta	122795	György	123033	Lenke	123505	Sándor	93512
Blanka	22024	Hernina	105383	Lipót	96801	Szeréna	67841
Borbála	24214	Henrik	30356	Lőrincz	69414	Simon	123043
Boriska	38202	Herman	60001	Lujza	123041	Tamás	106924
Bella	123033	Hugó	48030	Márton	106911	Teréz	106916
Bálint	106902	Ilona	106907	Mátyás	123928	Tibor	106919
Béla	38236	Irma	64493	Mihály	93415	Tihamér	123043
Balázs	22047	Ignác	74392	Miklós	123047	Tivadár	103671
Dániel	24286	Izabella	91418	Margit	106928	Valéria	91423
Dénes	123033	Iván	106934	Miksa	110704	Viktoria	67843
Dezso	41783	Imre	108306	Mária	66811	Vilmos	106927
Emma	52533	István	48043	Mór	108376	Vilma	109749
Ernesztin	32402	Iván	123046	Matild	106912	Vincze	106917
Eva	106920	Janka	106928	Nándor	106926	Zsófia	103811
Ede	106921	Johanna	109897	Olga	123042	Zoltán	123044
Erzsébet	123045	Jolán	65663	Oszkár	123899	Zsigmond	106918

Fenti számokat sziveskedjék azonnal megrendelni, legkésőbb azonban f. é. május 18-ig, miután ezek könnyen elkelnek.

Muzás már f. é. május hó 23-án és 25-én. Egész sorsjegy 12 K, fél sorsjegy 6 K, negyed sorsjegy 3 K, nyolcad sorsjegy 1 K 50 f.

Török A. és Tsa.
bankház R. T. Budapesten. Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet.
Központ: IV., Szervita-tér 3n. saját palotánkban.
Fiókok: Teréz-körut 46. Váci-körut 4. Mzeum-körut 11.

Pénzszekrények
egy darabból álló köpenyvel legelőnyösebben beszereshetők.
BECHER ES HILDESHEIM
cégy pénzszekrényváraitak és trezorépítőműzeteinek magyarországi vezérköviseleténél:
NEY és EPSTEIN cége, BUDAPEST, VI., Podmaizky-u. 4.
Képviselek minden városban kerestetnek.
ARJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.
Régi szerkezetüket cseréképen átvoszunk.

A legujabb
hajtluk és hajszűtővasak.

MÜLLER J. L.-féle
Brise de Violette
legkedveltebb ibolya illat

a frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemes tartossága és finomságára nézve felülmúlhatatlan. ezen tisztaság felülmul minden várákozást kiváló éditő és kellemes illata által.

Üvege 1.50, 2.50 és 4.50 forint.

MÜLLER J. L. Cs. és kir. ud. szállítás
Koronaherceg-u. 2. Rottenbiller-u. 6.
Gyár: Budapest.

Ruha és hajkefékben nagy választék.

E hirdetésí rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésí rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Májusi csemege-juhartúrót szállít 5 kilós bödönökben 6 kor. bérmentve. Utazók % mellett dolgozhatnak. Felső-magyarországi hegyi juhartúrógyár Nagy-Szilabos Gómörm.

Badacsony-vidéki
ó és új, finom hegyi borokat 50 literen felüli mennyiségben kölcsön-hordókban is szállít Balogh Gyula bortermelő, Balatonhenye (Zala megye.) Arányhegy ingeny.

Szoba
Teljesen új butorozattal 2 ablakos udvari lift használatlalt olcsón kiadó Ferenc József-rakpart 18, III. 27.

Perfekt
könyvelő órai foglalkozást keres Berkovits Béla VI., Sziv-utca 28. III. 34.

Polgári iskolai
reálisiskolai és gimnáziumi vizsgákra legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Csömöri-ut 8. I. em. 3. 26332

Ritka szép
udvari lakás a Lipótvárosban, mely áll 3 szoba, előszoba, fürdőszoba, élezkamra, klotet, gáz- és villanyberendezéssel, elutazás miatt június 15-ére kiadó. Czim Blockner hirdetésí irodájában (Sütö-utca).

Kocsi
czukrászüzetnek alkalmas, keresztek, ugyanott elektromotor 3 H.P., kifutó darab, alig használt, eladó. Levelek „H. I. 2362” jelige alatt Mosse Rudolfhoz, Budapest, küldendők.

Komptoirista,
ki a magyar és német levelezésben teljesen jártas, felvétetik. Horvát nyelvet bíró előnyben részesül. Írásbeli ajánlat elhozandó. Steinreich, Károly-körút 19

Perfekt gépirónó.
magyar-német gyorsírással, iparvállalat részére azonnali belépésre keresztek. Ajánlatok „Perfekt 64845” Schwarz József hirdetésíjébe, Andrassy-ut 7.

Fonyódon,
a balaton legszebb helyén egy emeletes villanyaráló, mely 5 szoba és mellékhelyiségekből áll, gyönyörű fásított udvar, kedvező feltételekkel eladó, esetleg kiadó. Bővebbet Kolman J. Gyula, Újpest, Árpád-ut 68.

Budapesti
nagykereskedő cég irodájában egy a számolásban gyakorlatlalt bíró fiatalember 60 korona fizetéssel és egy gyakornok azonnal felvétetik. Ajánlatok „Kirtató 993” jelige alatt a kiadóba kértnek.

Pénz-kölcsönt
kieszközlünk öt évtől 30 évig köztisztviselőknök, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak a legtoább esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesokról. Továbbá kieszközlünk váltókölcsönt 500 koronától minden hitelképes egyéneknek 1-2 kezesel. Értéknapirra, sorsjegyekre, vidéki bankok részvényeire az érték 9%-ag folyósítatunk kölcsönököt. Bővebb felvilágosítást levélileg válaszölvegeg ellenében díjtalanul nyújt Gerö Testvérek, törvényesölvegeg bejegyzett hitelvállalata, Budapest, Kerepesi-ut 30. Telefon 16-42. Ugyanítt 20 filléret kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre nézve tájékoztató foglaltatik. 25132

Remek
hálószobák, ebédölök, szalonok, szönyvegek, képek félcáron eladók a Beraktározási vállalatnál, Budapest, IV., Zöldfa-utca 14 sz. az udvarban. Ugyanítt elvállalunk butor és lakberendezési cikkekét beraktározásra s kívánatra 8 százaléka mellett előlegetisadunk. 26400 sz

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszölvegeg kérek. 25465

Gőzseplögépek
és lokomólok használt és gyárilag javított állapotban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. Gserö-üzletk köffetnek. Horvát és Kerezeg, Budapest, Lel-utca 8.

Olasz rizling bor
zölde fehér 5 fokos 36 hekto olcsón eladó. Hosztonyik György, Szilagy-telep up. Tökölly 5339

Balaton-Füreden
a Herceg-féle nyaraló, a tó és kápolna közelében, teljes szoba- és konyha-föl-szereléssel, árnyékos kertel, egy vagy két családnak kiadandó. Van benne 6 szoba, cselédszoba, két konyha, 2 hűvös pince, speiz 3 veranda. Bővebben a füredi fürdőigazgatóságnál vagy Budapesten, IV., Molnár-utca 22 a házmeztárnál.

Szép utcazi
szoba kiadó 1 vagy 2 ur részére az Andrassy-ut közelében. — „Andrassy-ut” jelige a kiadóban.

Gazdasszonynak
ajánlkozik egy tisztességes 31 éves magányos özvegy korosabb férfiehez, aki a háztartáshoz és jószágtartáshoz ért, esetleg falura vagy pusztára. Ajánlatokat „Tisztességes” cim alatt a kiadóhivatalba.

Gödöllön
az Erzsébet-parkközvetlen közelében, kiadó nyári lakásul július és augusztusra egy szépen butorozott három szobából álló urház. Esetleg eladó is. Bővebb felvilágosítással II., Zsigmond-u. 11. szám, III. em. 10. alatt szolgálunk.

Ha köhög
vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 filléret. 25721szo.

Urasági butorokat
adok, veszek teljes lakberendezéseket. Oriási választék bronz csillároknak, angol börgarnitárakban, rézbutorokkeleti szönyvegekben, diszmit-tárgyakban.

Nagy Zsigmond
Bpest, V., Sommelweis-(Újvilág)-utca 21. szám. Kapubejárati. Egész házban. Telefon 17-77. szám.

Eladó föld-birtokok!
Dunántul 4000, 5000, 1200, 1000, 800 holdas birtokok mintaszerűen felszerelve. Két fekete talaju birtok, a főváros közelében 100, és 250 holdas birtok, holdanként 250 frt, ugyanosak közelében 400 és 300 holdas birtok, nagyobbszámú urlakok. Nyírában 150 hold arányos közöllyel 1800 Ft., continenssel 805,000 Ft. Nyírágyban 250 hold szik fűvel, első osztályú földel, emeltes 18 szobás urlakostóllyal 115,000 Ft. Pészony közelében 300 hold misedentől 72,000 Ft. Dorsoiban 2000 hold sztrégen eladó, azonnal ávethető 180 ezer frtrel. Szántó 800 hold, rét 60, 18000 erdei legelő. Főváros közelében 500 hold olcsó hűvös birtok 8 szobás urlakal mindenestül 150 ezer frt. Barban 1200 hold, nagyobbszámú szántó holdanként 250 frt. Ve aszpromben 100 hold, felszerelve vetéssel illé éret nyomban ávethető. Főváros közelében egy mintabirtok egy millió frtrel. „La confidentia Intézet”. Alapítva 1870-ben VII., Tökölly-ut 21.

INGYEN! SÉRVKÖTŐ,
múlábak, műkezek műfűzők, támgépek, egyonestartók haskötőkröl és az összes betegápolás cikkekéről szóló nagy képes argyazékunket bárkinek ingyen és bérmentve, zárt borítékban küldjük

Universális sérvkötők
pártatlanok, kis gummi nyomlappal legnagyobb sérv s elzárható.

Sérvkötők
egyoldalú 4-14, kétoldalú 8-28, gummból 6-12 K.

Gummi harisnyák Haskötők
mérték szerint készíttelnek

MAGYAR ORVOSI MUSZERTAR
Budapest, VII. Rákóczi-ut 32 (a Rákóczi-körhözál szemben.) Pontos elme és a vöröskesztre ügyöljünk.

Épitkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket förllesztésre felépíti. Épitési tanácsokkal szolgál Borsody épitési iroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 782

Aki pályáján
boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségi, önkéntsi és bármely osztályvizsgára. GOITEIN KALMÁN, Mátyás-tér 17. sz. 276

Nyári lakások.
Bia község határában a védett és pormentes fekvése miatt kedvelt Tharos erdőben (vasuti állomás Torbágy) még öt családi nyaraló butorral és füdőházsználattal ez év nyarára bérbe adandó. Egy nyaraló áll: 3 szoba, konyha, veranda és pincéből. A nyári idényre bére: 265 korona. Bérelni szándékozők sziveskedjenek alólrít hívatálhoz fordulni. Telefon Bia 1 sz. Metternich Sándor Hercegne, uradalmi Felügyelősége Bia, Pestmegye. 26390 sz.

Butor:
Urasági lakberendezések háló-, ebédöl- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók Földes B. butortelepén, Kertész-ut. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Zálogezdulákat.
brilliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brilliantokért többet fizetek, mint ujonnen kerültek. SINGER JAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Információk
hitel- és házassági ügyekben a legmegbízhatóbban beszerzettek Horvát Márkus magántudakozódó intézeténél, Budapest, V., Váci-körút 54. — Vidéken kütűnően szervezett levelezői kar. — Jutányos árak. — A összes szakmákban kütűnően bevezetve. Elsőrangú referenciák. — Szolid, coulans kiszolgálás. — Bejegyzett cég. Telefon 70-37. 820

Gyorsírás!! Gépirás
Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépirás az összes használatban levő írógéprendszereken. — A tanfolyamok vizsgálati a parlamenti gyorsíróirodákönökének elnöklete alatt, parlamenti gyorsírotanók bizottsága előtt tartatnak meg és közérvenyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdézősködni lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Pénzkölcsönt
budapesti és környékbeli, házakra, telkekre, épitkezésekre, örökségekre, vidéki földbirtokokra. Tisztviselő-kölcsönököt 5-15 évi amortizációra. Személyhitel minden állásu egyének kezés nélkül, olcsó kamattal, meglévő drága kölcsönököt konvertálók. Általános Hitelforgalmi Intézet Rákóczi-ut 36. Válaszölvegeg. Díjazás utólag. 25580

BUTOR
Fa, vas, réz és kárpitözött butorok, valamint légszesz és villanyos csillárok, legtoább minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma
butoraktára, 739 Budapest, VI., Kertész-ut. 50. sz. (Király-utca sarok).

The Berlitz School
nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St.-Louis 1904. és Lütlich 1905. Grand Prix. Francia, angol, elasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnötteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségí tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leczkétöl fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel szemminemü összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközöltetnek. 133

BUTOR
új és használt modern háló-, ebédöl-, uri-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszönyvegeket veszőnk és eladunk.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezeltől Gyár-utca 2.
Az orsz. zeneakadémiaival szembe. TELEFON 14-09

Divatos férföltöny
25 koronáért
mérték után finom szövetekből
LICHTMANN S.
szobámestor BUDAPEST, Népszínház-utca 22. Vidékre minták bérmentve.
Helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm.

Alkalmi zongoravétel
rövid Bösorodfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók. Új zongora egész rövid 260 frt. Pianino 180 frt.

Reményi
hangszer-telepén Budapest, Király-u. 53. szám.

Zálogezdulákat,
brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brilliantokért többet fizetek, mint ujonnen kerültek. SCHILLER IGIDOR, Sip-utca 8. 26316

Ki a YES-OUL-SI
czimű lapot megrendeli, házva minden megerőltetés nélkül és önállóan az angol és francia nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetésí ár negyedévönként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket külföld és mutatványszámok elg a kiadóhivatal, Budapest, Andrassy-ut 37. szám.

BUTOROK
háló-, ebédöl-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szönyvegek és függönyök valódi angol börgarnitárak eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sarok.

AZ ATHENAEUM IROD. ÉS NYOMDAI R.-T. KIADÁSÁBAN
MOST JELENT MEG
Endrödi Sándor

KURUCZ NÓTÁI-NAK
EGYKORONÁS KIADÁSA.

Endrödi KURUCZ NÓTÁI minden történeti munkánál és minden tanulmánynál jobban megértetik Rákóczi kórának hangulatát, egész gondolat- és érzelmvilágát. A karnevál öröme, bánata, elcsüggedés, méla bája, kütűvő lelkesedése, naiv hite és fájdalmas humora megható hűséggelesendül ki Endrödi gyönyörű zengésű versétöl.
ÁRA 1 KOR.
Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben és a kiadóhivatal (Athenaeum r.-t. Budapest, VII. kor., Kerepesi-ut 54. sz.)

A mely bajuszkötőröl hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánzat.

Nyomatott a „Globus” müintézet és kiadóvállalat részvénytársaság körforgógépein Budapest, Aradi-utca 8.